ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ : Διάσταση ἀνάμεσα στὴν πολιτικὴ καὶ τὴ δράση μας . . Σελ. 26
Β. ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ : Ἡ πολιτική μας δουλειὰ στὸ Δ. Σ. Ε. . . . . » 33
Ἡ μάχη τῶν Γρεβενῶν . . . . » 37
ΝΙΚΟΥ ΠΥΡΑΥΛΟΥ : Ὁ ἑλιγμός . . » 42
ΔΗΜ. ΒΛΑΝΤΑ : Τί εἶδα σὲ μιὰ πορεία » 45
Α. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ : Τὸ σαμποτάζ στὸ Δημοκρατικὸ στρατό . . . . » 50
Κριτικὴ τοῦ Βιβλίου . . . . » 54
ΓΕΡ. ΜΑΛΤΕΖΟΥ : Νιτρούξι . . . . » 55
Α : Τὰ 30]χρονα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ » 58
Χρονικὸ δράσης τοῦ Δ.Σ.Ε. . . . . . » 63
Ἐσωτερικὴ ἀνασκόπηση . . . . . . » 66
Ἐξωτερικὴ ἀνασκόπηση . . . . » 67
Χάρτες

2

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1948

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α' ■ ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2 ■ ΦΛΕΒΑΡΗΣ 1948

ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΜΑΣ
ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΑΣΗ
ΤΑ ΛΑΘΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΜΑΣ

*Τό IV μέρος άπό τό λόγο τοῦ σ. Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ στή σύσκεψη τῶν κομματικῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ Δ.Σ.Ε.**

Ὅταν μιλᾶμε γιά καθυστέρηση, γιά λάθη, ἀδυναμίες καί δυσκολίες πρέπει νά τίς χωρίζουμε σέ δυό κατηγορίες. Πρῶτα εἶναι οἱ δυσκολίες οἱ ἀντικειμενικές. Τό γεγονός ὅτι ὁ ἀμερικανικός ἰμπεριαλισμός βοηθάει μέ ὅλα τά μέσα πού διαθέτει τό μοναρχοφασισμό, τό γεγονός ὅτι ἡ ἀντίδραση στή χώρα μας χρησιμοποιεῖ ὅλους τούς τρόπους τοῦ ἐκβιασμοῦ, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐξαναγκασμοῦ, τῆς δολοφονικῆς τρομοκρατίας, ἀκόμα τέτοια μέτρα ὅπως τό ξεσπίτωμα ἀπό ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀγρότες, ὅλα αὐτά, δέν πρέπει νά ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία, μᾶς δημιουργοῦν σοβαρές δυσκολίες. Ὁρισμένα λαϊκά στρώματα, πρῶτ' ἀπ' ὅλα μικροαστικά καί ὑπαλληλικά, ταλαντεύονται ὅταν βλέπουν πόσο ξετσίπωτα ἐπεμβαίνουν οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστές στήν Ἑλλάδα, ὅταν δέχονται ἄμεσα ὅλο τό βάρος ἀπ' τή μοναρχοφασιστική, οἰκονομική πολιτική καί δολοφονική τρομοκρατία καί ὅλη τήν ψυχολογική πίεση καί τόν ἐκφοβισμό πού ἐξασκεῖ πάνω τους ἡ ἀμερικανοαγγλική καί ντόπια ἀντιδραστική προπαγάνδα. Ὅλα τά πιό πάνω εἶναι ἐξηγήσιμα. Τό ἀπαράδεχτο γιά μᾶς βρίσκεται στό ὅτι οἱ πιό πάνω ταλαντεύσεις μποροῦν νά ἐπιδροῦν καί ἐπιδροῦν μέσα στίς γραμμές μας. Πρόκειται γιά τήν ὀππορτουνιστική λιποψυχία καί παρέκκλιση ἀπ' τή λαϊκοδημοκρατική γραμμή, πού δείχνει συνθηκολόγηση καί γονάτισμα μπροστά στόν ἐχθρό. Ἐνάντια στήν παρέκκλιση αὐτή χρειάζεται ἀγώνας, μέτωπο. Πρέπει νά χτυπᾶμε ἀνειρήνευτα τή λιποψυχία καί τίς ταλαντεύσεις μέσα στίς γραμμές μας, νά διαφωτίζουμε τά πλατειά λαϊκά στρώματα γιά τήν πραγματική κατάσταση καί νά ξεσκεπάζουμε τόν ἐκβιασμό, τήν παραπλάνηση, τόν ἐκφοβισμό καί τή δημαγωγία πού ἐξασκεῖ ἡ ἀμερικανοαγγλική καί ἡ μοναρχοκεντρική φασιστική προπαγάνδα. Ἔτσι στό ἰδεολογικό μέτωπο χρειάζεται πιό ἔντονος καί ἀποφασιστικός ἀγώνας μέσα στίς γραμμές μας, μέσα στόν κόσμο πού πιστεύει σέ μᾶς καί μᾶς ἀκολουθεῖ, μέσα στίς γραμμές τοῦ ἐχθροῦ καθώς ἐπίσης καί ἐνάντια στήν προπαγάνδα του, τή δημαγωγία καί τήν ἀπάτη του. Ἐδῶ πρέπει νά προσθέσου-

* Κυκλοφορεῖ σύντομα σέ ἰδιαίτερη μπροσούρα.

με καί τό γεγονός ὅτι ἕνα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ καί κυρίως σέ ὁρισμένες περιοχές τῆς χώρας, πού στόν ἐθνικοαπελευθερωτικό ἀγώνα ἐνάντια στή χιτλεροφασιστική κατάχτηση καί αὐτό μᾶς εἶδε πρωτοπόρους στήν πολιτική, στήν ἔνοπλη πάλη, στόν ἡρωϊσμό καί τήν αὐτοθυσία καί γι' αὐτό πίστεψε σέ μᾶς, στό δημιουργικό-ἀνοικοδομητικό ἔργο δέν πρόλαβε νά μᾶς δοκιμάσει, γιατί μᾶς χτύπησε καί μᾶς ἐμπόδισε ἡ ἔνοπλη ἀγγλική ἐπέμβαση. Ἔτσι, τό μέρος αὐτό τοῦ πληθυσμοῦ στίς λίγες βδομάδες ὕστερα ἀπ' τό διώξιμο τοῦ χιτλεροφασίστα καταχτητῆ καί ὡς τήν ἔνοπλη ἀγγλική ἐπέμβαση, μᾶς εἶδε κυρίως στίς ὑπερβολές καί τίς αὐθαιρεσίες πού ἔκαναν παραστρατημένα τοπικά ὄργανα μας. Αὐτό προκάλεσε μιά ὁρισμένη δισταχτικότητα καί ἐπιφυλακτικότητα στό μέρος αὐτό τοῦ πληθυσμοῦ ἀπέναντί μας. Καί αὐτό τό πρᾶγμα, αὐτή ἡ κακή κληρονομιά, μᾶς δημιουργεῖ σήμερα πρόσθετες δυσκολίες καί ἐμπόδια στή δουλειά μας.

Αὐτή εἶναι ἡ μιά κατηγορία ἀπό παρεκκλίσεις καί δυσκολίες. Μά ἔχουμε καί ἀκόμα μιά, δεύτερη, κατηγορία πιό σοβαρή καί σημαντική, γιατί τά στραπάτσα καί τά κενά πού παρουσιάζονται ἐδῶ καί πού τόση ἀρνητική ἐπίδραση ἔχουν πάνω στήν προσπάθειά μας γιά τή νίκη, ὀφείλονται στό μεγάλο, στό ἀποφασιστικό τους μέρος, ὄχι σέ ἀντικειμενικά αἴτια καί ἐμπόδια, μά στίς δικές μας ὑποκειμενικές ἀδυναμίες, ἐλλείψεις καί λάθη.

Ἄν παρουσιάζουμε σοβαρή καθυστέρηση, αὐτή ὀφείλεται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στό ὅτι δέν προσαρμοστήκαμε στίς καινούργιες συνθῆκες καί στά καινούργια καθήκοντα πού βάζει μπροστά μας ὁ σκληρός ἀγώνας ἐνάντια στήν ἰμπεριαλιστική ἀγγλοσαξωνική ἐπιδρομή καί τή μοναρχοφασιστική ἀποχαλίνωση, γιά τή ζωή τοῦ λαοῦ, γιά τήν ὕπαρξη, τή δημοκρατία καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας. Δέ μάθαμε καί στήν καινούργια κατάσταση νᾆμαστε καλοί πολιτικοί ἡγήτορες καί πρό παντός καλοί στρατιωτικοί ἡγέτες στόν καινούργιο ἔνοπλο ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας,

Πῶς ἐκφράζονται, ποιές εἶναι οἱ ἐλλείψεις, τά λάθη μας, οἱ διαστρεβλώσεις καί οἱ παρεκκλίσεις ἀπ' τή γραμμή μας, αὐτές πού γιά ἀφετηρία τους ἔχουν δικές μας ὑποκειμενικές αἰτίες;

Πρῶτο. Ἐνῶ ἔχουμε τήν πιό σωστή καί τήν πιό λαϊκή πολιτική γραμμή, πολλοί καθοδηγητές καί στελέχη μας στήν πράξη παραβιάζουν καί χαλνᾶν τήν γραμμή αὐτή. Ποιό εἶναι τό κύριο νόημα τῆς πολιτικῆς μας; Ἡ ἐξασφάλιση καί τό διαρκές πλάτεμα καί στερέωμα τῆς ἑνότητας τοῦ λαοῦ, τῆς ἑνότητας ἀνάμεσα στό λαό καί τό Δ.Σ.Ε. Αὐτό, λοιπόν, τό κύριο νόημα τῆς πολιτικῆς μας δέν τό νοιώθουμε καί δέν τό ἀξιοποιοῦμε ὅσο πρέπει. Ἐνῶ στήν κάθε σκέψη, ἐνέργεια, μέτρο πού κάνουμε καί πέρνουμε, τό πιό πάνω οὐσιαστικό περιεχόμενο τῆς πολιτικῆς μας πρέπει νᾆναι ὁ καθοδηγητικός μας μπούσουλας, ἐμεῖς, πολλές φορές στήν πράξη ἐφαρμόζουμε ἄλλα ἀπ' ὅσα παραδεχόμαστε στά λόγια. Ἐνῶ ἡ λαϊκοδημοκρατική πολιτική μας περικλείνει μέσα της τή δυνατότητα γιά τήν πιό πλατειά στερέωση καί ξάπλωμα τῆς ἑνότητας τοῦ λαοῦ, στήν προσπάθεια καί στήν ἐπίδοσή του γιά τή νίκη, ἐμεῖς μέ τά ἔργα μας πολλές φορές κολοβώνουμε εἴτε ἐκμηδενίζουμε τή δυνατότητα αὐτή. Καί μιλάω γιά δυνατότητα, γιατί ἡ σωστή γραμμή μας μονάχα μέ ἔργα μπορεῖ νά γίνει πραγματικότητα, νά κερδίζει καθημερινά τό λαό καί νά τόν συσπειρώνει ὁλοένα καί περισσότερο στόν ἀγώνα. Καί τό στραπατσάρισμα τῆς πολιτικῆς μας γιά τή συμφιλίωση καί τήν ἑνότητα γίνεται ὄχι μόνο ἀπέναντι σέ στρώματα ἐργαζό-

μενα, πού ἀνήκουν ἀντικειμενικά, ἀκριβῶς γιατί εἶναι ἐργαζόμενα, στό λαϊκοδημοκρατικό στρατόπεδο, μά πού προσωρινά παραπλανιένται καί ἐπηρεάζονται ἀκόμα ἀπ' τήν ἀπάτη καί προπαγάνδα τῶν ἀντιπάλων μας, στρώματα πού ἐμεῖς πρέπει νά κερδίσουμε ὁπωσδήποτε. Τό στραπατσάρισμα γίνεται ἀκόμα καί ἀπέναντι σέ στρώματα πού ἰδεολογικά καί πολιτικά εἶναι κερδισμένα ἀπό μᾶς. Ἄν κάνω τή διάκριση αὐτή εἶναι ὄχι γιατί στήν πολιτική μας πρέπει νά ὑπάρχει ἕνα τέτοιο ξεχώρισμα. Ὄχι. Ἕνα τέτοιο ξεχώρισμα εἶναι λάθος, μεγάλο λάθος. Οὐσιαστικά, ἡ λαϊκοδημοκρατική πολιτική ὑπευθύνεται ἐξ ἴσου σέ ὅλους τούς ἐργαζόμενους καί σ' αὐτούς πού ἀκόμα παρασέρνονται ἀπ' τούς ἀντίπαλούς μας. Καί μάλιστα πρῶτ' ἀπ' ὅλα σ' αὐτούς. Τήν κάνω τή διάκριση, γιά νά δείξω πόσο ὄξω πέφτουν αὐτοί πού στραπατσάρουν τή γραμμή μας, ὅταν μέ τίς πράξεις τους ὄχι μόνο δέν κερδίζουν μέ τό μέρος μας τούς παρασυρμένους ἀπ' τόν ἐχθρό ἐργαζόμενους, μά δημιουργοῦν δυσαρέσκειες καί ψυχρότητα καί στούς πολιτικούς ὀπαδούς μας. Ἀντί μέ τήν πολιτική μας καί μέ τά ἔργα μας νά κερδίζουμε μέ τό μέρος μας, ν' ἀποσπᾶμε ἀπ' τόν ἐχθρό τούς μαῦδες, τούς χωροφύλακες, τούς φαντάρους καί ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ, τούς ἐθνοφρουρίτες καί ὅλους τούς ἐργαζόμενους, πού καταφέρνει νά ξεγελᾶ καί νά παρασέρνει, ἐμεῖς μέ τά ἔργα ὁρισμένων στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν μας δημιουργοῦμε ρήγματα καί μέσα στίς ἴδιες τίς γραμμές μας. Εἶνε ὁλοφάνερο ὅτι ἡ τέτοια πράξη τέτοιων στελεχῶν καί ὀπαδῶν μας δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τή λαϊκοδημοκρατική πολιτική τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς κυβέρνησης καί τοῦ Δ. Σ. Ε. Εἶναι φανερό ὅτι πράξεις αὐθαιρεσίας καί βίας, ἄσκοποι ἐμπρησμοί, ἀψυχολόγητες καί παράνομες ἐπιτάξεις καί κατασχέσεις, ἀκόμα ἀπόλυτα ἀπαράδεκτες πράξεις μέ τραμπουκισμούς, πού ἐκδηλώνουνται καί μέσα στό Δ.Σ.Ε. καί ἀπέναντι στόν πληθυσμό, ἀπό «παλληκαράδες», πού τσαλαπατοῦν τό νόμο μας καί γιά νόμο τους θέλουν νά ἐπιβάλλουν τόν ἀνταρτίστικο ἀναρχισμό τους, εἶναι φανερό πώς ὅλα αὐτά ὑπονομεύουν καί βλάφτουν τό ἐπαναστατικό μας ἔργο καί χύνουν νερό στό μύλο τῆς ἀντίδρασης. Εἶναι φανερό ὅτι τέτοιες πράξεις βοηθοῦν τή συστηματική ἐπιδίωξη τῶν ἀμερικανῶν καί τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, πού προσπαθοῦν μέ ὅλα τά μέσα νά μεγαλώνουν τό χάσμα ἀνάμεσα στό λαό, νά σπέρνουν τό μῖσος καί τή διαίρεση ἀνάμεσά του, γιά νά μποροῦν ἔτσι πιό εὔκολα καί πιό καλά νά κάνουν τή δουλειά τους, πού εἶναι ἡ ὑποδούλωση καί τό ξεπούλημα τοῦ λαοῦ καί τῆς Ἑλλάδας. Εἶναι φανερό, ὅτι τέτοιες πράξεις δέν ἔχουν καί δέ μποροῦν νἄχουν καμμιά σχέση μέ τήν πολιτική τή δική μας καί ὅτι πρέπει νά στιγματίζουμε ἀμείλιχτα ὅλους αὐτούς πού κάνουν τέτοιες πράξεις καί νά τούς ἀφαιροῦμε κάθε δυνατότητα νά τίς ἐπαναλαμβάνουν. Ἀκόμα, πρέπει νά ξεσκεπάζονται καί ὅλοι ἐκεῖνοι πού ἀνέχονται εἴτε σκεπάζουν τέτοιες πράξεις, γιατί φοβοῦνται αὐτούς πού τίς κάνουν εἴτε δέ θέλουν νά τά χαλάσουν μαζί τους.

Τό γεγονός πού διαπιστώνεται πιό πάνω, ὅτι δηλ. πολλά στελέχη μας καί ὀργανώσεις μας ἄλλα παραδέχονται στά λόγια καί ἄλλα ἐφαρμόζουν στήν πράξη, δείχνει ὅτι ὑπάρχει σέ πολλούς κρίκους τῆς δουλειᾶς σοβαρή καί ἐπικίνδυνη διάσταση ἀνάμεσα στήν πολιτική καί τή δράση μας. Γιά μᾶς τούς κομμουνιστές μιά τέτοια κατάσταση εἶναι ἀπαράδεχτη. Τό κακό αὐτό πρέπει νά τό χτυπήσουμε κατακέφαλα γιατί ὑπονομεύει, εἴτε σκόπιμα γίνεται εἴτε ὄχι, ὁλόκληρο τό λαϊκοδημοκρατικό μας οἰκοδόμημα καί τό ἔργο.

τή δύναμη, τήν ἐπίδοση, τό πνεῦμα, τή μαχητικότητα, τήν ἀποστολή τοῦ Δ.Σ.Ε. Γιά ἕναν κομμουνιστή, γιά ἕναν λαϊκό ἀγωνιστή, ὅποια θέση κι' ἄν ἔχει, δέ μπορεῖ νά ὑπάρχει διάσταση ἀνάμεσα στά λόγια καί στά ἔργα. Καί ὅπως τά λόγια του, ἡ πολιτική του δέ μπορεῖ νἆναι παρά μόνο λαϊκά, δημοκρατικά, ἔτσι καί τά ἔργα του σέ ὅλες τίς περιπτώσεις, μικρές καί μεγάλες, δέ μποροῦν παρά νἆναι μόνο λαϊκά καί δημοκρατικά, δέ μποροῦν παρά ν' ἀνταποκρίνονται ἀπόλυτα στούς σκοπούς τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας, στό συμφέρον τοῦ λαοῦ, στήν ἀποστολή καί τά ἰδανικά τοῦ Δ.Σ.Ε.

Δεύτερο. Γεγονός ἀναμφισβήτητο, πού ὄχι μόνο ἐπικυρώνεται ἀπ' τή ζωή, μά πού τό παραδέχονται καί τό ὁμολογοῦν καί οἱ ἀντίπαλοί μας, εἶναι ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. στό μαχητικό του πνεῦμα καί στό ἠθικό του εἶναι ἀσύγκριτα ἀνώτερος ἀπ' τό μοναρχοφασιστικό στρατό τοῦ δολλάριου καί τῆς 'Αθήνας. 'Αδιάψευστη ἀπόδειξη γι' αὐτό εἶναι τό ὅτι ὁ μοναρχοφασισμός, παρά τήν τεράστια ὑπεροχή του σέ ἀνθρώπους καί σέ ὑλικό, παρά τό ὅτι ἔχει τήν πιό μεγάλη ἠθική, πολιτική, οἰκονομική, στρατιωτική βοήθεια ἀπ' τόν ἀγγλοσαξωνικό ἰμπεριαλισμό, δέ μπόρεσε νά τά βγάλει πέρα μέ τό Δ.Σ.Ε., πού παρά τίς ἐξαιρετικές δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει, μεγαλώνει καί δυναμώνει. Ἡ ἐξήγηση βρίσκεται στό ὅτι ὁ Δ.Σ.Ε. ἔχει λαϊκά ἰδανικά, στηρίζεται στό λαό καί γι' αὐτό παλεύει μέ τήν ψυχή του, γιομᾶτος ἡρωϊσμό καί αὐτοθυσία, ἐνῶ ὁ στρατιώτης τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, ὅσο καθυστερημένος κι' ἄν εἶναι νοιώθει καί καταλαβαίνει ὅτι χύνει τό αἷμα του γιά ξένα, ἀντιλαϊκά, πλουτοκρατικά καί ἰμπεριαλιστικά συμφέροντα, γι' αὐτό καί δέν πολεμᾶ, δέ μπορεῖ νά πολεμήσει μέ τήν ψυχή του, γιατί ψυχή δέν ἔχει, δέν ἔχει ἰδανικά, δέν ἔχει πίστη.

Ἔτσι ἔχουν τά πράγματα. Ἄν τώρα θελήσουμε νά ἐξηγήσουμε γιατί ὁ Δ.Σ.Ε., παρά τήν ἠθική-πολιτική ὑπεροχή του, πού στίς συνθῆκες τοῦ πολέμου πού κάνουμε εἶναι ἀποφασιστικός συντελεστής γιά τή νίκη, δέ μπόρεσε νά δείξει καί νά ἐπιβάλλει τήν ὑπεροχή του αὐτή, τήν ἀπάντηση πρέπει νά τή βροῦμε, κυρίως, στό γεγονός ὅτι ἐνῶ ὁ μεμονωμένος μαχητής τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι ἀσύγκριτα ἀνώτερος ἀπ' τόν κάθε ἀντίπαλό του καί τά βγάζει πέρα μέ πολλαπλάσιους ἐχθρούς, ἐμεῖς, σά στρατιωτική ὀργάνωση καί σάν καθοδήγηση, δέ μπορέσαμε νά ἀξιοποιήσουμε τήν ἀνωτερότητα αὐτή τοῦ μεμονωμένου μαχητῆ, τήν ἠθική-πολιτική ὑπεροχή τοῦ Δ.Σ.Ε. στό σύνολό του, ἔτσι πού νά καταφέρουμε ἐνάντια στόν ἐχθρό ἀποφασιστικά χτυπήματα. Φυσικά δέν πρέπει νά παραβλέπουμε τό γεγονός ὅτι ὁ ἐχθρός ἔχει ἀπεναντί μας μιά πολλαπλῆ ὑπεροχή σέ ἀριθμό, σέ ὑλικό καί σέ στρατιωτική πεῖρα καί γνώσεις. Παρ' ὅλο, ὅμως αὐτό, ἔχοῦμε πολλά παραδείγματα ὅπου τμήματά μας, ἀπέναντι σέ ἐχθρό πού εἴταν πολύ ἀνώτερος σέ ἀριθμό καί πολύ πιό καλά ἐξοπλισμένος, τἄβγαλαν πέρα νικηφόρα, γιατί ὑπερκάλυψαν μέ τό ἀνώτερο ἠθικό τους ὅλη τήν ἀριθμητική καί ὑλική ὑπεροχή τοῦ ἐχθροῦ. 'Εδῶ, γιά νά μή δημιουργηθεῖ παρεξήγηση, πρέπει νά ξεκαθαριστεῖ τοῦτο τό πρᾶγμα: Τό καινούργιο ἀντάρτικο, πού στήν ἐξέλιξή του ἄντρωσε στό Δ.Σ.Ε. μπόρεσε ἀποτελεσματικά καί παλληκαρίσια νά ματαιώσει, νά χαλάσει ὅλα τά σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, πού ἀπόβλεπαν στό νά πνίξουν τό νέο ἀντάρτικο, νά διαλύσουν τό Δ.Σ.Ε. καί ἔτσι νά συντρίψουν καί ὁλόκληρο τό δημοκρατικό κίνημα στή χώρα μας. Στήν ἀποστολή του αὐτή ὁ Δ.Σ.Ε. στάθηκε ἄξιος πρωτοπόρος καί ὑπερασπιστής τοῦ λαοῦ. Μᾶς φτάνει ὅμως σήμερα αὐτό; Ὄχι. Δέ φτάνει. Γιατί τό και-

νούργιο ἀντάρτικο, πού γεννήθηκε ἀπ' τή σκόρπια στήν ἀρχή ἀντίσταση τῶν λαϊκῶν ἀγωνιστῶν, πού τούς καταδίωκε καί τούς ἐξόντωνε ἡ ξενική κατοχή καί ὁ μοναρχοφασισμός, ἀντράθηκε μέσα στήν πάλη στό Δ.Σ.Ε., πού συνένωσε τήν πάλη τῶν ἀγωνιστῶν του καί τοῦ λαοῦ γιά τή ζωή καί τήν περιουσία τους καί τήν ἀνέβασε ὡς τό ὕψιστο λαϊκό καί πατριωτικό καθῆκον, ὡς τόν ἀγώνα γιά τή δημοκρατία καί τήν ἀνεξαρτησία, γιατί δίχως ἀνεξαρτησία καί δημοκρατία, χωρίς νά διωχτοῦν οἱ ξένοι καί χωρίς νά ἐξοντωθεῖ ὁ μοναρχοφασισμός δέ μπορεῖ νά ὑπάρξει οὔτε γιά τόν κάθε ξεχωριστό ἕλληνα ἀσφάλεια ζωῆς, οὔτε καί γιά τήν Ἑλλάδα περισυλλογή καί προκοπή. Ἔτσι, αὐτή ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐπέβαλε τό πέρασμα ἀπό τό ἀντάρτικο σέ ἕνα ἀνώτερο στάδιο, στό Δ.Σ.Ε. καί τό πέρασμα αὐτό ἀνταποκρίνεται σέ μιά ἀνώτερη πολιτική ἀνάγκη, στό ἀνέβασμα ἀπ' τήν ἀντίσταση τῶν μεμονωμένων ἀντάρτικων ὁμάδων στόν ἀγώνα τοῦ Δ.Σ.Ε. γιά ν' ἀπελευθερωθεῖ ὁλόκληρη ἡ Ἑλλάδα. Ὅταν, λοιπόν, ἐξετάζουμε κάτω ἀπ' αὐτή τήν ἀνάγκη τή σημερινή ἐπίδοση τοῦ Δ.Σ.Ε. δέ θά πρέπει νἆμαστε εὐχαριστημένοι, γιατί εἶναι ἀναμφισβήτητο, ὅτι μέ τήν ἀσύγκριτη ἠθικοπολιτική ὑπεροχή του ὁ Δ.Σ.Ε. παρ' ὅλες τίς μεγάλες δυσκολίες καί τά ἐμπόδια πού βρίσκει μπροστά του, μποροῦσε ἀναμφισβήτητα, στό βασικό ἐπαναστατικό ἔργο του, πού εἶναι ἡ λαϊκοδημοκρατική ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας, μποροῦσε νἆχε προχωρήσει πιό πολύ, μποροῦσε νά βρίσκεται πιό μπροστά.

Τί φταίει λοιπόν ἐδῶ; Πρέπει νά τό ποῦμε καθαρά: ἐνῶ τό ζήτημα τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Ἑλλάδας πολιτικά ἔχει μπεῖ καθαρά καί σωστά καί σωστά τό βλέπει καί τό καταλαβαίνει ὁ κάθε πατριώτης ἕλληνας, στή στρατιωτικο-πολεμική πραγματοποίησή του τό πρόβλημα αὐτό σκοντάφτει στό γεγονός, ὅτι τά στρατιωτικά καί πολιτικο-στρατιωτικά στελέχη μας δέ μπόρεσαν ἀκόμα στήν πράξη νά περάσουν ἀπ' τό ἀντάρτικο μέ τίς περιορισμένες ἐπιδιώξεις του, στό πλατύ πολιτικό ξάνοιγμα πρός τούς λαϊκοδημοκρατικούς ἐπαναστατικούς ὁρίζοντες τοῦ Δ.Σ.Ε., πού εἶναι ἡ ἀπελευθέρωση τῆς χώρας. Δέ μπορέσαμε, παρά τή σωστή κατευθυντήρια πολιτική γραμμή μας, νά προσανατολίσουμε στρατιωτικο-πολεμικά, στρατηγικά, στήν πολεμική του δράση, τό Δ.Σ.Ε. σά σύνολο, μά καί στό καθένα μικρό τμῆμα του, στήν κάθε ὁμάδα του καί ὅταν αὐτή δρᾶ μεμονωμένα καί ξεχωριστά, πρός τό μοναδικό τέρμα, ὅπου ἀποβλέπει ὁ ἀγώνας μας: τή συντριβή τοῦ ἐχθροῦ, τή νίκη τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας, τήν ἀποκατάσταση τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας. Τό ζήτημα αὐτό εἶναι μεγάλο καί δύσκολο. Περικλείνει τόν καθορισμό μιᾶς σωστῆς στρατηγικῆς, τήν ἀφομοίωση τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς δικῆς μας λαϊκο-ἐπαναστατικῆς στρατιωτικῆς ταχτικῆς, τή γνώση καί καλή χρήση, μεμονωμένα καί σέ συνδυασμό, ὅλων τῶν ὅπλων πού διαθέτουμε καί πού χρησιμοποιοῦνται στό σύγχρονο πόλεμο. Τό κακό εἶναι ὅτι τά περισσότερα στρατιωτικά καί πολιτικο-στρατιωτικά στελέχη μας δέ βλέπουν τό πρόβλημα στό σύνολό του καί δέν τοποθετοῦν σωστά τόν ἑαυτό τους μέσα σ' αὐτό. Δέ βλέπουν ἀκόμα ὅτι γιά νά νικήσουμε πρέπει νά μάθουμε νά πολεμᾶμε πιό μαστορικά, πιό καλά ἀπ' τόν ἐχθρό σέ ὅλες τίς ἀλλαγές, τίς φάσεις, τ' ἀπρόοπτα πού παρουσιάζει ὁ πόλεμος καί νά νικᾶμε πάντοτε. Γι' αὐτό χρειάζεται θέληση, προσπάθεια, κόπος. Χρειάζεται νά κινητοποιήσουμε τήν ἐπαναστατική μας ὀργανωτική ἀνωτερότητα καί νά ξεπεράσουμε αὐτές τίς ἐλλείψεις, νά γίνουμε καί στή στρατιωτικο-πολεμική τέχνη ἀνώτεροι ἀπ' τόν ἐχθρό. Τότε

θ' ἀξιοποιήσουμε πέρα γιά πέρα ἀποτελεσματικά καί νικηφόρα καί τήν ἠθική καί πολιτική ὑπεροχή που ἔχουμε ἀπέναντι στόν ἐχθρό. Ἔτσι ἔχει τό ζήτημα μέ τό δεύτερο αὐτόν τομέα ὅπου καθυστεροῦμε καί ἐδῶ κυρίως ἀπό δική μας ὑποκειμενική παράληψη καί ἀνεπάρκεια. Εἶναι φανερό πώς ἡ καθυστέρηση αὐτή γίνεται σοβαρό ἐμπόδιο στήν προσπάθειά μας γιά τή νίκη.

Τρίτο. Μιά σοβαρή ἐσωτερική ἀδυναμία στό Δ.Σ.Ε. εἶναι τό γεγονός ὅτι ἔχουμε μιά ὁρισμένη ἀπόσπαση τῆς καθοδήγησης, σ' ὅλη τή σειρά τῆς ἱεράρχησής του, ἀπ' τούς ἀνώτερους κρίκους μέχρι τή βάση. Αὐτό ἐκδηλώνεται στό ὅτι σ' ἕνα μεγάλο μέρος τά στελέχη μας, ἀξιωματικοί καί πολιτικοί ἐπίτροποι, δέ ζοῦν σέ μιά ἀδιάκοπη καί στενή ἐπαφή καί συνεργασία μέ τούς κατώτερους κρίκους καί τή βάση, τή διμοιρία καί τήν ὁμάδα. Δέν καταλάβαμε ἀκόμα ὅτι στή στρατιωτική ἐπίδοση, στήν πολιτική ζωή, στήν ὁμαδική διαβίωση καί στήν ἀτομική ἀκόμα ἀπασχόληση, ἡ μονάδα τοῦ Δ.Σ.Ε. ἀποτελεῖ, πρέπει ν' ἀποτελεῖ, μιά οἰκογένεια, ἕνα σφιχτά δεμένο, μονολιθικό σύνολο μέ κοινή, ἑνιαία ὁρμή καί θέληση, μέ τήν ἴδια ψυχή καί σκέψη. Ὁ καθοδηγητής, τό στέλεχος, τό πολιτικό καί στρατιωτικό, πού δέν καταφέρνει νά συσπειρώσει ψυχικά τό τμῆμα γύρω του, πού δέν καταφέρνει νά ἐξασφαλίσει τή μαχητική, πολιτική καί ἰδεολογική μονολιθικότητα στό τμῆμα του, τόσο στίς ὁμαλές, μά ἀκόμα περισσότερο, στίς δύσκολες καί κρίσιμες στιγμές στόν ἀγώνα καί στή μάχη, πρέπει νά τό ποῦμε, ὅτι τό τέτοιο στέλεχος καί ὁ τέτοιος καθοδηγητής κατά κανόνα, βασικά, θ' ἀποτύχει στή δουλειά του, στήν ἀποστολή του. Ἐδῶ ἔχουμε ἕνα σοβαρό ἐσωτερικό κενό μέσα στό Δ.Σ.Ε. Πολλά στελέχη μας μεγαλοπιάνονται, δέ μιλᾶν καλά, δέ συμπεριφέρονται καλά, παρεκτρέπονται συχνά σέ βαθμό ἀπαράδεχτο καί ἀσυμβίβαστο μέ τήν ἰδιότητα τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ Δ.Σ.Ε., δέν ἐνδιαφέρονται γιά τούς κατώτερους καί γιά τούς ἄντρες τους, δέν τούς φροντίζουν, δέν τούς προσέχουν, δέν κερδίζουν τήν ψυχή τοῦ τραυματία μέ τήν πατρική στοργή τους, δέν τούς συντρέχουν στόν πόνο τους καί στόν καϋμό τους, δέ βοηθοῦν τούς ἄντρες τους συστηματικά καί ἐπίμονα γιά νά γίνονται καθημερινά καλλίτεροι σάν μαχητές καί σάν πρωτοπόροι πολιτικοί ἀγωνιστές τοῦ λαοῦ. Δέ δένονται ψυχικά μέ τόν κάθε μαχητή τους. Καί ὅμως αὐτό εἶναι ἀπαραίτητο, πρωταρχική καί βασική ἰδιότητα γιά τόν ἀξιωματικό μας. Αὐστηρός στά ζητήματα τῆς πειθαρχίας πρέπει νἆναι μέχρι ἐξάντληση, μά πρέπει μαζί μέ τήν αὐστηρότητα νά ξέρει νά ἐχτιμᾶ, νά τονίζει, νά δείχνει καί νά ἐπαινᾶ δημόσια κάθε καλή πλευρά, κάθε ἀρετή καί ἱκανότητα, κάθε καλή στρατιωτική καί πολιτική ἐπίδοση, κάθε καλό παράδειγμα καί καλή συναγωνιστική συμπεριφορά τοῦ μαχητῆ. Μέ τό ἀτομικό παράδειγμα καί τό ἦθος του, τό στέλεχός μας, πού πρέπει νἆναι ὑπόδειγμα, τύπος καί ὑπογραμμός σ' ὅλα τά καλά, γίνεται ὁ μαγνήτης πού τραβᾶ καί δένει στέρεα γύρω του ὁλόκληρο τό τμῆμα, πού ἔτσι ὄχι μόνο πρωτοπορεύεται στή στρατιωτική ἐκπαίδευση καί τήν πολιτική κατάρτιση, μά καί μάχεται ὑποδειγματικά ἔτσι ὅπως θέλει ὁ ἀγώνας μας, ἀκολουθᾶ τό διοικητή του θαρραλέα καί νικηφόρα στή φωτιά. Πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἡ ἀπόσπαση τοῦ στέλεχους, στρατιωτικοῦ καί πολιτικοῦ, ἀπ' τή βάση, ἀπ' τό τμῆμα καί τούς ἄντρες, ἔχει σοβαρή ἀρνητική ἐπίδραση σέ ὅλη τήν ἐπίδοση τοῦ στρατοῦ μας. Τό κακό αὐτό πρέπει νά τό δοῦμε καί νά τό ξερριζώσουμε. Τότε θά ἀξιοποιήσουμε ἐξαντλητικά ὅλες τίς μεγάλες ἀρετές τοῦ μαχητῆ μας καί θά κάνουμε τό Δ.Σ.Ε. ἀκαταμάχητο. Στόν

τομέα αὐτόν οἱ κομμουνιστές ἔχουν νά ἐκπληρώσουν ἕνα πολύ σοβαρό καί ὑπεύθυνο καθῆκον καί πρέπει νά τό ἐκπληρώσουν στό πιό σύντομο χρονικό διάστημα.

Τέταρτο. Ἕνας ἄλλος τομέας ὅπου δοκιμάζεται ὁ στρατιωτικός καί ὁ πολιτικός διοικητής εἶναι ὅταν ἀνταμώνουν μικρές εἴτε μεγάλες δυσκολίες. Δυσκολίες μεγάλες καί σοβαρές ἀντιμετωπίζει ὁ Δ.Σ.Ε. καθημερινά. Κάνει κρύο, δέν εἴμαστε ντυμένοι καλά, εἴμαστε πολλές φορές ξυπόλητοι, ἡ ἐπιμελητεία δέ δουλεύει καλά καί συχνά λείπει καί τό ψωμί καί οἱ ἄντρες πεινᾶνε. Δέν ἔχουμε φάρμακα καί δέ μποροῦμε νά περιποιηθοῦμε τούς τραυματίες μας ὅπως πρέπει. Πολλές φορές μᾶς λείπουν τά ὅπλα, λιγοστεύουν τά πολεμοφόδια, εἴτε δέν ἔχουμε καθόλου. Δέν ἔχουμε μεταγωγικά μέσα, εἴτε τά μουλάρια μας, πού οἱ ἀγρότες μᾶς τά δίνουν μέ πόνο ψυχῆς, πέφτουν γιατί δέν ἔχουμε ζωοτροφές. Ὁ ἐχθρός ἄδειασε τά χωριά καί δυσκολευόμαστε μέ τή στρατολογία. Ὅλες αὐτές εἶναι σοβαρές δυσκολίες καί ὑπάρχουν καί ἄλλες πολλές ἀκόμα. Εἶναι δυσκολίες τοῦ ἀγώνα. Σηκωθήκαμε μέ γυμνά χέρια, μόνο μέ τό δίκηο πού μᾶς ἔπνιγε καί μέ τήν ἀδάμαστη λαϊκή ἑλληνική ψυχή. Καί πρέπει νά νικήσουμε ἕναν πάνοπλο ἐχθρο, πού τόν βοηθᾶ ἡ παγκόσμια πλουτοκρατία, τά ἰμπεριαλιστικά κοράκια ὅπου γῆς κι' ἄν βρίσκονται. Ὥστε δυσκολίες δέν μπορεῖ παρά νάχουμε καί θάχουμε. Πῶς τίς ἀντιμετωπίζουμε; Πολύ συχνό φαινόμενο εἶναι τοῦτο δῶ: μόλις ἕνας διοικητής σκοντάψει σέ μιά εἴτε σέ περισσότερες ἀπ' τίς πιό πάνω δυσκολίες, δέν κάνει τίποτε εἴτε σχεδόν τίποτε. σταυρώνει τά χέρια καί ἀρχίζει νά βομβαρδίζει μέ αἰτήσεις, ἐκκλήσεις καί παρακάλια ὅσους βρίσκονται πιό πάνω του, τήν ἀνώτερη διοίκησή του, ζητώντας νά τοῦ λύσουν ὅλες τίς ἀναποδιές καί τίς δυσκολίες, σάν νά μποροῦν αὐτοί νά κάνουν θαύματα. Εἶναι σωστή ἡ τέτοια νοοτροπία; Ὄχι. Ἡ νοοτροπία αὐτή δέν εἶναι δική μας. Ὁ σ. Νῖκος ἀπ' τή Ρούμελη μᾶς τὤπε καθαρά, ὅτι κάθε δυσκολία καί ἔλλειψη μπορεῖ καί πρέπει νά λυθεῖ μέσα στή μάχη, μέ τόν ἀγώνα. Καλός ἀξιωματικός καί ἡγέτης εἶναι ἐκεῖνος πού ξέρει μόνος του ν' ἀντιμετωπίζει ὅλες τίς δυσκολίες του καί τίς ἐλλείψεις του, νά τίς ἀντιμετωπίζει λαϊκά, δημοκρατικά νά τίς λύνει χωρίς ἀντιλαϊκές αὐθαιρεσίες. Αὐτός εἶναι τό καλό τό παλληκάρι. Καί ἕνα τέτοιο παλληκάρι δέ μποροῦν παρά νά τό βοηθοῦν ὅταν χρειάζεται καί ἀπ' τά πάνω. Ἡ Ρούμελη εἶναι ζωντανό παράδειγμα στόν τομέα αὐτόν. Καί ἀκόμα πιό πολύ ἡ Πελοπόννησος καί ἡ Σάμος, πού ἀποκομένες παλεύουν ἡρωϊκά χωρίς νά γογγύζουν, ἀντιμετωπίζουν ἀποτελεσματικά τίς δυσκολίες καί προσφέρουν μέ τόν ἀδάμαστο ἀγώνα τους, ἐξαιρετικές ὑπηρεσίες στόν Δ.Σ.Ε. καί στόν ἐπελευθερωτικό ἀγώνα τοῦ λαοῦ μας.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΟ Δ.Σ.Ε.

Β. ΜΠΑΡΤΖΙΩΤΑ *συνταγματάρχη*
Πολιτικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Γεν. Ἀρχηγείου

Ἡ πολιτική μας δουλειὰ εἶναι ἀκόμα πολὺ ἀδύνατη στὸν Δημ. στρατὸ τῆς Ἑλλάδας. Γύρω ἀπ' τὸ χαραχτήρα καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς δουλειᾶς αὐτῆς ὑπάρχουν ἕνα σωρὸ συγχύσεις ἀνάμεσα στὰ στελέχη μας, ἀνώτερα καὶ κατώτερα. Πολλοὶ ἀντιπαραθέτουν τὴν πολιτικὴ δουλειὰ στὴν πολεμικὴ προσπάθεια, στο καθῆκον νὰ ἀναπτύξουμε πιὸ πολὺ τὴν πολεμική μας ἀπόδοση. Ἐνῶ ἴσα-ἴσα ἡ πολιτική μας δουλειὰ πρέπει νἄχει σὰν κεντρικὸ στόχο τὴν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς δραστηριότητας, τὴν κατάχτηση της στρατιωτικῆς τέχνης, τὴν πιὸ ἀποφασιστικὴ διεξαγωγὴ τοῦ πατριωτικοῦ πολέμου ποὺ κάνει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μὲ ἔνοπλη πρωτοπορεία του τὸ Δ.Σ.Ε. Ἄλλοι νομίζουν ὅτι ἡ πολιτικὴ δουλειὰ δὲν ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὰ καθημερινὰ προβλήματα τοῦ στρατοῦ μας, μὰ σημαίνει «θεωρητικὰ» μαθήματα, διαφώτιση, ὅπως τὴ λένε, ποὺ δὲν τὰ καταλαβαίνουν οἱ μαχητές μας καὶ ἀντὶ νὰ διαφωτίζονται γεμίζουν τὸ κεφάλι τους μὲ ἄχρηστα καὶ ἀκατανόητα πράγματα. Οἱ συσκέψεις τῶν πολιτικῶν ἐπιτρόπων, ποὺ ἔγιναν σὲ πολλὰ ἀρχηγεῖα καὶ ταξιαρχίες ἀπόδειξαν ὅτι δὲν κατανοήθηκε ἀκόμα σωστὰ ὁ ρόλος καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀξιωματικοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου. Αὐτὸ μᾶς ἐπιβάλλει νὰ σταθοῦμε ἰδιαίτερα πάνω στὴν πολιτική μας δουλειὰ μέσα στὸ Δ.Σ.Ε. καὶ νὰ πάρουμε ὅλα τὰ μέτρα ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ δυναμώσουμε καὶ νὰ ὁλοκληρώσουμε τὴ δουλειὰ αὐτή.

* * *

Ἡ πολιτικὴ δουλειὰ εἶναι ἀπαραίτητη μέσα στὸ Δ.Σ.Ε. Ὅποιος δὲν καταλαβαίνει τὴν ἀνάγκη αὐτὴ καὶ ὑποτιμᾶ τὴν πολιτικὴ δουλειά, αὐτὸς δὲ νοιώθει τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ ἀγώνα μας, τὶς μεγάλες δυσκολίες ποὺ ἀντιμετωπίζουμε (ἀντικειμενικὲς καὶ ὑποκειμενικές) καὶ τὸ ἐπιταχτικὸ καθῆκον νὰ ξεπεράσουμε ἔγκαιρα καὶ ἀποφασιστικὰ τὶς δυσκολίες αὐτές. Ὁ μαχητής, ποὺ κρατᾶ γερὰ τὸ ὅπλο του, μαθαίνει μὲ τὴν πολιτικὴ δουλειὰ πῶς νὰ τὸ χρησιμοποιεῖ καλύτερα πρὸς ὄφελος τοῦ λαοῦ, εἶναι ἕνας συνειδητὸς μαχητής, ποὺ ξέρει τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Δ.Σ.Ε., την ἄμεση σύνδεσή του μὲ τὸ λαὸ καὶ εἶναι ἕτοιμος κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ νὰ πολεμήσει ὡς τὸ τέλος γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ κύριος ὑπεύθυνος γιὰ τὴν πολιτικὴ δουλειὰ στὸ Δ.Σ.Ε. εἶναι ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος καὶ ἡ κύρια ἀποστολή του εἶναι να βοηθᾶ ἔτσι μὲ τὴν ὅλη δουλειά του τὸ ἔργο τοῦ διοικητῆ ὥστε αὐτὸς νὰ μπορεῖ νἄχει στὴ διάθεσή του ἕνα καθόλα ἀξιόλογο τμῆμα γιὰ νὰ τὸ ὁδηγᾶ στὴ νίκη. Γι' αὐτὸ ὁ στρατός μας καθόρισε τὸ θεσμὸ τοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου σὲ ὅλη τὴν ἱεραρχία, ἀπ' τὸ Γενικὸ Ἀρχηγεῖο ὡς τη διμοιρία. Ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος ὀργανώνει τὴν πολιτικὴ δουλειὰ μέσα στο στρατό, πρωτοστατεῖ στὴ γρήγορη καὶ πιστὴ ἐκτέλεση τῶν διαταγῶν, δίνει πάντα τὸ παράδειγμα στὴ μάχη καὶ τὴν ὅλη ζωὴ τοῦ Δ.Σ.Ε., ἐνδιαφέρεται γιὰ τον παράγοντα ἄνθρωπο καὶ ἀναπτύσσει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ στοργὴ γιὰ τοὺς μαχητές, ἐνδιαφέρεται ἐπίσης γιὰ τὴ διατροφὴ καὶ τὸν ἀνεφοδιασμὸ τοῦ στρατοῦ, προσέχει καὶ μελετᾶ τὰ στελέχη μας καὶ τὰ βοηθᾶ νὰ ἐξελίσσονται σύμφωνα μὲ τὶς πολεμικές μας ἀνάγκες. Ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια καθήκοντα τοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἡ ἐπαγρύπνηση καὶ περιφρούρηση τοῦ στρατοῦ μας ἀπ' τὰ χτυπήματα τοῦ ἐχθροῦ, ἀπ' τοὺς πράχτορες ποὺ στέλνει μέσα στὸ Δ.Σ.Ε. γιὰ νὰ τὸν ἀποσυνθέσει ἐσωτερικὰ καὶ νὰ τὸν διαλύσει.

Ὁ θεσμὸς τοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου ὑπάρχει σ' ὅλους τοὺς λαϊκοὺς ἐπαναστατικοὺς στρατούς, ὅπως εἶναι ὁ Δ.Σ.Ε., ἰδιαίτερα στὰ πρῶτα στάδια τῆς ἀνάπτυξής τους καὶ συντελεῖ στην μαχητικοποίησή τους, στὸ ἀνέβασμα τοῦ ἠθικοῦ καὶ τῆς πολεμικῆς τους δραστηριότητας. Ἀπ' τὴ καλὴ λειτουργία τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ὡς ἕνα μεγάλο σημεῖο, ἡ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον τοῦ Δ.Σ.Ε. Ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος, ὅπως εἶπε κάποτε ὁ μεγάλος Στάλιν, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ λαϊκοῦ ἀπελευθερωτικοῦ στρατοῦ. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἐπαναπαύεται στὶς ἐπιτυχίες καὶ διώχνει ἀπὸ πάνω του κάθε εὔθημα

αὐτοϊκανοποίησης. Εἶναι ὁ λαϊκός ἠνέτης, πού διαπαιδαγωγεῖ ἄλλους μέ τό δικό του ζωντανό παράδειγμα, προσέχει τό ἦθος καί τό χαραχτήρα τῶν μαχητῶν, ἰδιαίτερα τῶν στελεχῶν καί σφυρηλατεῖ δεσμούς αἵματος ἀνάμεσα στό λαό καί τό Δ.Σ.Ε. Ὁ πολιτικός ἐπίτροπος **εἶναι τό δεξί χέρι τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητῆ**, τόν βοηθᾶ σέ ὅλα τά καθήκοντά του καί φροντίζει νά ἀναπτύσσει τό κῦρος τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητῆ, νά τόν ἀπαλλάσσει ἀπό μιά σειρά ἄλλα καθήκοντα γιά νά συγκεντρώνει (ὁ διοικητής) ὅλη του τήν προσπάθεια καί τήν ἐνεργητικότητά του στά ζητήματα τῆς διοίκησης τοῦ στρατοῦ καί τῆς πολεμικῆς ἐπιχείρησης. Ὁ πολιτικός ἐπίτροπος προσέχει ἰδιαίτερα νά εἶναι ἄτεγκτος στά ζητήματα τῆς πειθαρχίας. Ἀναπτύσσει μέ τή δουλειά του καί το ζωντανό του παράδειγμα τή σιδερένια στρατιωτική πειθαρχία, κάνει ἀμείλιχτη πάλη ἐνάντια σέ κείνους πού δέν τηροῦν, παραβιάζουν ἤ καί ὑποσκάπτουν τήν πειθαρχία τοῦ Δ.Σ.Ε καί διαπαιδαγωγεῖ τούς μαχητές στό πνεῦμα τῆς δυνατῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας πού εἶναι ὁ πιό ἀπαραίτητος ὅρος γιά νά νικήσει ὁ Δημοκρατικός μας στρατός.

Στή μάχη ὁ πολιτικός ἐπίτροπος ἐφαρμόζει πιστά τίς διαταγές τοῦ διοικητῆ του, ἐνθουσιάζει καί ἐμψυχώνει τούς μαχητές, δίνει το παράδειγμα τῆς προσωπικῆς παλληκαριᾶς, πραγματοποιεῖ ἔπειτα ἀπό ἐντολή τοῦ διοικητῆ τούς πιό τολμηρούς ἑλιγμούς καί παράλληλα φροντίζει μέ ὅλα τα μέσα (τηλεβόες, προκηρύξεις κ.λ.π) νά διοχετεύει καί νά ἐκλαϊκεύει τή γραμμή καί τά συνθήματά μας στούς στρατιῶτες τοῦ λεγόμενου κυβερνητικοῦ στρατοῦ.

Ἡ κυβέρνηση, τό Γενικό Ἀρχηγεῖο καί προσωπικά ὁ στρατηγός Μάρκος, δίνουν ἐξαιρετική προσοχή στό θεσμό τῶν πολιτικῶν ἐπιτρόπων. Ἀπ' τή δουλειά τοῦ ἴδιου τοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου θά ἐξαρτηθεῖ κατά πρῶτο λόγο, ἄν ὁ θεσμός αὐτός θά ἀποδώσει ὅ,τι περιμένει ὁ στρατός μας ἀπ' αὐτόν. Ἐκεῖνο πού δέ θά πρέπει νά ξεχάσουν οὔτε γιά μιά στιγμή οἱ πολιτικοί μας ἐπίτροποι, ἀνώτεροι καί κατώτεροι, εἶναι ὅτι ὁ Δ.Σ.Σ τούς ἀνάθεσε μιά σοβαρή ἀποστολή καί πρέπει νά τά βγάλουν πέρα μέ τό παράδειγμά τους, τή συστηματική δουλειά, τήν αὐταπάρνηση καί τήν αὐτοθυσία τους.

*
* *

Ἡ κύρια δουλειά τοῦ πολιτικοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἡ πολιτική δουλειά μέσα στό Δ.Σ.Ε. Μέ τί ὅμως πρέπει ν' ἀποσχολεῖται ἡ πολιτική μας δουλειά; Ποιό εἶναι τό περιεχόμενο, ἡ οὐσία της; Πῶς πρέπει νά ὀργανωθεῖ; Αὐτά πρέπει νά τά λύσει ὁ πολιτικός ἐπίτροπος μέ τήν ἴδια του τήν πεῖρα καί ἀνάλογα μέ τίς ἀνάγκες τοῦ τμήματος,ὅπου δουλεύει. Στό ἄρθρο μας αὐτό θά δώσουμε μόνο γενικές κατευθύνσεις. Ἡ πολιτική μας δουλειά δέ σημαίνει μόνο νά «κάνουμε διαφώτιση», ὅπως λέμε συχνά, Κι' ἐδῶ πρέπει νά ξεκαθαρίσουμε το ζήτημα τί ἐννοοῦμε μέ τήν «περίφημη» διαφώτιση. Αὐτή δέ σημαίνει νά κάνουμε μαθήματα «θεωρητικά» καί ἄλλα πράγματα πού δέν καταλαβαίνει ὁ μαχητής. **Τέτοια διαφώτιση δέ μᾶς χρειάζεται.** Γιά μᾶς διαφώτιση σημαίνει νά διαβάζεται καί νά συζητιέται καθημερινά τό «Δελτίο εἰδήσεων», οἱ ἐφημερίδες πού βγάζει ὁ Δ.Σ.Ε. καί πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ «Ἐξόρμηση», ὁρισμένες σελίδες ἀπ' τά θαυμάσια βιβλία μας, ὅπως εἶναι «Ἡ δημοσιά τοῦ Βολοκολάμσκ», «Πῶς δενότανε τ' ἀτσάλι» κλπ. καί ἀπό καιρό σέ καιρό νά γίνονται ὁρισμένες διαλέξεις καί συζητήσεις πάνω σέ τρέχοντα ζητήματα, ὅπως ἡ σημασία τῆς δημιουργία τῆς Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς κυβέρνησης, πῶς πρέπει νἆναι ὁ μαχητής τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ κλπ.. Ἡ διαφώτιση πού περιλαβαίνει τά πιό πάνω εἶναι ἀρκετή. Ἐμεῖς πόλεμο κάνουμε σήμερα καί δέν ἔχουμε τόν καιρό καί τις δυνατότητες γιά νά κάνουμε μεγαλύτερη διαφώτιση, Καί δέν εἶναι σωστό νἄχουμε ξεχωριστούς διαφωτιστές, ὅπως κάνουν ὁρισμένα τμήματά μας. Ἡ πολιτική μας ὅμως δουλειά ἀγκαλιάζει ὅλη μας τή δουλειά, ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τοῦ στρατοῦ μας καί δέ σημαίνει ἁπλῶς διαφώτιση. Εἴπαμε πιό πάνω ὅτι ἡ πολιτική δουλειά ἐξυπηρετεῖ τόν πόλεμο. Αὐτό θά πεῖ ὅτι τό κύριο περιεχόμενο τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς εἶναι ὁ πόλεμος, ἡ προετοιμασία καί ἡ διεξαγωγή τῶν μαχῶν, ἡ ζωή τοῦ στρατοῦ γιά νά γίνει πιό μαχητικός καί νά διεξάγει καλύτερα τόν πόλεμο.

Στίς συνεδριάσεις μας, στίς δημοκρατικές συνελεύσεις μας, θά πρέπει να σταματήσουν οἱ χαιρετοῦμες καί οἱ πανηγυρισμοί μέ τά στερεότυπα «χαιρετίζω κι' ἐγώ μέ τή σειρά μου τή συνέλευση» καί οἱ συνηθισμένες γενικολογίες, ὅπως «κάναμε μεγάλες ἐπιτυχίες πλήν ὅμως εἴχαμε καί μεγάλες ἀδυναμίες» (ποιές εἶναι αὐτές οἱ ἀδυναμίες δέν τίς λέμε). Καί νά ἀποσχολούμαστε μέ μερικά ἁπλά πράγματα, ὅπως π.χ. πῶς πάει ἡ ἐκπαίδευσή μας, ἄν μάθαμε τή λειτουργία τῶν ὅπλων καί τήν ταχτική τους χρησιμοποίηση, νά μελετᾶμε τήν πεῖρα ἀπ' τίς μάχες πού

δίνουμε, τή συμπεριφορά πρός τούς άξιωματικούς και άναμεταξύ μας, πώς πάει ή πειθαρχία, άν ύπάρχει ή ψυχική ένότητα καί πώς θ' άναπτυχτεῖ, τά καλά καί τά κακά παραδείγματα άπ' τήν καθημερινή μας ζωή, πώς φυλάγουμε τά μυστικά τοῦ στρατοῦ μας καί άλλα παρόμοια πράγματα πού θά μᾶς κάνουν καλύτερους μαχητές. Οἱ συνεδριάσεις μας καί όλες οἱ άλλες δουλειές μας θά πρέπει νά κρατᾶνε λίγο. Νᾶμαστε λιγόλογοι καί συγκεκριμμένοι. Μέ θέματα ένα δυό τό πολύ πού θά τά δουλεύουμε πρίν πᾶμε στή συνέλευση. Ὁ πόλεμος, ή πολεμική τέχνη, ζητήματα ταχτικῆς, ή σωστή χρησιμοποίηση τοῦ σαμποτάζ, τῶν έλεύθερων σκοπευτῶν, τῶν άνιχνευτῶν κλπ. εἶναι τά προβλήματα πού πρέπει νά άποσχολοῦν τίς συνελεύσεις μας καί όλη μας τήν πολιτική δουλειά.

Ἰδιαίτερα σταματᾶμε στήν προσοχή πού πρέπει νά δίνουμε στόν παράγοντα άνθρωπο, στό μαχητή μας. Ὁ πολιτικός έπίτροπος πού δέν προσέχει τόν παράγοντα άνθρωπο θά άποτύχει στή δουλειά του. Ὁ πολιτικός έπίτροπος πού δέν παλεύει γιά νά σταματήσουν οἱ διακρίσεις καί οἱ έκδηλώσεις άριστοκρατισμοῦ στό Δ.Σ. αύτός κάνει πολύ κακά τή δουλειά του Ὁ πολιτικός έπίτροπος προσέχει τί τρῶνε οἱ μαχητές καί διαρκῶς σκέφτεται καί λύνει όργανωμένα μέ τήν καθοδήγηση τοῦ διοικητῆ του τό έπιμελητειακό πρόβλημα πoῦναι τόσο σοβαρό γιά τό Δ.Σ. Ὁ πολιτικός έπίτροπος ένδιαφέρεται άν εἶναι καί πῶς εἶναι ντυμένοι οἱ μαχητές καί δέν άνέχεται νᾶναι οἱ άντάρτισσες ντυμένες μέ ένα σακκάκι καί νά κρυώνουν, ένῶ τά στελέχη μας εἶναι συνήθως καλοντυμένα καί μέ ζεστά ροῦχα. Ὁ πολιτικός έπίτροπος ένδιαφέρεται γιά όλες τίς άνάγκες τῶν μαχητῶν, ποιός εἶναι άρρωστος κλπ. καί πέρνει ίδιαίτερα μέτρα γιά νά τόν βοηθήσει. Βλέπει τούς τραυματίες σάν ίερά πρόσωπα καί δέν έπιτρέπει τήν άηδία καί τό αἶσχος νά πᾶνε οἱ τραυματίες πεζοί καί μερικοί κακομαθημένοι καί καλοθρεμένοι έπιμελητές νά γυρνᾶνε άσκοπα πάνω στ' άλογα. Ὁ πολιτικός έπίτροπος δίνει έξαιρετική σημασία στήν άνάπτυξη καλῶν σχέσεων μαχητῶν καί στελεχῶν καί προπαντός προσέχει ή συμπεριφορά τῶν άξιωματικῶν πρός τούς άντρες νά εἶναι άψογη, συναγωνιστική, πατρική, χωρίς νά γίνεται φυσικά καμμιά ύποχώρηση στό ζήτημα τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας. Ὁ πολιτικός έπίτροπος δέν έπιτρέπει καμμιά χειροδικία, τραμπουκισμό καί χυδαιότητες τῶν στελεχῶν πρός τούς στρατιῶτες τοῦ Δ.Σ.Ε. Ὁ πολιτικός έπίτροπος φροντίζει γιά νά μήν κάνει έκτροπα ό Δ.Σ. (πλιάτσικο, άντιλαϊκές πράξεις) καί όταν έκδηλώνονται άγωνίζεται γιά νά διορθωθοῦν καί νά ξεπεραστοῦν. Ὁ πολιτικός έπίτροπος παλεύει γιά νά διορθώσει όλες τίς άδυναμίες, τίς παρεκτροπές, όλα τά στραβά, πού εἶναι άκόμα άρκετά στό Δ.Σ.Ε. καί τή δουλειά του αύτή τήν κάνει ψύχραιμα, χωρίς τυμπανοκρουσίες, μεθοδικά καί προπαντός μέ τ ό π ρ ο σ ω π ι κ ό τ ο υ π α ρ ά δ ε ι γ μ α. Μ' αύτά τά ζητήματα πρέπει ν' άποσχολεῖται ό πολιτικός έπίτροπος καί ή πολιτική μας δουλειά μέσα στόν Δ.Σ.Ε. Αύτές οἱ άδυναμίες καί οἱ έλλείψεις μας, ποῦχουν σχέση μέ τόν παράγοντα άνθρωπος, μέ τή ζωή τῶν μαχητῶν μας, πρέπει νά μπαίνουν στίς δημοκρατικές μας συνελεύσεις καί σέ κάθε μας συνεδρίαση. Ἀκόμα άντί νά γίνονται κουτσομπολιά γύρω άπό τέτοια ζητήματα όπως π.χ. ότι τό φαγητό μας εἶναι λίγο, θά πεθάνουμε άν θά συνεχιστεῖ αύτός ό ύποσιτισμός, γιατί τό ψωμί μας εἶναι άσχημο, θά πρέπει νά τά συζητᾶμε όργανωμένα, πολιτισμένα καί νά παίρνουμε όλα τά μέτρα γιά να διορθώνουμε όσα μέσα στίς σημερινές συνθῆκες μπορεῖ νά διορθωθοῦν.

Εἶναι άλήθεια πώς έχουμε όρισμένα καλά παραδείγματα πολιτικῆς δουλειᾶς μέσα στο Δ.Σ.Ε. Σέ όρισμένες συσκέψεις άποδείχτηκε ότι μερικοί πολιτικοί έπίτροποι ταγμάτων έδωσαν κιόλας τό σωστό προσανατολισμό στήν πολιτική μας δουλειά καί κατάλαβαν ότι πρέπει νά έξυπηρετεῖ τόν πόλεμο κ α ί μ ό ν ο τ ό ν π ό λ ε μ ο. Π.χ. ένας πολιτικός έπίτροπος τάγματος όταν εἶδε όρισμένες άδυναμίες πού παρουσίαζε τό τάγμα σέ μιά μεγάλη πορεία, έβαλε άνοιχτά τίς άδυναμίες αύτές μπροστά στή συνέλευση—στή διάρκεια τῆς πορείας—καί έπερναν οἱ ἴδιοι οἱ μαχητές τά μέτρα πού χρειάζονταν γιά νά ξεπεραστοῦν. Καί οἱ πολιτικοί έπίτροποι λόχων καί διμοιριῶν ποῦναι πιό κοντά στούς μαχητές αἰσθάνονται τίς άνάγκες τους καί άσχολοῦνται λιγότερο μέ «θεωρίες» καί «διαφωτίσεις» καί περισσότερο μέ τά πραχτικά ζητήματα τοῦ πολέμου καί τῆς ζωῆς τῶν μαχητῶν.

Τά περισσότερα όμως παραδείγματα δέν εἶναι καλά. Ἔχουμε πολιτικούς έπιτρόπους, ίδιαίτερα στίς άνώτερες μονάδες, ποῦναι έντελῶς ξεκομμένοι άπ' τούς μαχητές, ποῦναι κλεισμένοι στά καλύβια τους καί κάνουν χαρτοπόλεμο μέ τίς διαταγές. Αύτοί σπάνια πᾶνε στούς μαχητές, κάνουν μακροσκελεῖς είσηγήσεις ποῦναι όλο γενικολογία καί ήχηρές φράσεις χω-

ρις περιεχόμενο καὶ παλμό, ρίχνουν ὅλες τὶς στραβομάρες μας στοὺς μαχητές μας. Δὲν καταδέχονται νὰ ζήσουν τὴ ζωή, τὰ προβλήματα τῶν μαχητῶν καὶ νὰ πάρουν μαθήματα ἀπ' αὐτὰ τὰ θαυμάσια παιδιά, ποὺ εἶναι τὰ πραγματικὰ διαμάντια τοῦ κινήματός μας. Ἂς ἀναφέρουμε μερικὰ χαραχτηριστικὰ παραδείγματα. Σὲ μιὰ ταξιαρχία ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος ἔκανε μιὰ εἰσήγηση γύρω ἀπ' τὴν πολιτικὴ κατάσταση, ἀπ' την ὁποία δὲν ἔβγαινε κανένα νόημα, χαραχτήριζε σὰν «ἀτομικὸ παραγοντισμὸ» (!) τὸ παράδειγμα τῶν στελεχῶν μας ποὺ σκοτώνονται στὶς μάχες, μιλοῦσε μιὰ ὥρα γιὰ τὴν πολεμικὴ μας δουλειὰ γενικὰ καὶ ἀφηρημένα καὶ ὕστερα ἔλεγε «τώρα θὰ μιλήσω γιὰ τὴν πολιτικὴ μας δουλειὰ» σὰν νᾶτανε αὐτὴ κάτι ἀνεξάρτητο ἀπ' τὸν πόλεμο. Σὲ ἄλλη ταξιαρχία ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος ἔλεγε στὴν εἰσήγησή του ὅτι ἡ ἀπόσπαση τῆς καθοδήγησης ἀπ' τὴ βάση «εἶναι ἀπ' τὸ τάγμα καὶ κάτω», ἐνῶ ἀπ' τὴ συζήτηση διαπιστώθηκε καὶ ἡ ἀπόσπαση τῆς καθοδήγησης τῆς ταξιαρχίας. Ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος ἑνὸς τάγματος εἶχε νὰ δεῖ ἕνα λόχο πέντε ὁλόκληρους μῆνες. Καὶ ἕνας ἀξιωματικὸς πληροφοριῶν εἶχε νὰ βγεῖ ἀπ' τὸ γραφεῖο του ἕνάμισυ χρόνο. Δὲ μιλῶ γιὰ τὰ ζητήματα τῆς ἐπαγρύπνησης καὶ τῆς περιφρούρησης τοῦ στρατοῦ μας ὅπου γίνονται πραγματικὰ ἐγκλήματα γιατὶ θὰ ἀπασχοληθοῦμε σὲ ἄλλο ἄρθρο.

Μιλήσαμε πιὸ πάνω γιὰ τὰ ζητήματα καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς πολιτικῆς μας δουλειᾶς στὸ Δ.Σ.Ε. Εἶναι καιρὸς νὰ βάλουμε τέρμα στὴν ὑποτίμηση τῆς πολιτικῆς δουλειᾶς καὶ νὰ ξεκαθαρίσουμε ὅλες τὶς συγχύσεις γύρω ἀπ' αὐτήν. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ ὀργανώσουμε καλὰ τὴν πολιτική μας δουλειὰ γιὰ νἄχουμε τ' ἀποτελέσματα ποὺ περιμένουμε. Οἱ πολιτικοὶ ἐπίτροποι πρέπει νὰ συναισθανθοῦν τὶς μεγάλες εὐθύνες τους. Καὶ οἱ ἀνώτερες διοικήσεις νὰ μὴ διστάσουν ν' ἀλλάξουν σύμφωνα μὲ τὸν τρόπο ποὺ καθορίζει ἡ σχετικὴ διαταγὴ τοῦ Γενικοῦ μας Ἀρχηγείου τοὺς πολιτικοὺς ἐπιτρόπους ποὺ δὲν κάνουν καλὰ τὴ δουλειά τους. Σήμερα πόλεμο κάνουμε καὶ στὸν πόλεμο δοκιμὲς δὲν ἐπιτρέπονται. Θὰ βοηθήσουμε καὶ πρέπει νὰ βοηθήσουμε μ' ὅλα τὰ μέσα τοὺς πολιτικοὺς ἐπιτρόπους ποὺ χρειάζονται βοήθεια καὶ μπορεῖ νὰ διορθωθοῦν, μὰ καὶ τολμηρὰ θὰ ἀλλάξουμε καὶ θὰ ἀντικαταστήσουμε ἐκείνους ποὺ μπαίνουν ἐμπόδιο στὴ δουλειά μας.

> «Ἐνῶ ὁ ἰμπεριαλιστικὸς πλουτοκρατικὸς κόσμος ἐμφανίζει κρίση καὶ κατάπτωση, ὁ κόσμος τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῆς δημοκρατίας παρουσιάζει μιὰ ὁλόπλευρη πρόοδο καὶ ἄνθιση. Ἔχει πιὰ καταντήσει παροιμιώδης ἡ ἔκφραση ὅτι ὅσο πιὸ πολὺ σὲ «βοηθάει» ἡ Ἀμερική, τόσο πιὸ πολὺ χαντακώνεσαι. Τὴν πιὸ χαραχτηριστικὴ ἐπιβεβαίωση γι' αὐτὸ τὴν παρέχει ἡ Ἑλλάδα. Καὶ στὶς ἐργαζόμενες μάζες καὶ σ' ὁλόκληρη τὴν προοδευτικὴ ἀνθρωπότητα στερεώνεται ὁλοένα καὶ περισσότερο ἡ πεποίθηση ποὺ φυτρώνει μέσα ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἴδια τους τὴν πεῖρα, ὅτι καλὸ καὶ προκοπὴ μποροῦν νὰ ἐξασφαλίσουν μόνο μὲ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια, μὲ δημοκρατικὴ συνεργασία καὶ ἀλληλοβοήθεια, μὲ τὸν ἀνειρήνευτο ἀγώνα ἐνάντια στὴν ἰμπεριαλιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ τὴν κεφαλαιοκρατικὴ ἐκμετάλλευση».
>
> (Ἀπὸ το λόγο τοῦ σ. Ν. Ζαχαριάδη στὴ σύσκεψη τῶν κομματικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ Δ. Σ. Ε.).

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΜΕΛΕΤΗ, ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ III ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ Γ. Α. ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

I. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ Β' ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΙΟΥΛΗ 1947.

'Απ' τίς 9 τοῦ 'Ιούλη 1947, εἴχαμε μιά ἀπότομη μεταβολή τῆς πολεμικῆς κατάστασης στήν περιοχή τῆς Β. Πίνδου σέ βάρος τοῦ κυβερνητικοῦ στρατοῦ. 'Ο ἐλιγμός σοβαρῶν δυνάμεων τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ στήν Ἤπειρο, πού ἄρχισε στίς 10 τοῦ 'Ιούλη, σέ συνδυασμό μέ τή σταθερή ἀποφασιστική ἐνεργητική ἄμυνα τῶν τμημάτων μας στό Γράμμο, εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τήν ἀνατροπή τῶν σχεδίων τοῦ κυβερνητικοῦ Γενικοῦ 'Επιτελείου. 'Ο ἐχθρός γιά ν' ἀντιμετωπίσει τήν ἀπρόβλεπτη δύσκολη κατάσταση, πού δημιουργήθηκε ξαφνικά στά μετόπισθεν τῆς ἐπιθετικῆς του διάταξης, ἀναγκάστηκε νά παραιτηθεῖ, γιά τήν περίοδο ἐκείνη, ἀπό τό βασικό στρατηγικό σκοπό του, πού ἦταν ἡ συντριβή τῶν δυνάμεων τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ στό Βόϊο Γράμμο καί ν' ἀποσύρει βιαστικά δυνάμεις ἀπ' τό κύριο θέτρο ἐπιχειρήσεων γιά νά τίς μεταφέρει πρός τό Μέτσοβο καί Χάσια.

'Ακριβῶς τήν περίοδο αὐτή σοβαρές δυνάμεις τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ, τῶν 'Αρχηγείων Κ. καί Δ. Μακεδονίας καί 'Ηπείρου, ἀνακατέλαβαν ἀπό τίς 20 ὡς τίς 22 τοῦ 'Ιούλη τό χῶρο νότια ἀπ' τόν ἄξονα Βωβούσα-Σαμαρίνα-Γρεβενά.

II. ΔΙΤΑΞΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΜΑΣ ΣΤΙΣ 22)2)47

α) 'Απόσπασμα δύναμης τριῶν ταγμάτων στήν περιοχή Ὄρλια καί Περιβόλι, Αὐνό Βωβούσας.

β) 'Απόσπασμα δύναμης 4 ταγμάτων ('Αρχ. 'Ηπείρου) στήν περιοχή Βωβούσας, Δίστρατο, Βασιλίτσα, αὐχένας Γομάρας.

γ) 'Απόσπασμα δύναμης 4 ταγμάτων ('Αρχ. Βοΐου Γράμμου) στήν περιοχή Σαμαρίνα, Φιλιππαῖοι, Γομάρα.

III. ΕΧΘΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΤΙΣ 21)7)47

α) Πόλη Γρεβενῶν. 1 τάγμα καί διλοχία πεζικοῦ, 200 χωροφύλακες καί 400 Μ.Α.Υ. Σύνολο περίπου 1.200.

β) Περιοχή γύρω ἀπό τήν πόλη. 1 τάγμα στά ὑψώματα Μελισσιοῦ, 1 διλοχία στά ὑψώματα Κηπουργιοῦ-Αἰμιλιανοῦ, 1 τάγμα στά Β.Δ. ὑψώματα Κρανιᾶς, 1 τάγμα στά ὑψώματα Δασυλίου, 1 τάγμα στον 'Αηλιά Πενταλόφου, 1 λόχος στήν Κορυφή Βοΐου, 1 λόχος πρός Μαυραναίους, 30 χωροφύλακες στό Βατόλακκο καί ἄγνωστη δύναμη στή γέφυρα Γιάγκοβας. Σύνολο περίπου 6 τάγματα.

IV. ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

(Βασικά στοιχεία τῆς διαταγῆς).

α) Σκοπός. 'Η κατάληψη τῆς πόλης.

β) Κατανομή δυνάμεων. 1) 3 τάγματα (περίπου 900 ἄντρες) για την κύρια προσπάθεια μέ διάταξη 1 τάγμα στή βόρεια παρυφή τῆς πόλης, 1 τάγμα στή δυτική καί νοτιοδυτική καί 1 στήν ἀνατολική καί νότια.

2) Γιά τίς δευτερεύουσες προσπάθειες 7 τάγματα μέ διάταξη: 1 τάγμα σύν λόχος στά ὑψώματα Μελισσιοῦ, 1 τάγμα στό Μπουγάζι Σιάτιστας, 1 τάγμα στό Περιβόλι, 1 τάγμα στήν περιοχή Κρανιᾶς, 1 τάγμα στήν περιοχή Δουτσικοῦ-Σαμαρίνας, 1 τάγμα στά ὑψώματα Κοκκινιᾶς γέφυρας Γιάγκοβας, 1 τάγμα στήν περιοχή 'Αμυγδαλιᾶς-Ἅη Γιώργη καί 1 λόχος στούς Μαυρ ναίους. 'Η διάθεση τοῦ λόχου αὐτοῦ δέν εἶχε ἀποφασιστεῖ στήν ἀρχική κατανομή τῶν δυνάμεων καί ἀποστολῶν, πού ἔκαναν ἀπό κοινοῦ τά 'Αρχηγεῖα Κ. καί Δ. Μακεδονίας καί 'Ηπείρου. Γιά τήν πρόσθετη αὐτή ἀποστολή στάλθηκε σημείωμα ἀπό τή διοίκηση 'Αρχηγείων Κ. καί Δ. Μακεδονίας, ἐπειδή ἡ διαταγή ἐπιχειρήσεων θά ἔφθανε πολύ ἀργά. Στό σημείωμα αὐτό δέν ἀναφέρονταν ἡ συγκεκριμμένη ἀποστολή τοῦ λόχου, ἀλλά ἁπλῶς δίδονταν διαταγή στό 'Αρχηγεῖο 'Ηπείρου νά θέσει στή διάθεση τοῦ 'Αρχηγείου Κ. Δ. Μακεδονίας ἕνα λόχο.

3) Γενική ἐφεδρεία 1 τάγμα μέ διάταξη. 1 λόχος στό Σύδενδρο 'Αμυγδαλιᾶς καί δυό λόχοι στήν Κυρά Καλή.

γ) Ὀργάνωση διοικήσεων. Ἡ γενική διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης ἀνατέθηκε στή διοίκηση τοῦ Ἀρχηγείου Βοΐου—Γράμμου.

Ἡ διοίκηση τῶν δυό ταγμάτων, πού θά ἐνεργοῦσαν ἀπό τή Β.Δ. καί Ν.Δ. παρυφή τῆς πόλης, ἀνατέθηκε σέ μέλος τῆς διοίκησης τοῦ ἀποσπάσματος Ἠπείρου. Στόν ἴδιο συναγωνιστή ἀνατέθηκε σύμφωνα μέ τη διαταγή καί ἡ γενικώτερη ἐποπτεία τῆς ἐπιχείρησης στήν πόλη, χωρίς ὅμως νά ἔχει κανένα σύνδεσμο μέ τό τάγμα πού θά ἐνεργοῦσε ἀπό νότια.

δ) Ἀποστολές. 1) Γιά τά τμήματα τῆς κύριας ἐνέργειας μέ ἐξόρμηση τό 1 τάγμα ἀπό τή Β. παρυφή, τό δεύτερο ἀπ' τή Δ. καί Ν.Δ. καί τό τρίτο ἀπό τήν Α καί ΝΑ νά προσβάλουν τήν πόλη, μέ ἀντικειμενικό σκοπό τήν ἐξόντωση τῶν ἀντιστάσεων τοῦ τομέα τους καί τή διείσδυση στό ἐσωτερικό τῆς πόλης καί μέ ἰδιαίτερη ἀποστολή, γιά τό πρῶτο τάγμα ἡ ἐξόντωση τῆς διοίκησης χωροφυλακῆς (σπίτι Νταλοῦ). Γιά τό δεύτερο τάγμα ἡ ἐξόντωση τῆς φρουρᾶς φυλακῶν Βαρώση καί τῆς χωροφυλακῆς (σπίτι Παπαλέξη). Γιά το τρίτο τάγμα ἡ ἐξόντωση τῶν φρουρῶν τοῦ γυμνασίου, ἡ ἁρπαγή τῶν δυο ἐχθρικῶν πυροβόλων καί ἡ ἐξόντωση τῆς φρουρᾶς τῶν φυλακῶν (ἀποθήκη Παπαδάκη).

2) Γιά τά τμήματα κάλυψης τῆς ἐπιχείρησης:

Μέ ἐπιθετικές ἐνέργειες καί ἀντίσταση ἐπί τόπου χωρίς ἰδέα σύμπτυξης χωρίς διαταγή, νά ἀπαγορεύσουν ὁποιαδήποτε κίνηση ἐχθρικῶν δυνάμεων πρός Γρεβενά.

ε) Σύνδεσμοι—διαβιβάσεις. Μέ ἀσύρματο μεταξύ ἀρχηγείου Κ. καί Δ. Μακεδονίας, γενικῆς διεύθυνσης τῆς ἐπιχείρησης, ἀρχηγείου Ἠπείρου, διοίκησης τμημάτων δρόμου Γρεβενῶν—Κοζάνης καί διοίκησης τμημάτων περιοχῆς Χασίων.

Υ. ΔΙΑΤΑΞΗ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΑΓΗ

Τά τμήματα, σύμφωνα μέ τή διαταγή ἐπιχείρησης, ἔφθασαν μέσα στίς καθορισμένες προθεσμίες στούς χώρους τους, ἐκτός ἀπ' τά παρακάτω.

1) Ὁ λόχος πού ὁρίστηκε νά καλύψει τήν ἐπιχείρηση ἀπό Μαυραναίους δέ στάλθηκε καί ἡ κατεύθυνση αὐτή ἔμεινε ἀκάλυπτη.

2) Τό τάγμα Κατσώνη πού θά ἐνεργοῦσε ἀπ' τήν ἀνατολική καί νότια παρυφή τῆς πόλης δέν ἔφθασε ἔγκαιρα στή βάση ἐξόρμησής του καί ἐκδήλωσε τήν ἐπίθεσή του πολύ ἀργότερα ἀπ' τήν ὥρα πού εἶχε καθοριστεῖ.

3) Τό τάγμα Μπαρμπαλιᾶ, πού ἔπρεπε νά βρίσκεται στό Μπουνάζι Σιάτιστας στίς 7 τό πρωΐ τῆς 25)7 ἔφθασε στή θέση του μόλις στίς 12 ἡ ὥρα τῆς 25)7.

4) Τό ταγμα Παλαιολόγου, πού προορίζονταν γιά τά ὑψώματα Μελισσιοῦ ἀντί στίς 3 τό πρωΐ τῆς 25)7 μόλις πρόφθασε νά καταλάβει τίς θέσεις του στίς 7 τό πρωΐ.

ΥΙ. ΕΚΤΕΛΕΣΗ

1) Κύρια ἐνέργεια (Γρεβενά). Τά τάγματα πού ἐνήργησαν ἀπό τή βόρεια καί δυτική παρυφή, κατόρθωσαν μέ ὁρμητική ἐπίθεση νά ἀνατρέψουν τίς πρῶτες σοβαρές ἐχθρικές ἀντιστάσεις καί νά διεισδύσουν πρός τό κέντρο τῆς πόλης. Ἡ μή ταυτόχρονη ὅμως ἐκδήλωση τῆς ἐπίθεσης τοῦ τρίτου τάγματος, ἔδωσε τή δυνατότητα στον ἐχθρό νά συγκεντρώσει τίς δυνάμεις του στή νότια καί ἀνατολική παρυφή τῆς πόλης καί νά ἐνεργήσει ἰσχυρή ἀντεπίθεση στά πλευρά τοῦ ἀριστεροῦ τάγματος. Ἀκόμα, ἡ μή κάλυψη τῆς ἐπιχείρησης ἀπό τήν κατεύθυνση Μαυραναίων, ἐπέτρεψε στόν ἐχθρικό λόχο Μαυραναίων νά κινηθεῖ καί νά χτυπήσει ἀπ' τά νῶτα τό δεξιό τάγμα. Ἡ κατάσταση αὐτή, πού ἐπιδεινώθηκε μέ την ἐμφάνιση καί μαζική δράση τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας τήν ἑπόμενη μέρα, εἶχε σάν ἀποτέλεσμά τήν ἀνώμαλη σύμπτυξη τῶν τμημάτων μας, πού θά ἀποφεύγονταν ἤ τουλάχιστον θά περιορίζονταν, ἄν τά τάγματα ξέχωρα καί ἡ διοίκηση τῶν ταγμάτων τῆς πόλης εἶχαν στή διάθεσή τους ἐφεδρεία καί ἄν εἶχαν ὀργανώσει βάση πυρος καί στοιχειώδη ἀντιαεροπορική ἄμυνα.

Ἡ ἐφεδρεία τῆς γενικῆς διεύθυνσης τῆς ἐπιχείρησης, λόγω τῆς μεγάλης ἀπόστασης (λόχος στό Σύδενδρο 9 χλμ. ἀπό Γρεβενά καί Κυρά Καλή 4 χλμ.) ἀπό τόν κύριο ἀντικειμενικό σκοπό καί τῆς σχεδόν ἀνυπαρξίας τῶν μέσων συνδέσμων καί διαβιβάσεων, δέ χρησιμοποιήθηκε παρά μέρος μόνο καί σέ χρόνο πολύ ἀργά καί ἔτσι ἡ σύμπτυξη πῆρε σέ μερικούς τομεῖς τό χαραχτήρα ἄταχτης ὑποχώρησης.

2) Δευτερεύουσες ἐνέργειες. Ὅσα τμήματα ἔφτασαν ἔγκαιρα στίς θέσεις τους, ἐκτέλεσαν τήν ἀποστολή τους καί δέν ἐπέτρεψαν τήν κίνηση τοῦ ἐχθροῦ πρός τά Γρεβενά. Ἀκόμα καί τό τάγμα Παλαιολόγου παρά τήν καθυστέρηση, πρόλαβε καί χτύπησε ἐχθρική φάλαγγα πού κινήθηκε γιά ἐνίσχυση τῶν Γρεβενῶν ἀπό τήν κατεύθυνση Καλαμπάκας.

3) Ἀποτελέσματα. 1) Ἐχθρός: νεκροί 298, τραυματίες 93, αἰχμάλωτοι 6.
2) Τμήματά μας: νεκροί καὶ τραυματίες γύρω ἀπὸ τοὺς 200.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΡΙΤΙΚΗ

I. ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Ἡ παρουσία σοβαρῶν δυνάμεων τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ, συγκεντρωμένων σὲ μικρὸ σχετικὰ χῶρο κοντὰ στὰ Γρεβενά, στὴν περίοδο ἐκείνη ποὺ ὁ ἐχθρὸς δὲν εἶχε συνέλθει ἀκόμα ἀπὸ τὴ σύγχυση ποὺ τοῦ προκάλεσε ὁ ἑλιγμὸς τῆς Ἠπείρου, ἐπέβαλε ἀσφαλῶς μιὰ μαζικὴ ἀποφασιστικὴ ἐπιχείρηση σὲ σοβαρὸ στόχο.

Ἡ κατάληψη τῆς πόλης τῶν Γρεβενῶν, ποὺ ἦταν ἡ κύρια βάση ἐξόρμησης τοῦ κυβερνητικοῦ στρατοῦ γιὰ τὴν ἐκστρατεία του στὸ Βόϊο-Γράμμο, θὰ εἶχε σίγουρα γενικώτερο πολιτικὸ καὶ στρατιωτικὸ ἀντίχτυπο καὶ θὰ ξεσκέπαζε πέρα γιὰ πέρα τὶς ψεύτικες πληροφορίες, ποὺ διέδιδε ὁ ἐχθρὸς γιὰ δῆθεν διάλυση τῶν τμημάτων μας τῆς περιοχῆς αὐτῆς. Πολὺ σωστὰ συνεπῶς πάρθηκε ἡ ἀπόφαση γιὰ τὸ χτύπημα τῶν Γρεβενῶν.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Τὸ Ἀρχηγεῖο Κ. καὶ Δ. Μακεδονίας ἔπρεπε νὰ ἔχει μέχρι τέλους τὴ γενικὴ διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης, ἀφοῦ μάλιστα στὴν ἐπιχείρηση ἔπερναν μέρος καὶ τμήματα ἄλλων ἀρχηγειων, συμπληρώνοντας, ἂν χρειάζονταν, τὸ ἐπιτελεῖο του ἀπὸ ἱκανὰ στελέχη, ποὺ θάπερνε ἀπὸ τὶς μονάδες του. Καὶ ὄχι ν' ἀναθέσει τὴν διεύθυνση τῆς ἐπιχείρησης στὴ διοίκηση ἑνὸς περιφερειακοῦ ἀρχηγείου μιὰ ποὺ τὴ γενικώτερη εὐθύνη γιὰ τὴν ἐπιχείρηση τὴν εἶχε τὸ ἀρχηγεῖο Κ. καὶ Δ. Μακεδονίας, ποὺ ἄλλωστε ἐξέδωκε καὶ ὑπέγραψε τὴ διαταγὴ ἐπιχείρησης.

Εἰδικὰ γιὰ τὰ τμήματα τῆς κύριας ἐνέργειας (πόλης) ἔπρεπε νὰ συγκροτηθεῖ ξεχωριστὴ διοίκηση μὲ ἐπιτελεῖο καὶ ὄχι ἐποπτεία, ποὺ σημαίνει ἀνεύθυνη διοίκηση χωρὶς συγκεκριμένα καθήκοντα. Ἡ διοίκηση αὐτή, μὲ βάση τὴ γενικὴ διαταγὴ ἐπιχειρήσεων, θὰ ἐπεξεργαζόνταν τὸ λεπτομερειακὸ σχέδιο ἐνέργειας στὴν πόλη καὶ ἐξασφαλίζοντας ὁπωσδήποτε τὸ σύνδεσμο μὲ ὅλα τὰ τμήματα τῆς κύριας προσπάθειας, θὰ μποροῦσε νὰ πετύχει τὴν ταυτόχρονη ἐκδήλωση τῆς ἐπίθεσης ἀπὸ ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Διαθέτοντας ἀνάλογη ἐφεδρεία, θὰ ἦταν σὲ θέση κάθε στιγμὴ νὰ ἐπέμβει γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει ὁποιαδήποτε κατάσταση.

III. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

Ἐφ' ὅσον τὸ ἀρχηγεῖο Κ. καὶ Δ. Μακεδονίας ἐξέδωσε τὴ διαταγὴ ἐπιχείρησης καὶ τὴν ἔστειλε ἀπ' εὐθείας στὰ τάγματα καὶ τόσο ἡ διεύθυνση τῆς ὅλης ἐπιχείρησης ὅσο καὶ ἡ διοίκηση τῶν δυὸ ταγμάτων καὶ ἐποπτείας (τῆς πόλης) δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπεξεργαστοῦν κανένα ἰδιαίτερο σχέδιο γιὰ τὴν πόλη, ἔπρεπε οἱ ἀποστολὲς τῶν τμημάτων νὰ εἶναι πιὸ συγκεκριμμένες, σαφεῖς καὶ πλήρεις.

Ἔπρεπε δηλαδὴ 1) γιὰ κάθε τάγμα τῆς κύριας ἐνέργειας νὰ εἶχαν δοθεῖ ἐκτὸς ἀπ' τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς ποὺ καθόριζε ἡ διαταγὴ καὶ οἱ ἄξονες κίνησης τῶν ταγμάτων μέσα στὴν πόλη, οἱ ζῶνες ἐνέργειας κατὰ τομεῖς. Νὰ εἶχαν ὁριστεῖ τμήματα συνδέσμου ἀνάμεσα σὲ κάθε τάγμα, οἱ περίπου θέσεις τῶν ἐφεδρικῶν τμημάτων κάθε τάγματος (2ο κλιμάκιο ἄμεσης ἐνίσχυσης) ὅπως καὶ ἡ θέση τῆς ἐφεδρείας τῆς ἐπιχείρησης γιὰ τὴν πόλη. Ἔπρεπε ἀκόμα νὰ εἶχαν καθοριστεῖ οἱ ἀποστολὲς τῶν ταγμάτων μετὰ τὴν κατάληψη τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, δηλ. τί θάκαναν τὰ τμήματα ἀφοῦ ὁλοκλήρωναν τὸν ἀντικειμενικό τους σκοπό, ποιὰ τμήματα θὰ ἔκαναν τὴν ἐκκαθάριση τῆς πόλης καὶ τὴν ἐπιμελητειακὴ ἐκμετάλλευση καὶ τί διάταξη θὰ ἔπερναν τὰ ὑπόλοιπα τμήματα.

2) Στὰ τάγματα τῆς δευτερεύουσας ἐνέργειας (κάλυψης τῆς ἐπιχείρησης) ἔπρεπε νὰ ληφθεῖ ὑπόψη ἡ περίπτωση τῆς μὴ λειτουργίας τῶν διαβιβάσεων (ἀσύρματος) καὶ νὰ εἶχε δώσει μὲ βάση τὶς γενικώτερες προθέσεις της, τὴν περίπου διάρκεια τῆς ἀποστολῆς τους ἂν δὲ δοθεῖ νεώτερη διαταγή, ὅπως καὶ ἀποστολὴ γιὰ τὴν παραπέρα κατεύθυνση, διάταξη καὶ ἐνέργεια.

3) Σχετικὰ μὲ τὴν πρόσθετη ἀποστολὴ ποὺ δόθηκε στὸ ἀρχηγεῖο Ἠπείρου γιὰ κάλυψη μὲ λόχο τῆς κατεύθυνσης Μαυραναίων.

Τὸ ἀρχηγεῖο Κ. καὶ Δ. Μακεδονίας, ἀφοῦ μετὰ τὴ σύσκεψη μὲ τὶς διοικήσεις καὶ τὴ λήψη τῆς ἀπόφασης καὶ τῆς κατανομῆς τῶν ἀποστολῶν μὲ σημείωμά του ἔδωσε πρόσθετη ἀποστολὴ ἀργότερα στὸ ἀρχηγεῖο Ἠπείρου καὶ διέταξε νὰ ἀποστείλει λόχο γιὰ κάλυψη τῆς κατεύθυνσης Μαυραναίων, ἔπρεπε νὰ ἐλέγξει ἂν ἡ διαταγή του ἐκτελέστηκε καὶ νὰ μὴν ἐπαναπαυθεῖ στὸ ὅτι διέταξε. Ἀκόμα ἀφοῦ ἡ πρόσθετη αὐτὴ ἀποστολὴ θὰ εἶχε σὰ συνέπεια τὴ μεταβολὴ τῆς διάταξης τοῦ ἀρχηγείου Ἠ-

πείρου, πού θά έπερνε σύμφωνα μέ τήν άρχική του άποστολή, έπρεπε τό άρχηγείο Κ. καί Δ. Μακεδονίας νά δώσει καί τήν άποστολή τοῦ τμήματος καί τούς λόγους πού έπέβαλαν τήν κάλυψη τῆς κατεύθυνσης αὐτῆς, γιά νά μπορεῖ τό άρχηγεῖο Ήπείρου νά ένεργήσει άμέσως έκτιμῶντας τή σημασία τῆς πρόσθετης αὐτῆς άποστολῆς του σέ σχέση καί μέ τίς ὑπόλοιπές του άποστολές.

Φυσικά καί τό άρχηγεῖο Ήπείρου δέν άπαλλάσσεται καθόλου άπό τήν εὐθύνη, γιατί μιά πού πῆρε τή διαταγή έπρεπε νά τήν έκτελέσει, πέρνοντας ὑπόψη του καί τήν περίπτωση τῆς μή έγκαιρης ειδοποίησης τοῦ άρχηγείου Κ. καί Δ. Μακεδονίας ότι δέν είναι δυνατό νά έκτελεστεῖ ή άποστολή πού τοῦ άνέθεσε.

ΙΥ. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Δέν έκδόθηκε άπό τό άρχηγεῖο Κ. καί Δ. Μακεδονίας προπαρασκευαστική διαταγή κίνησης τῶν τμημάτων πού νά καθορίζει δρομολόγια κίνησης καί τελικούς χώρους συγκέντρωσης, άλλ' οὔτε καί άπλά σημειώματα πρίν άπό τή διαταγή έπιχείρησης, πού νά έδειχναν ποιές άκριβῶς διαταγές καί όδηγίες δόθηκαν γιά τίς κινήσεις τῶν τμημάτων.

Άπό τίς έκθέσεις βγαίνει πώς δέν ὑπολογίστηκαν μέ προσοχή οἱ άποστάσεις καί ό άπαραίτητος χρόνος πού χρειάζονταν γιά νά φθάσουν τά τμήματα στίς θέσεις τους, πρᾶγμα πού θά γινόταν όπωσδήποτε άν συντάσσονταν έστω καί πρόχειρα σημειώματα, άν όχι διαταγές, μέ συγκεκριμμένες άποστολές κίνησης (ώρα), δρομολόγια καί ὑπολογίζονταν ό χρόνος διαδρομῆς.

Σέ περιπτώσεις συνδυασμένων έπιχειρήσεων μέ πολλές δυνάμεις άπό διάφορες κατευθύνσεις οἱ προπαρασκευαστικές διαταγές πού βγαίνουν άμέσως μετά τήν άπόφαση, είναι άπαραίτητες γιά τόν συγχρονισμό τῶν κινήσεων καί τήν έγκαιρη άφιξη τῶν τμημάτων στή βάση έξόρμησης τους (ή διαταγή δέν καθορίζει βάση έξόρμησης πού έπρεπε νά είχε καθοριστεῖ).

Οἱ προπαρασκευαστικές διαταγές ή τά σημειώματα, άποτελοῦν μέρος τῆς διαταγῆς έπιχειρήσεων. Ή έκλογή κατάλληλων δρομολογιων καί ό άκριβής σχετικά ὑπολογισμός τοῦ χρόνου διαδρομῆς τῶν τμημάτων είναι βασικό στοιχεῖο γιά τόν καθορισμό τῆς μέρας καί τῆς ώρας έκτέλεσης τῆς έπιχείρησης. Ή έξασφάλιση στή συγκεκριμμένη περίπτωσή μας, τῆς έγκαιρης άφιξης τῶν τμημάτων στούς τελικούς χώρους συγκέντρωσης καί στίς βάσεις έξόρμησής τους, είχε πρωταρχική σημασία καί έπρεπε ή διοίκηση νά ήταν βέβαιη πώς τά τμήματα θά ήταν στίς θέσεις τους τήν καθορισμένη ώρα έξόρμησης, γιατί διαφορετικά ό καθορισμός ώρας έναρξης τῆς έπιχείρησης δέν είχε κανένα σκοπό.

Υ. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Δέ μελετήθηκαν οἱ παράγοντες πού θά καθόριζαν τήν κατανομή τῶν δυνάμεων, πού είναι βασικά ή ά π ο σ τ ο λ ή, ή έ χ θ ρ ι κ ή δ ι ά τ α ξ η καί τό έ δ α φ ο ς καί έτσι οἱ δυνάμεις πού διατέθηκαν γιά τόν κύριο στόχο (900 άντρες) ήταν πολύ λίγες σέ σχέση μέ τίς συνολικές διαθέσιμες δυνάμεις μας (11 τάγματα) καί κατώτερες άπ' τίς έχθρικές δυνάμεις μέσα στήν πόλη (1.200 άντρες).

Γιά τόν καθορισμό τοῦ ποσοστοῦ τῶν δυνάμεων άγνοήθηκε ή στρατιωτική άρχή, σύμφωνα μέ τήν όποία πρέπει ό έπιτιθέμενος νά έξασφαλίζει τή μεγαλύτερη δυνατή συγκέντρωση δυνάμεων στό άποφασιστικό σημεῖο όπου θέλει νά δώσει τό χτύπημα, άνεξάρτητα μέ τό γενικώτερο συσχετισμό τῶν δυνάμεων. Στήν περίπτωση πού έξετάζουμε, τό άποφασιστικό σημεῖο ήταν τά Γρεβενά. Ή καλύτερη κατανομή θά ήταν νά διατεθοῦν στήν κύρια προσπάθεια 4 ή 5 τάγματα καί 1 έφεδρεία στά χέρια τῆς διοίκησης τῶν τμημάτων τῆς πόλης.

Οἱ δυνάμεις αὐτές μποροῦσαν εὔκολα νά έξοικονομηθοῦν άπ' τίς συνολικές δυνάμεις μας. Μέ τά ὑπόλοιπα 5 ή 6 τάγματα ήταν άσφαλῶς δυνατή ή κάλυψη τῆς έπιχείρησης, έφ' όσον οἱ έχθρικές δυνάμεις τῆς περιοχῆς (πλήν Γρεβενῶν) πού μποροῦσαν νά έπέμβουν στή διάρκεια τῆς έπιχείρησης δέ ξεπερνοῦσαν τά 6 τάγματα. Μετά τήν κατάληψη τῆς πόλης τῶν Γρεβενῶν ή διοίκηση θά ήταν σέ θέση, χρησιμοποιῶντας καί τά τμήματα τῆς κύριας προσπάθειας, νά άντιμετωπίσει άποτελεσματικά έχθρική κίνηση άπό όποιοδήποτε κατεύθυνση.

ΥΙ. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ή έπιχείρηση όργανώθηκε πρόχειρα καί έκτελέσθηκε χωρίς νά γίνει σοβαρή μελέτη. Τά τμήματα έπετέθηκαν κατά τῆς πόλης χωρίς συνοχή καί σύνδεσμο.

Στήν έπιχείρηση αὐτή, πού ήταν καθαρά κατά κατοικημένου τόπου, οἱ βαθμοφόροι ένῶ έπρεπε νά παίξουν καθοδηγητικό ρόλο, όπως άποδείχτηκε μεταβλήθηκαν όλοι σέ άπλούς μαχητές. Όπως φαίνεται άπ' τά άποτελέσματα τῆς μάχης, δέν έγινε κάν στοιχειώδικη άνάλυση άπό

τά πιό έμπειρα στελέχη τοῦ τρόπου διεξαγωγῆς τῆς μάχης μέσα σέ κατοικημένο χῶρο.

Πουθενά δέ φάνηκε ἡ διοίκηση τόσο τῆς γενικῆς διεύθυνσης ὅσο καί τῆς διοίκησης τῶν 2 ταγμάτων τῆς κύριας ἐνέργειας.

Οἱ μαχητές ἐνήργησαν ἀποφασιστικά καί πολέμησαν ἡρωϊκά, χωρίς ὅμως κανένα στήριγμα (βάση πυρός).

Ἀφοῦ ἀνατράπηκαν οἱ πρῶτες ἀντιστάσεις τοῦ ἐχθροῦ, θἄπρεπε τά τμήματα, μέ στενό σύνδεσμο μεταξύ τους, ἀπό δρόμο σέ δρόμο, ἀπό σπίτι σέ σπίτι, διαδοχικά νά προχωροῦν καί νά καταβάλουν ὅλες τίς ἀντιστάσεις τοῦ ἐχθροῦ.

Ἄν ὑπῆρχαν τμήματα συνδέσμου καί ἡ διοίκηση ὅλων τῶν τμημάτων ἦταν κοντά στόν τομέα τῆς κύριας προσπάθειας, θά διαπιστώνονταν ὅτι ἀπ' τή νότια καί ἀνατολική πλευρά τά τμήματά μας δέν ἐκδηλώθηκαν καί θά μποροῦσε τότε νά ἐπέμβει γιά νά καλύψει τά πλευρά τοῦ τάγματος Μπαρμπακίτσου ἤ νά διαθέσει μέρος τῆς ἐφεδρείας της (πού ἔπρεπε νά ἦταν σέ ἀναμονή κοντά στό σταθμό διοίκησης) γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς κατάστασης.

Ἄν τά τάγματα τῆς κύριας προσπάθειας εἶχαν κλιμάκωση κατά βάθος, πού σημαίνει ὕπαρξη τμημάτων ἄμεσης ἐνίσχυσης καί εἶχαν ὀργανώσει βάση πυρός, ἡ σύμπτυξη δέ μποροῦσε παρά νά γίνει κανονική.

Τό χτύπημα ἀπ' τά νῶτα τοῦ δεξιοῦ τάγματος δέ δικαιολογεῖ καθόλου ἐπιδείνωση τῆς κατάστασης καί αὔξηση τῆς ἀνωμαλίας κατά τήν σύμπτυξη τοῦ τάγματος, γιατί τό τάγμα ἤξερε πώς στούς Μαυρανοίους ὑπῆρχε μόνο ἕνας ἐχθρικός λόχος. Ὁ λόχος αὐτός σέ κίνηση δέ μποροῦσε παρά νά ἔχει μιά διάταξη μέ μιά διμοιρία μπροστά σάν ἐμπροσθοφυλακή καί ὁμάδες σάν ὀπισθοφυλακή καί πλαγιοφυλακές ἤ ἄν εἶχε ἐγκατασταθεῖ σέ διάταξη, ἐπίσης θά εἶχε δυό διμοιρίες μόνο καί τήν ἄλλη θά τήν εἶχε σέ κλιμάκωση κατά βάθος. Ἄν ἡ διοίκηση τοῦ τάγματος καί οἱ διοικήσεις τῶν λόχων σκεφτόνταν ψύχραιμα γιά τό τί εἶχαν ν' ἀντιμετωπίσουν καί τί τμῆμα τούς κτυπᾶ, ἔπρεπε ἀντί νά ἀποφύγουν τό κτύπημα μέ τόν ἐχθρό καί νά διορρεύσουν πρός ἄλλη κατεύθυνση, νά συγκεντρώσουν τά τμήματά τους καί νά κινηθοῦν ἀποφασιστικά πάνω στήν ἐχθρική δύναμη καί νά τή σαρώσουν.

Χαραχτηριστικά παρατηρήθηκαν οἱ πιό κάτω ἐλλείψεις.

1) Σύνδεσμος μεταξύ ταγμάτων καί διοίκησης, πού ἐξασφαλίζεται μέ εἰδικά τμήματα κινούμενα πάνω σέ καθορισμένους ἄξονες, μέ βασική ἀποστολή τό σύνδεσμο τῶν τμημάτων μεταξύ τους καί ἐνημέρωση τῆς διοίκησης.

2) Βάση πυρός (ὅπλων πεζικοῦ καί μηχανημάτων) πού πρέπει νά ὀργανώνεται στήν παρυφή τοῦ κατοικημένου τόπου καί σέ κατάλληλες θέσεις, ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά ὑποστηρίξει τυχόν τά τμήματα ἐφόδου καί νά βάλει στο ἐσωτερικό τοῦ κατοικημένου τόπου ἀκόμα καί γιά ἐνδεχόμενη ὑποστήριξη σύμπτυξης.

3) Ἡ διάταξη τῶν τμημάτων κατά βάθος σέ περισσότερα κλιμάκια γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς διαδοχικῆς καί ἀδιάκοπης τροφοδότησης τῆς ἐπίθεσης ἤ τῆς μέ ὑπέρβαση τοῦ πρώτου κλιμακίου ἀντικατάστασης τῶν πρώτων τμημάτων ἐφόδου.

4) Ἡ ἐπέμβαση τῆς διοίκησης μέ τήν ἐφεδρεία της.

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α) Θ ε τ ι κ ά. 1) Ἐκλογή τοῦ χρόνου καί τόπου για τήν ἐπιχείρηση καλή. Λήψη ἀπόφασης καλή.

2) Ἐκδήλωση μεγάλης μαχητικότητας, θάρρους καί ἡρωϊσμοῦ τῶν μαχητῶν μας.

β) Ἀ ρ ν η τ ι κ ά. 1) Ἔλλειψη πληροφοριῶν για τον ἐχθρό.

2) Ἔλλειψη καλῆς προπαρασκευῆς καί ὀργάνωσης (ἔλλειψη λεπτομερειακοῦ σχεδίου γιά τήν ἐπιχείρηση μέσα στην πόλη).

3) Κακή ἐκτίμηση τῆς κύριας καί δευτερεύουσας ἀποστολῆς (ἡ διοίκηση ἔδωσε μεγαλύτερη προσοχή στις δευτερεύουσες ἀποστολές κάλυψης καί ὄχι ἐκεῖ πού ἔπρεπε νά δώσει τό ἀποφασιστικό κτύπημα).

4) Ἔλλειψη διεύθυνσης τῆς ἐπιχείρησης (ὁ ρόλος τῆς διοίκησης ἔπαψε ἀπ' τη στιγμή πού ἔβγαλε τή διαταγή ἐπιχείρησης. Ἀπό κεῖ καί πέρα περίμενε μοιρολατρικά τό ἀποτέλεσμα).

5) Ὑποτίμηση τῆς βάσης πυρός.

6) Ὑποτίμηση τοῦ ρόλου τῆς ἐφεδρείας.

7) Ἔλλειψη ὀργάνωσης εἰδικῶν τμημάτων ἐκκαθαριστικῶν μέσα στην πόλη.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΑΧΤΙΚΗΣ

Ο ΕΛΙΓΜΟΣ

ΝΙΚΟΥ ΠΥΡΑΥΛΟΥ, ἀντ)ρχη τοῦ πεζικοῦ

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Δ.Σ.Ε. ἐπέβαλε καί τήν προσαρμογή τῆς ταχτικῆς του.

Σήμερα ἡ ταχτική τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι ἕνας δημιουργικός, ὄχι καλουπιασμένος, συνδυασμός τῆς ταχτικῆς τοῦ ἀντάρτικου-παρτιζάνικου καί τοῦ ταχτικοῦ πολέμου.

Ὁ γόνιμος αὐτός συνδυασμός δίνει τήν δυνατότητα σ' ὅλα τά τμήματα, σ' ὅλες σχεδόν τίς περιοχές, ἀνάλογα πάντα καί μέ τίς τοπικές συνθήκες, ν' ἀναπτύξουν μιά πλούσια πολεμική δράση.

Κυρίαρχο πνεῦμα στή δράση τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶναι τό ἐ π ι θ ε τ ι κ ό. Μόνο ἡ ἐπιθετική δραστηριότητα τῶν τμημάτων μπορεῖ νά ἐξασφαλίσει τήν πρωτοβουλία στίς ἐπιχειρήσεις, τήν ὑπεροχή καί τή νίκη στό πεδίο τῆς μάχης. Νά δημιουργήσει συνθῆκες τελικῆς ἐπικράτησης.

Ὅποια, ὅμως, μορφή ταχτικῆς κι' ἄν ἐφαρμόζεται, πάντα παραμένει σάν ἕνας ἀπ' τούς βασικούς παράγοντες τῆς ἐπιτυχίας ὁ ἐλιγμός.

***

Τί εἶναι ὁ ἐλιγμός;

Μέ τό γενικό ὅρο «ἐλιγμός» στήν περίπτωση τοῦ πολέμου, ἐννοοῦμε τό σύνολο τῶν προσπαθειῶν γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ. Πιό συγκεκριμμένα, στήν περίπτωση μιᾶς ἐπιχείρησης, ἐλιγμός εἶναι ἡ προσπάθεια ἀλλαγῆς τοῦ δοσμένου συσχετισμοῦ τῶν δυνάμεων σέ ἕνα ἤ περισσότερα σημεῖα τῆς ἐχθρικῆς διάταξης, μέ συγκέντρωση στά σημεῖα αὐτά τῶν διαθέσιμων δυνάμεων καί μέσων. Οἱ ἐλιγμοί ἐκδηλώνονται μέ γρήγορη κίνηση μικρῶν ἤ μεγάλων δυνάμεων καί κατευθύνονται συνήθως στά πλευρά ἤ τά νῶτα τῆς ἐχθρικῆς διάταξης.

Ἐλιγμό μπορεῖ νά πραγματοποιήσουν μεγάλες μονάδες καί σέ μεγάλες ἀποστάσεις (στρατηγικός ἐλιγμός), ὅπως καί μικρότερα τμήματα πάνω στό πεδίο τῆς μάχης (ταχτικός ἐλιγμός). Ἡ βασική διαφορά βρίσκεται κυρίως στό μέγεθος τοῦ σκοποῦ καί τοῦ ἀποτελέσματος πού ἐπιδιώκεται.

Ὁ στρατηγικός ἐλιγμός,δηλ. ἡ κίνηση μεγάλων σέ ἀριθμό τμημάτων καί σέ μακρυνές ἀποστάσεις, γίνεται μέ σκοπό νά δημιουργηθεῖ μιά τελείως διαδιαφορετική ταχτική κατάσταση, τέτοια πού ν' ἀνατρέψει ὄχι μόνο τοπικά, ἀλλά γενικώτερα, τά σχέδια τοῦ ἐχθροῦ, γιά ὄφελος ἐκείνου πού ἐνήργησε τόν ἐλιγμό.

Γιά νά ἐξασφαλισθεῖ ἡ ἐπιτυχία τέτοιων ἐλιγμῶν χρειάζεται νά ἐκδηλώνονται αἰφνιδιαστικά καί νά ἐκτελοῦνται μέ ταχύτητα.

Ὁ αἰφνιδιασμός μπορεῖ νά πετύχει ἄν παρθοῦν μιά σειρά μέτρα γιά τή διαφύλαξη τῆς μυστικότητας τῆς προπαρασκευῆς. Ὅπως λ. χ. μέτρα κάλυψης στούς χώρους συγκέντρωσης ἀπ' τίς ἀναγνωρίσεις τῆς ἀεροπορίας. Οἱ συγκεντρώσεις νά τελειώνουν σέ σύντομο χρονικό διάστημα. Νά αὐξάνονται τά μέτρα ἐπαγρύπνησης, ὥστε νά ἐξουδετερώνεται τό ἐχθρικό δίχτυ κατασκοπείας καί νά μήν παίρνει εὔκολα καί ἔγκαιρα ὁ ἐχθρός πληροφορίες γιά τίς κινήσεις κλπ.

Οἱ μεγάλοι, ὅμως, αὐτοί ἐλιγμοί κατά τήν διάρκεια τῆς ἐκτέλεσής τους ἀποκαλύπτονται. Αὐτό γιατί διαρκοῦν πολλές μέρες σχετικά καί ἀκόμα για-

τί ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν δυσκολίες στά μέσα μεταφορᾶς καί ἀνεφοδιασμοῦ. Ἔτσι ὁ ἐχθρός μαθαίνει, καταλαβαίνει τί γίνεται καί συνήθως πέρνει κι' αὐτός ἀνάλογα μέτρα γιά ν' ἀντιμετωπίσει τήν κατάσταση πού πάει νά δημιουργηθεῖ.

Ἄν λοιπόν δέν ἐξασφαλισθεῖ ἡ μυστικότητα τῆς προπαρασκευῆς καί τοῦ σχεδίου ἐνέργειας τότε ὁ ἐχθρός ἔχει πολύ περισσότερες δυνατότητες νά ἀντιδράσει μέ μεγαλύτερες πιθανότητες ἐπιτυχίας.

Στίς σημερινές συνθῆκες ὁ μοναρχοφασιστικός ἀποικιακός στρατός ἔχει ἀκόμα σχετική ὑπεροχή, γιατί διαθέτει πολύ περισσότερα μεταφορικά μέσα καί ἐσωτερικές γραμμές συγκοινωνίας γιά τή γρήγορη κίνηση τῶν τμημάτων του ἀπό τή μιά περιοχή σέ ἄλλη, ὥστε νά προλαβαίνει νά ἀντιμετωπίσει ἐνέργειες τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε. κάπου, ἄν αὐτές δέν εἶναι αἰφνιδιαστικές καί κεραυνοβόλες.

Τό σωστό διάλεγμα τῆς κατεύθυνσης καί τῆς περιοχῆς πού θά γίνει ὁ ἐλιγμός, ἡ μυστικότητα καί τό γρήγορο τῆς προπαρασκευῆς μαζί μέ τό κεραυνοβόλο τῆς ἐνέργειας, παίζουν ἀποφασιστικό ρόλο γιά τήν ἐπιτυχία της.

Γιά νά ἔχει ὁ ἐλιγμός τά ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα πρέπει νά κατευθύνεται σέ χώρους πού ἔχουν ζωτική σημασία γιά τόν ἐχθρό (πολιτική, στρατιωτική, οἰκονομική), πού κατέχονται ἀπό μικρές σχετικά ἐχθρικές δυνάμεις καί παρουσιάζουν δυνατότητες στρατολογίας καί ἀνεφοδιασμοῦ τῶν τμημάτων τοῦ Δημ. Στρατοῦ.

Ἔτσι τά τμήματα τοῦ Δ.Σ.Ε. ἔχοντας ἐκεῖ τήν ὑπεροχή μποροῦν νά προλάβουν νά τσακίσουν τόν ἐχθρό καί νά σταθεροποιηθοῦν σέ κατάλληλους ἐδαφικούς χώρους, πρίν ὁ ἐχθρός ὁλοκληρώσει τόν ἀντιελιγμό του. Κυρίαρχα τῆς κατάστασης ν' ἀντιμετωπίσουν τίς ἐχθρικές ἐνέργειες. Νά πετύχουν τούς σκοπούς τους.

Σέ τελευταία ἀνάλυση σέ τέτοιους ἐλιγμούς ἔχει τήν ὑπεροχή ἐκεῖνος πού πρῶτος σκέφτηκε, μελέτησε καί ἀποφάσισε τήν ἐνέργεια. Πρόβλεψε ὅλες τίς πιθανές ἐξελίξεις. Ξεκαθάρισε καλά στό μυαλό του τί ἀκριβῶς θέλει νά πετύχει. Πῆρε ὅλα τά ἀπαραίτητα πραχτικά μέτρα καί καθοδήγησε ζωντανά, δημιουργικά τήν ὅλη ἐνέργεια μέχρι τήν τελική της ἐπιτυχία.

Παράδειγμα φωτεινό τέτοιου ἐλιγμοῦ ἀπό τή δράση τῶν τμημάτων τοῦ Δ.Σ.Ε. ἔχουμε τόν ἐλιγμό στήν Ἤπειρο στίς 9)7)47.

Ἡ κίνηση σοβαρῶν δυνάμεων τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ πρός Ἤπειρο, σέ συνδυασμό μέ τή σταθερή ἄμυνα τῶν τμημάτων μας στά ὀρεινά συγκροτήματα Βοΐου—Γράμμου εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τήν ἀνατροπή τῆς ἐχθρικῆς ἐπιθετικῆς διάταξης στό χῶρο τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας καί τή ματαίωση τῶν σχεδίων τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ ἐπιτελείου στή σοβαρότερη φάση τῆς ὅλης ἐαρινῆς καί καλοκαιριάτικης ἐκστρατείας του.

* * *

Ταχτικός ἐλιγμός εἶναι ἡ πραγματοποίηση μιᾶς τέτοιας διάταξης τῶν δυνάμεών μας στό πεδίο τῆς μάχης, ὥστε μέ τό δοσμένο συσχετισμό νά ἀποχτήσουμε σοβαρή ὑπεροχή σέ ἕνα ἤ περισσότερα σημεῖα τῆς ἐχθρικῆς διάταξης, εἴτε ἀπό τήν ἄποψη τοῦ ἀριθμοῦ καί τῶν μέσων, εἴτε μέ τήν κατοχή ἐδαφικῶν σημείων πού δεσπόζουν στήν περιοχή. Ἡ διάταξη αὐτή πραγματοποιεῖται μέ γρήγορη ἐπιθετική κίνηση ἑνός τμήματος στό σημεῖο ἤ τά σημεῖα ὅπου ὑπολογίζουμε ὅτι ἡ ἀνατροπή τοῦ ἐχθροῦ θά φέρει τή γενικώτερη ἀνατροπή τῆς ὅλης διάταξής του.

Ὁ ἱκανός ἡγήτορας ἐπί τήν ἀρχή ἀκόμα τῆς σύγκρουσης ἀποφασίζει τόν ἐλιγμό. Ὅταν συλλαμβάνει μέ τή σκέ-

ψη του τόν τρόπο πού θά ἐνεργήσει, συνδυάζει καί τούς δυνατούς ἐλιγμούς πού θά κάνει καί ἀνάλογα τοποθετεῖ τά τμήματά του στό ἔδαφος γιά τή μάχη. Ἔτσι προπαρασκευάζει τόν ἐλιγμό του μέ τήν ἀρχική διάταξη πού δίνει στά τμήματα.

Αὐτό πρέπει νά γίνεται γιατί ἀφοῦ ὁ ἡγήτορας μελέτησε, ζύγισε καί ἀποφάσισε ποῦ πρέπει νά χτυπήσει γιά νά νικήσει, ἔχει καθῆκον νά ἐξασφαλίσει πρός τήν κατεύθυνση αὐτή σχετική ὑπεροχή σέ δυνάμεις καί μέσα ἔναντι τοῦ ἐχθροῦ ὥστε νά πετύχει τό ἀποφασιστικό χτύπημα πού ἐπιχειρεῖ.

Ἀπ' αὐτό βγαίνει πόσο ἀποφασιστική σημασία ἔχει γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ ἐλιγμοῦ ἡ σωστή, μελετημένη καί καλή ἐκλογή τοῦ σημείου ὅπου θά στραφεῖ ὁ ἐλιγμός.

Ἐδῶ πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στήν ἐξέλιξη τῆς μάχης τίς περισσότερες φορές δημιουργοῦνται ἀπρόοπτα, πού δέν ἐπιτρέπουν τήν πιστή ἐφαρμογή τοῦ σχεδίου πού καταστρώθηκε. Ἀπ' τήν ἱκανότητα τοῦ ἡγήτορα ἐξαρτιέται νά γίνει μιά σωστή, ἔγκαιρη καί ἐπιτυχημένη προσαρμογή, πού θά τείνει στήν τελική πραγματοποίηση τοῦ ἐλιγμοῦ.

Ὁ ταχτικός ἐλιγμός καί στήν ἐκτέλεσή του ἀκόμα εἶναι δυνατό νά μήν ἀποκαλυφθεῖ ἄν γίνει καλή χρησιμοποίηση τοῦ ἐδάφους.

Τά καλύτερα σημεῖα ὅπου πρέπει νά στρέφεται ὁ ἐλιγμός, εἶναι τά πλευρά καί τά νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, μέ ἀπασχόληση ἤ, ἄν ἐπιτρέπουν οἱ δυνάμεις, μέ ἐπίθεση κατά μέτωπο.

Ἕνα λεπτό σημεῖο γιά τήν ἐπιτυχία τοῦ ἐλιγμοῦ, εἶναι ἀκόμα ἡ χρονική στιγμή πού θά ἐκδηλωθεῖ. Ὁ ἡγήτορας πρέπει νά παρακολουθεῖ ἀπό κοντά τήν ἐξέλιξη τῆς μάχης, νά ζεῖ τόν παλμό της γιά νά μπορέσει ν' ἀντιληφθεῖ καλά τήν κατάσταση τοῦ πεδίου τῆς μάχης καί νά κατευθύνει στήν πιό κατάλληλη στιγμή τό ἀποφασιστικό του χτύπημα.

Εἶναι πάρα πολλά τά παραδείγματα, πού ἕνας πετυχημένος ἐλιγμός στό κατάλληλο σημεῖο καί τήν ὥρα πού ἔπρεπε χάρισε τή νίκη στά τμήματα πού τήν ἐνήργησαν. Στή μάχη τῆς Παληοκαῖτσας ὁ ἐλιγμός ἑνός λόχου στά νῶτα τοῦ ἐχθροῦ ἔκρινε τελικά τή μάχη.

Ξεχωριστά στόν ἀγώνα τοῦ Δ.Σ.Ε. ὁ ἐλιγμός ἀποχτᾶ τεράστια σημασία. Τό ἐπιθετικό πνεῦμα καί ἡ ἔννοια τοῦ ἐλιγμοῦ εἶναι ἀδιάσπαστα συνδεδεμένα. Αὐτά τά δυό μπορεῖ νά χαρίσουν περισσότερο ἀπό κάθε τί ἄλλο τή νίκη σέ ὁποιαδήποτε μάχη.

* * *

Ὁ ἐλιγμός δέν ἔχει ἐφαρμογή μόνο σέ ἐπιθετικές μορφές ἀγώνα ἀλλά καί σέ ἀμυντικές.

Ἡ καλύτερη, ἡ πιό ἀποτελεσματική ἄμυνα εἶναι ἐκείνη ὅπου μιά μονάδα κρατᾶ μιά ἀμυντική τοποθεσία μέ σκοπό νά σταματήσει, μέ ἰσχυρά πυρά, μπροστά σ' αὐτήν τόν ἐχθρό πού κάνει ἐπίθεση. Νά κερδίσει ἔτσι χρόνο, νά καταπονήσει τόν ἐχθρό, νά τοῦ ἐπιφέρει ἀπώλειες, νά τοῦ ρίξει τό ἠθικό, νά τοῦ σπάσει τέλος τήν ἐπιθετική ὁρμή καί μέ ἄλλες δυνάμεις (κυρίως ἐφεδρικές) νά πραγματοποιήσει ἐλιγμό στά πλευρά ἤ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ καί νά τόν ἀνατρέψει, πέρνοντας τήν πρωτοβουλία στό πεδίο τῆς μάχης.

Ἄλλη μορφή ἐλιγμοῦ στήν ἄμυνα εἶναι ὁ «ὑποχωρητικός ἐλιγμός». Μέ αὐτόν ἡ διοίκηση τῆς μονάδας ἔχει σκοπό, μέ δική της θέληση, νά τραβήξει τά τμήματά της πιό πίσω μέ βάση ἕνα προκαθορισμένο σχέδιο ἐνέργειας. Π. χ. γιατί θέλει νά κερδίσει χρόνο ἤ γιά νά παρασύρει τόν ἐχθρό σέ παγίδα κλπ.

Δέν πρέπει ὁ ὑποχωρητικός ἐλιγμός νά μπερδεύεται μέ τήν «ὑποχώ-

ΤΙ ΕΙΔΑ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΗΜ. ΒΛΑΝΤΑ, συντ)ρχη πολιτικοῦ ἐπίτροπου

"Οταν συναντήσει κανείς γιά πρώτη φορά τμήματα τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ, τοῦ προκαλοῦν βαθειά ἐντύπωση, τόσο τά θετικά ὅσο καί τ' ἀρνητικά στοιχεῖα ἀπό τή ζωή του. Θ' ἀναφέρω μερικά κι' ἀπό τά δυό.

Στό πρῶτο τμῆμα πού συνάντησα, γνώρισα ἕνα φαντάρο πού ἡ διοίκηση τόν χρησιμοποιοῦσε σάν σύνδεσμο μέ τή διοίκηση τῆς παραπάνω μονάδας. 'Ο διοικητής του τόν ἔστελνε σέ μια ἐπείγουσα, ἀλλά καί πολύ ἐπικίνδυνη ἀποστολή. Γιά νά ἐκπληρώσει τήν ἀποστολή του ἔπρεπε νά βαδίζει μόνο νύχτα. 'Ακόμα ἔπρεπε νά περάσει τόν κλοιό πού μᾶς εἶχαν κάνει μοναρχοφασιστικές δυνάμεις, τό κατεχόμενο ἀπ' αὐτές ἔδαφος στον κάμπο, τόν κλοιό τοῦ ἀπέναντι ὀρεινοῦ ὄγκου ὅπου ἤθελε νά φτάσει. Ποῦ θά ἔβρισκε τή διοίκηση ὅπου στέλνονταν, δέν ἤξερε κανείς. 'Ο καιρός ἦταν χιονιάς. Εἶπα στό διοικητή του: «Αὐτή ἡ ἀποστολη εἶναι πολύ ἐπικίνδυνη. Μή χάσουμε καί τό σύνδεσμο». Μοῦ ἀπάντησε: «Δέν ξαίρεις ἐσύ τόν . . . καί ἀπό τριπλές ἐχθρικές γραμμές θά περάσει».

Μετά δέκα μέρες πέρασα κι' ἐγώ στόν ἴδιο ὀρεινό ὄγκο, μέ ἰσχυρές ἀνταρτικες δυνάμεις. Γυρεύοντας το ἀρχηγεῖο βρῆκα κεῖνον τό σύνδεσμο πού ἔψαχνε γιά τό ἴδιο ζήτημα. Μαζί πιά βρήκαμε τό ἀρχηγεῖο πολύ κοντά στίς ἐχθρικές μονάδες. "Οταν φθασαμε χιόνιζε. 'Ο σύνδεσμος, ἦταν νηστικός, κουρασμένος, μουσκεμένος, πολύ περισσότερο ἀπό μᾶς. 'Αφοῦ διάβασε ὁ διοικητής τά ἔγγραφα τοῦ λέει: «Εἶναι ἀνάγκη νά φύγεις ἀμέσως. Μπορεῖς»; Χωρίς δεύτερη κουβέντα ἔφυγε μέσα στά χιόνια καί στό σκοτάδι καί πάλι μέσα ἀπό τίς ἴδιες ἐχθρικές γραμμές. Τέτοιοι σύνδεσμοι ὑπάρχουν πάρα πολλοί στό Δημοκρατικό στρατό. Εἶναι οἱ ἀφανεῖς ἥρωες, πού οἱ διοικητές τούς ξεχνοῦν στίς ἠθικές ἀμοι-

---

ρηση» πού θά πεῖ πρός τά πίσω κίνηση κάτω ἀπό τά πυρά τοῦ ἐχθροῦ καί παρά τή θέληση τῆς διοίκησης.

***

'Ο ἑλιγμός ὅπως ἀναπτύχθηκε παραπάνω βασικά πραγματοποιεῖται ἀπ' τά τμήματα τοῦ πεζικοῦ.

Τό ἱππικό ἔφιππο καί κάτω ἀπό τά ἐχθρικά πυρά εἶναι ἀδυνατο νά κάνει ἑλιγμό. Μόνο ὅταν δρᾶ σάν πεζικό πραγματοποιεῖ ἑλιγμούς. Μπορεῖ ὅμως νά χρησιμοποιηθεῖ γιά γρήγορη μετακίνηση δύναμης ἀπό ἕνα σημεῖο τοῦ μετώπου σέ ἄλλο ἰδιαίτερα ὅταν τό ἔδαφος δέν εἶναι πολύ ὀρεινό.

Τό πυροβολικό μπορεῖ νά κάνει μόνο ἑλιγμό πυρῶν. Δηλ. νά συγκεντρώσουν ὅλα τά τμήματα πυροβολικοῦ τά πυρά τους στούς στόχους πού ὑποδείχνει ἡ διοίκηση γιά τή γρηγορώτερη καί εὐκολώτερη ἐξουδετέρωσή τους.

'Ελιγμό πυρῶν μπορεῖ νά κάνουν τά τμήματα τοῦ πεζικοῦ σέ μικρή πάντα κλίμακα.

***

Μέ τή μελέτη τῶν παραπάνω βγαίνει ἀβίαστα τό συμπέρασμα πώς καμμιά μάχη δέ μπορεῖ νά κερδηθεῖ μέ τόση εὐκολία καί ἀπόδοση, ὅσο ὅταν τά τμήματα χρησιμοποιήσουν πετυχημένα τόν ἑλιγμό σέ συνδυασμό μέ τό ἐπιθετικό πνεῦμα, σέ ὅλες τίς μορφές τοῦ ἀγώνα.

"Ολα τά στελέχη τοῦ Δ.Σ.Ε. πρέπει νά τό νοιώσουν καί νά τό πιστέψουν. Νά ἀφομοιώσουν τήν ἔννοια τοῦ ἑλιγμοῦ καί τό πνεῦμα τῆς ἐπίθεσης. Νά τά κάνουν κτῆμα τοῦ κάθε μαχητή. Ἔτσι ὁ Δ.Σ.Ε. θά γίνει, σέ συνδυασμό μέ τίς ἄλλες ἀρετές πού ἔχει καί ἀναπτύσσει, πραγματικά ἀνίκητος καί θά πετύχει πιό γρήγορα νά απελευθερώσει τήν Ἑλλάδα μας ἀπό τούς ξένους καταχτητές.

βές καί τούς θυμοῦνται μόνο στίς ἐπικίνδυνες ἀποστολές.

Μέ συνόδεψε γιά ἕνα εἰκοσιτετράωρο μιά διμοιρία. Θαύμασα τή συνοχή, πειθαρχία, ἀλληλεγγύη τῶν ἀνδρῶν της. Αὐτό ὅμως πού μοῦ ἔκανε μεγαλύτερη ἐντύπωση ἦταν τό ἀκόλουθο. Ὕστερα ἀπό νυχτερινή πορεία, μουσκεμένοι ὥς τό κόκκαλο φτάσαμε κατά τίς 3 μετά τά μεσάνυχτα σ' ἕνα χωριό. Ὁ διμοιρίτης εἶπε νά ξαποστάσουμε. Ἔστειλε το βοηθό του νά βρεῖ τά σπίτια πού θα μέναμε. Τά παιδιά πρότειναν: «Ὥσπου νά γυρίσει ὁ καπετάνιος, ἄς ποῦμε ἕνα τραγούδι». Ἐκεῖ στήν πλαγιά, κάτω ἀπό ψιλή βροχή, εἴπαμε ὄχι ἕνα, ἀλλά πολλά, μέ πάθος, μέ φωνή πού ἀνέβαινε ὥς τόν οὐρανό. Κι' ὅταν ὁ καπετάνιος ἦρθε καί εἶπε ὅτι ἦταν ἕτοιμα τά σπίτια πού θα πηγαίναμε, ὅλοι ἀπάντησαν μέ μιά φωνή. «Ἄς ποῦμε ἀκόμα ἕνα τραγούδι». . . .

—Σέ μιά μονάδα φέρανε μιά μέρα καμμιά δεκαριά ἐπιστρατευμένες κοπέλλες. Ὅπως μοῦ εἶπε ὁ διοικητής αὐτῆς τῆς ὁμάδας, οἱ περισσότερες ἔκλαιγαν καί παρακαλοῦσαν το διοικητή τους νά τίς στείλει σέ κάνένα συνεργεῖο νά πλέκουν, γιατί φοβότανε τόν πόλεμο. Αὐτο βέβαια δέν ἔγινε. Ἀπο τότες εἶχαν κυλήσει λιγότερο ἀπό δυό μῆνες. Οἱ κοπέλλες πέρασαν ἀπό μιά «γρήγορη ἐκπαίδευση. Καί εἶχαν πάρει κι' ὅλας μέρος σέ τρεῖς μικρομάχες. Μιά μέρα, ὕστερα ἀπό μιά ἐπιθεώρηση τῆς μονάδας τους, ὅπου πῆρα κι' ἐγώ μέρος, ὁ διοικητής τούς εἶπε: «Ἐγώ λέω ὅτι τώρα πρέπει νά πᾶτε συναγωνίστριες στό συνεργεῖο νά πλέκετε. Ἐδῶ πιά δέ χρειάζεστε». Ἔκαναν ἀληθινή ἐπανάσταση, χτύπησαν τά πόδια τους στό χῶμα. Παρακάλεσαν, ἀγρίεψαν, δήλωσαν ὅτι δέ θά πᾶνε στά συνεργεῖα. Ἡ ὁμαδική ζωή, ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ ψυχαγωγία, ἡ πολιτική διαπαιδαγώγηση, τό βάφτισμα στη μάχη, ὅλα αὐτά τις μεταμόρφωσαν. Τόση ἀφομοιωτική δύναμη ἔχει ὁ Δημοκρατικός στρατός.

—Ἔφθασα μιά νύχτα κατά τίς 3 30' στόν καταυλισμό μιᾶς μονάδας. Χιόνιζε. Γύρω ἀπό φωτιές, στό ὕπαιθρο, ἄλλοι ἀντάρτες τραγουδοῦσαν καί ἄλλοι κοιμοῦνταν. Ἦταν συγκινητικό τό θέαμα. Ἄς μᾶς δείξουν, ἀπό τό μοναρχοφασιστικό στρατό, ὄχι μιά τόσο μεγάλη μονάδα, ἀλλά ἔστω μιά διμοιρία πού νά κάνει τό ἴδιο. Τέτοια εἶναι ἡ ἀντοχή τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ στίς κακουχίες.

—Πῆγα σ' ἕνα νοσοκομεῖο. Εἶδα τραυματίες κι' ἀρρώστους. Ὅλους μέ ὑπέροχο φρόνημα. Μ' αὐτό πού μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἦταν τό παρακάτω. Στο θάλαμο πού νοσηλεύονταν οἱ ἀντάρτισσες εἶδα μιά πού κοιμότανε ἀνήσυχο ὕπνο. Ἡ νοσοκόμα μοῦ εἶπε: «Ἔχει πέτρες στά νεφρά καί τῆς κάναμε ἔνεση μορφίνης γιά να κοιμηθεῖ». Τόσο πονοῦσε. Ὕστερα ἀπό δυό ὧρες ξαναπέρασα για νά δῶ τί γίνεται. Εἶχε ξυπνήσει. Πιάσαμε κουβέντα. Μοῦ εἶπε: «Πῆρα μέρος καί στό ἄλλο κίνημα τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης. Γι' αὐτό μέ ρίξανε μετα το Δεκέμβρη στίς φυλακές. Γύρισα πολλές φυλακές, σάν ὑπόδικη. Ὕστερα ἀπο πολλες περιπέτειες μ' ἄφισαν γιατί δέ μπόρεσαν νά μοῦ σκαρώσουν καμμιά σκευωρία. Μόλις μ' ἄφισαν ἀποφάσισα να κάνω ἐγχείριση. Μά σκέφτηκα. Κι' ἄν στό μεταξύ μέ ξαναπιάσουν; Ἄς πάει στο διάβολο ἡ ἐγχείριση. Θά βγῶ στό βουνό. Κάτι θά προφθάσω νά κάνω, πρίν μέ ρίξουν κατω τα νεφρά. Λίγα πρόφθασα νά κάνω. Ἀχ! Πότε θά ξαναπάω στή μάχη; Εἶδες συναγωνιστή τύχη»; Πηγαίνετε σ' ὁποιο νοσοκομεῖο τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ θέλετε. Θά βρῆτε ἔστω κι' ἕνα παρόμοιο παράδειγμα, ὄχι πιά ἀπό γυναῖκες πού δέν ἔχουν, ἀλλα καί ἀπό ἀξιωματικό;

—Βοήθηκα στήν προπαρασκευή μιᾶς ἐπιχείρησης. Ὁ διοικητής τῆς μονάδας ἔδινε τίς ἀποστολές στούς διοικητές τῶν παρακάτω μονάδων. Σέ κάποιο διοικητή μιᾶς τέτοιας μονάδας ἔδωσε κάποια δευτερεύουσα ἀποστολή. Ἐκεῖνος βαθειαναστέναξε καί εἶπε: «Γιατί μέ τιμωρεῖς συναγωνιστή διοικητή;» Ἡ ἀποστολή του ἦταν λιγότερο ἐπικίνδυνη κι' αὐτο τό θεώρησε τιμωρία. Αὐτή ἡ περίπτωση δέν ἀποτελεῖ τήν ἐξαίρεση, ἀλλά τόν κανόνα. Μπορεῖτε νά βρῆτε ἔστω ἕναν ἀξιωματικό τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ πού νά ἐκδήλωσε παρόμοιο παράπονο; Καθένας ξαίρει τούς καυγάδες ἀπό τίς στῆλες τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ καί κεντροφασιστικοῦ τύπου γιά τή στρατιά, κάπου 1 300, τῶν ἀξιωματικῶν ποῦ ὑπηρετοῦν στό Γενικό Ἐπιτελεῖο καί στό ὑπουργεῖο στρατιωτικῶν τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ κράτους τῆς Ἀθήνας, ὄχι γιατί χρειάζονται τόσοι σ' αὐτές τίς ὑπηρεσίες, ἀλλά γιά ν' ἀποφύγουν τή μαχη μέ τούς ἀντάρτες. Ξαίρω μιά περίπτωση—ὄχι μοναδική—ἑνός περιβολάρη χίτη ἀπό τό Μοσχάτο. Ἐπιστρατεύθηκε καί γιά ν' ἀποφύγει την ἀποστολή του στή μάχη κατά τῶν ἀνταρτῶν, ἔδινε στό λοχαγό του σχεδόν ὅλο τό εἰσόδημα τοῦ

περιβολιοῦ του. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ φαντάροι τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ δὲν εἶναι βέβαια ἀπὸ ἄλλη ράτσα. Κεῖνο ποὺ τοὺς κάνει νὰ διαφέρουν τόσο πολὺ εἶναι τὰ ἰδανικά, γιὰ τὰ ὁποῖα πολεμᾶνε.

***

Μαζὶ ὅμως μὲ τὰ θετικὰ στοιχεῖα ὑπάρχουν καὶ τ' ἀρνητικά. Αὐτὰ βλάφτουν πάρα πολὺ τὴ δουλειά μας. Ἂς ἀναφέρουμε μερικά.

Εἶδα ἕνα φρούραρχό μας νὰ κουβεντιάζει μὲ δικούς μας περαστικοὺς ἀπὸ τὴν ἕδρα του, ἀξιωματικούς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων τοὺς ἔλεγε γιὰ τοὺς κατοίκους τῶν γύρω χωριῶν: «Ὅλοι εἶναι ἄτιμοι, τεμπέληδες, ψεῦτες..., » καὶ ἄλλους πιὸ πρόστυχους χαραχτηρισμούς. Δὲ χωράει ἀμφιβολία ὅτι οἱ χωριάτες αὐτῶν τῶν χωριῶν μετροῦσαν τὸ Δημοκρατικὸ στρατὸ μὲ τὰ μέτρα αὐτοῦ τοῦ τραμπούκου, γιατὶ ἀφοῦ εἶχε τόσο θράσος νὰ μιλάει ἔτσι μπροστά μας, παραπέρα θὰ ὀργίαζε. Καὶ πράγματι ὀργίαζε. Τὸ ἀρχηγεῖο κείνης τῆς περιοχῆς τὸν ἤξερε. Μάλιστα τὸν ἀντικατέστησε ἀπὸ διοικητὴ μιᾶς μονάδας γιὰ τοὺς τραμπουκισμούς του. Πάντως δὲν ἦταν καὶ τόσο ἔξυπνη ἡ τοποθέτησή του σὲ φρουραρχεῖο ποὺ στὴν οὐσία ἐκτελοῦσε χρέη Λαϊκῆς πολιτοφυλακῆς. Αὐτὸ τὸ περιστατικὸ δείχνει, κοντὰ στ' ἄλλα, ὅτι κεῖνο τὸ ἀρχηγεῖο δὲν προσέχει ὅσο πρέπει τις σχέσεις Δ.Σ.Ε. καὶ λαοῦ.

Στὴν ἕδρα μιᾶς μεγάλης μονάδας τοῦ Δ.Σ.Ε. καὶ μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ ἀσυρμάτου, ἕνας ἀντάρτης σκότωσε ἕναν ἄλλο καὶ μὲ τὴν ἴδια σφαῖρα παρὰ λίγο νὰ σπάσει τὸν ἀσύρματο καὶ νὰ σκοτώσει τὸν ἀσυρματιστή. Κατὰ λάθος; Δὲν πρόκειται νὰ κάνουμε ἐδῶ συζήτηση γι' αὐτό. Σημασία ἔχει τοῦτο. Ἡ φρουρὰ τοῦ ἀσυρμάτου, ἀντὶ νὰ ἀποτελεῖται ἀπ' ὅ,τι καλύτερο εἶχε νὰ παρουσιάσει κείνη ἡ μονάδα, ἀντίθετα ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἐπιστρατευμένους πρὶν δυὸ μῆνες τὸ περισσότερο. Ἔχουμε λοιπὸν ἐδῶ ἐπαγρύπνηση;

Πέρασα ἀπὸ τὸν καταυλισμὸ μιᾶς μονάδας. Χιόνιζε. Ὅλοι οἱ φαντάροι μας γύρω ἀπὸ φωτιὲς πάνω στὸ χιόνι. Ἡ διοίκηση τῆς μονάδας καθόνταν σὲ μιὰ θαυμάσια σκηνή. Εἶναι αὐτὸ σωστό; Ἔχουμε ὄχι ἁπλῶς πόλεμο, ἀλλὰ ἐπανάσταση. Πρέπει, ναὶ ἢ ὄχι, νὰ ζεῖ ἡ κάθε διοίκηση τὴ ζωὴ τῶν φαντάρων; Θὰ μοῦ πεῖ ἴσως κανείς. Ἡ σκηνὴ δὲ χωροῦσε ὅλους τοὺς ἄντρες τῆς μονάδας. Θἄπρεπε λοιπὸν νὰ τὴν ἀφήσουν ἀχρησιμοποίητη; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ὅμως ἐγὼ εἶδα ξυπόλυτους καὶ σχεδὸν γυμνούς. Ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρχαν, ἐλαφριὰ ἔστω, ἄρρωστοι. Γιατὶ νὰ μὴ μείνουν αὐτοὶ στη σκηνή; Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ στοργὴ αὐτῆς τῆς διοίκησης καὶ τὸ προσωπικό της καλὸ παράδειγμα;

Ἔμεινα κάμποσες μέρες στὴν ἕδρα κάποιας μεγάλης μονάδας. Ἡ διοίκησή της εἶχε ἕναν περίφημο μάγειρα. Ἀπὸ τὸ μαγειρεῖο ἔφερνε κάθε μέρα λαχταριστὰ φαγητὰ—κοτολέττες πανὲ κλπ—ἐπιδειχτικὰ σὲ δίσκο καὶ τὸ πρωῒ περίφημα τσουρεκάκια γιὰ βούτημα. Μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς αὐτὴ ἡ διοίκηση σέβεται τὸν ἑαυτό της καὶ ὅτι βρίσκεται μέσα στὰ πλαίσια τῆς διοίκησης ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ στρατοῦ;

***

Ἔφερα μιὰ σειρὰ καλὰ καὶ κακὰ παραδείγματα τῆς ζωῆς τοῦ Δ.Σ.Ε., ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ εἶδα σὲ μιὰ μεγάλη πορεία. Πιστεύω πὼς καὶ τὰ δυὸ χαραχτηρίζουν τὴ ζωὴ τοῦ στρατοῦ μας. Τὰ πρῶτα δείχνουν ὅτι οἱ φαντάροι τοῦ στρατοῦ μας εἶναι διαμάντια. Τὰ δεύτερα ἀποδείχνουν ὅτι σὲ πολλὲς διοικήσεις βασικὰ δὲν ὑπάρχει ἐπαναστατικὸ πνεῦμα. Ἀπ' ἐδῶ πηγάζουν καὶ τὰ λίγα παρατράγουδα ποὺ παρουσιάζουν οἱ φαντάροι μας. Μιὰ λαϊκὴ παροιμία λέει: «Ἀπὸ τὸ κεφάλι βρωμάει τὸ ψάρι»

Πρὶν κλείσω αὐτὸ τὸ ἄρθρο πιστεύω πὼς εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διατυπώσω μερικὲς σκέψεις ποὺ γεννήθηκαν στὸ μυαλό μου, ἀπὸ τὰ καλὰ καὶ ἄσχημα παραδείγματα ποὺ ἀνέφερα, σκέψεις ποὺ ἀσφαλῶς θὰ γεννήθηκαν καὶ σ' ἄλλων συναγωνιστῶν τὰ κεφάλια.

Δὲ μπορῶ βέβαια νὰ ἰσχυριστῶ πὼς ἔχω ἀκούσει ὅλες τὶς ἐκπομπὲς τοῦ ραδιοσταθμοῦ μας, ὅτι ἔχω διαβάσει ὅλο τὸ ἔντυπο ὑλικὸ καὶ τὶς διαταγὲς τῶν μονάδων τοῦ στρατοῦ μας. Πάντως ἔχω ἀκούσει πάρα πολλὲς ἐκπομπὲς καὶ διάβασα ἀρκετὸ ἔντυπο ὑλικό. Τί κάνουν λοιπὸν τὰ μέσα τῆς διαφώτισής μας ἀπὸ τ' ἀμέτρητα παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας, αὐταπάρνησης, ἐπαναστατικῆς ἀλληλεγγύης, στοργῆς, ἀφοσίωσης καὶ μεγαλοψυχίας στὸν ἀντίπαλο, αἰχμάλωτο καὶ τραυματία, καρτερίας κι ἀντοχῆς σὲ ἀπίστευτες στερήσεις, κακουχίες, φοβερές

δακιμασίες κλπ; Τί πιάνουν ἀπό τό μορφωτικό - πολιτιστικό ἔργο τοῦ στρατοῦ μας μέσα στό λαό καί μέσα στίς γραμμές του; Τί πιάνουν ἀπό τις ἀπαράδεχτες πράξεις τῶν φαντάρων, ἀλλά πραπάντων τῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ μας; Ἐλάχιστα πράγματα. Καί τί μέτρα πέρνουμε ἐνάντια σέ κείνους πού μέ τίς πράξεις τους ὑποσκάφτουν τό στρατό μας, ἤ ἁπλῶς ἐλαττώνουν τήν ἀπόδοσή του; Ἐλάχιστα μέτρα καί σ' αὐτά δέ δίνουμε πλατειά δημοσιότητα.

Τό νά δείχνουμε τίς καλές πλευρές τῆς δουλειᾶς μας. Τό νά κατονομάζουμε μ' ὅλα τά μέσα τῆς διαφώτισής μας κείνους πού διακρίνονται σ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καί τῆς δράσης τοῦ στρατοῦ μας καί νά τούς δίνουμε ἠθικές ἀμοιβές, προαγωγές κλπ, αὐτό δέν ἀποτελεῖ κομπασμό, ἐπίδειξη κούφια. Ἀντίθετα, ἀποτελεῖ ἐλάχιστο χρέος πρός ἐκείνους πού δίνουν μονομιᾶς ἤ στάλα στάλα τή ζωή τους γιά τό λαό, γιά τό ἔθνος, ἀποτελεῖ λογική χρησιμοποίηση—ἀξιοποίηση τοῦ καλοῦ γιά πιό μεγάλες, πιό ὁμαδικές ἡρωϊκές νικηφόρες ἐπιδόσεις. Ἕνας σοβιετικός ἄνθρωπος εἶπε στά χρόνια τοῦ μεγάλου πατριωτικοῦ πολέμου τῶν σοβιετικῶν λαῶν: «Ἄν δέν γίνω ἥρωας θ' αὐτοχτονήσω». Εὐγενής, ἡ πιό ἀνώτερη φιλοδοξία ἑνός λαϊκοῦ ἀγωνιστή. Αὐτός ὁ μεγάλος τίτλος κερδίζεται μέ ἐπανειλημμένες πράξεις πού φθάνουν τά ὅρια τοῦ ἀπίθανου. Μά ἡ Σοβιετική Πατρίδα τιμοῦσε τούς ἥρωες. Ἔχουμε ἐμεῖς τέτοιους ἥρωες, ζωντανούς ἤ σκοτωμένους; Ἔχουμε. Σέ πόσους ἀπ' αὐτούς δώσαμε κι' ἐπίσημα τόν τίτλο τοῦ «ἥρωα τῆς Ἑλλάδας»; Νομίζω σέ κανένα. Χρησιμοποιοῦμε λοιπόν ὅλα καί μάλιστα τά καλύτερα ὅπλα μας γιά τή δημιουργία ἑνός πιό ἐπαναστατικοῦ στρατοῦ; Ὄχι. Ἔχουμε ἕνα τέτοιο δικαίωμα; Ὄχι. Κάποτε θά πεθάνει κανένας, ἀπό φυσική ἤ κοινωνική αἰτία. Ὑπάρχουν πολλοί ἄνθρωποι πού ἦρθαν στή ζωή, ἔζησαν λίγα ἤ πολλά χρόνια, χωρίς ν' ἀφίσουν πίσω τους τίποτα. Πρός ποιό σκοπό λοιπόν ζήσανε; Τό νά ἐπιζητεῖς νά ζήσεις καί μετά τό θάνατο, μέσα στή καρδιά καί στό μυαλό, μικροῦ ἤ μεγάλου μέρους τοῦ λαοῦ μας, αὐτό εἶναι ἡ πιό εὐγενική φιλοδοξία. Αὐτή ἡ φιλοδοξία γίνεται πραγματικότητα ὅταν ἐκπληρώνεις στό ἀκέραιο τά πιό δύσκολα καθήκοντα. Βοηθοῦνε οἱ διοικήσεις μας, ἀπό πάνω ὡς κάτω, γιά νά κάνει πραγματικότητα αὐτή τή φιλοδοξία τό κάθε στέλεχος καί φαντάρος τοῦ στρατοῦ μας; Δέ βοηθᾶνε ὅσο πρέπει, ἀφοῦ δέν τιμοῦν ὅπως πρέπει τούς ἥρωες. Μπορεῖ κάθε στέλεχος καί φαντάρος τοῦ στρατοῦ μας νά κατακτήσει τόν τίτλο τοῦ ἥρωα; Αὐτό θά τό δείξει ἡ ζωή. Οἱ διοικήσεις μας πρέπει νά βοηθοῦν. Γι' αὐτό δέν πρέπει νά ξεχνοῦν δυό πράματα. Πρῶτο: Κατά τήν ὥρα τῆς μάχης, δυό συναισθήματα συγκρούονται μέσα σέ κάθε μαχητή. Ἡ ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντος ἀπό τή μιά, τό ἔνστικτο τῆς αὐτοσυντήρησης ἀπό τήν ἄλλη. Καθῆκον τοῦ ἡγέτη πρίν τή μάχη καί μέσα σ' αὐτήν εἶναι νά δείξει στό μαχητή ὅτι ἡ ζωή περνάει μέσα ἀπό τήν ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντος, πῶς αὐτή ἡ ἐκπλήρωση πρέπει νά φθάνει στά ὅρια τῆς αὐτοθυσίας.

Ὅλοι θέλουμε νά ζήσουμε. Μά κανείς δέν πρέπει νά ἐπιζητεῖ τή ζωή μέ ἄτιμα μέσα. Εἶναι καλύτερος ἕνας δοξασμένος θάνατος, ἀπό μιά ἄτιμη ζωή. Πρέπει νά δείχνουμε στόν καθένα ὅτι ἄν βάλει τή ζωή ἔξω ἀπό τήν ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντος, τότε ἀφίνει τόν ἄλλο νά τοῦ ἀφαιρέσει τή ζωή, ἤ κερδίζει μιά ἄτιμη ζωή. Δεύτερο: Πρέπει νά ἀμείβουμε τούς ἥρωες. Πρέπει νά τούς κάνουμε σημαία τοῦ στρατοῦ καί τοῦ λαοῦ μας.

Νά δείχνουμε λοιπόν μέ ὅλα τά μέσα τίς καλές πλευρές τῆς δουλειᾶς μας, τῶν ἀνθρώπων μας. Καί τίς ἄσχημες; Τί νά τίς κάνουμε αὐτές; Νά τίς κρύβουμε; Ἀσφαλῶς ὄχι. Νά τίς κριτικάρουμε ἁπλῶς ἐσωτερικά; Ὄχι. Αὐτό δέν εἶναι ἀρκετό. Πρέπει νά τίς βγάλουμε στά φόρα. Καί γιά τίς πιό ἐγκληματικές πράξεις νά ἐπιβάλουμε ἀκόμα καί τή θανατική ποινή. Νά τίς βγάλουμε στά φόρα.

Στήν περιοχή τῆς Θεσσαλίας δυό ὑπεύθυνοι τῆς αὐτοάμυνας πῆγαν στό σπίτι δυό ὀρφανῶν κοριτσιῶν. Τούς εἶπαν ὅτι θά πήγαιναν τό βράδυ γιά ὕπνο σπίτι τους καί ὅτι ἔπρεπε νά φτιάσουν πήτα γιά φαγητό. Τά κορίτσια συμφώνησαν. Τό βράδυ πῆγαν στό σπίτι. Ὁ ἕνας λέει στή μιά κοπέλλα: «πᾶμε οἱ δυό μας σέ μιά δουλειά καί ὅταν ἐπιστρέψουμε τρῶμε». Τί συνέβηκε; Ὁ ἕνας βίασε τή μιά στό σπίτι κι' ὁ ἄλλος στή ρεμματιά. Μετά τίς

ἔδεσαν καὶ τὶς ἔστειλαν στὸ ἀρχηγεῖο γιὰ νὰ τὶς τουφεκίσουν σὰν πράχτορες τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ κοπέλλες εἶπαν αὐτὸ ποὺ ἔγινε σὲ βάρος τους. Ἡ διοίκηση συνέλαβε αὐτὰ τὰ καθάρματα, ποὺ παράσταιναν τοὺς αὐτοαμυνίτες, τοὺς δίκασε δημόσια και τοὺς ἐκτέλεσε μπρὸς στοὺς κατοίκους ἑνὸς χωριοῦ καὶ στοὺς ἄνδρες δυὸ λόχων. Τὶς κοπέλλες τὶς ἀπόλυσε, ἀλλὰ αὐτὲς ζήτησαν νὰ καταταχτοῦν στο Δημοκρατικὸ στρατό. Ἔμαθε αὐτὸ τὸ γενονὸς ὅλη ἡ Ἑλλάδα; Ὄχι. Κάνουμε λοιπὸν καλὰ ποὺ δὲν δίνουμε δημοσιότητα στὰ μέτρα ποὺ πέρνουμε ἐνάντια σὲ κείνους ποὺ κάνουν πράξεις ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Δ.Σ.Ε.; Ἀσφαλῶς ὄχι.

Μιὰ μεγάλη μονάδα τοῦ Δ.Σ.Ε. εἶχε περικυκλωθεῖ, μαζὶ καὶ τὸ ἀρχηγεῖο Περιοχῆς. Μὲ ἕνα θαυμάσιο ἑλιγμὸ βρέθηκαν οἱ ἐχθρικὲς δυνάμεις κυκλωμένες. Μὰ ἕνας διοικητὴς τάγματός μας, παρὰ τὴ ρητὴ καὶ κατηγορηματικὴ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγείου νὰ κρατήσει μὲ κάθε θυσία τὴ θέση του, πῆρε το τάγμα του κι' ἔφυγε. Ἔτσι πάει περίπατο ὁ θαυμάσιος ἑλιγμός. Καὶ τὸ χειρότερο παρὰ λίγο νὰ αἰχμαλωτιστεῖ τὸ ἀρχηγεῖο μας. Καὶ πῶς πληρώθηκε γι' αὐτὴν τὴν ἄναδρη τὴν προδοτικὴ του πράξη αὐτὸς ὁ ταγματάρχης; Τ ὸ ν ἔ κ α ν α ν ἐπιμελητή. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ποινὴ ἰσότιμη τῆς προδοτικῆς πράξης του; Ὄχι. Μᾶλλον ἀποτελεῖ προαγωγή. Φτιάνουμε ἔτσι, ἢ χαλᾶμε τὸ στρατό μας;

Κανεὶς δὲν παραγνωρίζει ὅτι ἀπὸ τότε ποὺ συγκροτήθηκε το Γενικὸ Ἀρχηγεῖο τοῦ Δ.Σ.Ε. πέρασαν μόλις 15 μῆνες. ὅλα τὰ παρακάτω κλιμάκια τῆς διοίκησης τοῦ στρατοῦ μας ἔχουν ἀκόμα μικρότερη ἡλικία. Δὲν ἔκλεισαν ἀκόμα δυὸ μῆνες ἀπὸ τότε ποὺ συγκροτήθηκε ἡ κυβέρνησή μας. Εἴχαμε νὰ παλαίψουμε μὲ πολλὲς δυσκολίες. Καὶ μπροστά μας βρίσκονται ἀκόμα πολλὰ ἐμπόδια. Ἦταν λοιπὸν, λίγο πολὺ ἀναπόφευχτο νὰ μην ἐκλαϊκεύουμε τὶς ἐπιτυχίες μας καὶ νὰ μὴ χτυπᾶμε ἀμείλιχτα ὅλες τὶς ἀδυναμίες μας. Τώρα ὅμως ἔχουν δημιουργηθεῖ οἱ πρϋποθέσεις και γιὰ τὰ δυό. Το Γενικὸ Ἀρχηγεῖο μὲ τὴν κυβέρνηση πρέπει νὰ πάρουν μιὰ σειρὰ μέτρα π.χ. καθορισμὸς προϋποθέσεων γιὰ ἠθικὲς ἀμοιβές, γιὰ προαγωγὲς ἐπι ἀνδραγαθεία, ἀπονομὴ παρασήμων, ἀπονομὴ τῦο τίτλου «ἥρωα τῆς Πατρίδας» κλπ. Αὐτά, μαζὶ μὲ τὶς ποινὲς για τὶς κακὲς πράξεις θ' ἀποτελέσουν σπουδαῖα μέσα γιὰ νὰ φτιάσουμε ἕνα πιὸ μεγάλο καὶ πιὸ ἐπαναστατικὸ στρατό, ἱκανὸ νὰ λευτερώσει τὴν πατρίδα καὶ τὸ λαό μας.

16)2))48

> Ἡ κρίση ποὺ περνᾶ τὸ μοναρχοφασιστικὸ καθεστὼς στὴν Ἑλλάδα εἶναι ὁλόπλευρη καὶ γενική. Οἰκονομικὰ ἡ Ἑλλάδα κυλιέται στὸ χάος τοῦ πληθωρισμοῦ, τὸ ξεχαρβάλωμα εἶναι καθολικό, δὲν παρουσιάζεται πουθενὰ οὔτε ἴχνος ἀνορθωτικῆς προσπάθειας, ἡ ἐξαθλίωση καὶ ἡ ἀγανάχτηση στὶς μάζες διαρκῶς μεγαλώνει. Τὴν κατάσταση αὐτὴ τὴ χειροτέρεψε ἀκόμα πιὸ πολὺ ὁ ἀμερικανικὸς ἰμπεριαλιστικὸς παρεμβατισμὸς στὴν οἰκονομία τῆς Ἑλλάδας, ποὺ τὴν πνίγει καὶ τῆς ἀφαιρεῖ κάθε δυνατότητα ν' ἀναπνεύσει καὶ νὰ κινηθεῖ μὲ αὐτοτέλεια καὶ ἐλευθερία».
>
> (Ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ σ. Ν. Ζαχαριάδη στὴ σύσκεψη τῶν κομματικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ Δ. Σ. Ε.).

ΤΟ ΣΑΜΠΟΤΑΖ ΣΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Α. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ, ἀντ)ρχη τοῦ μηχανικοῦ

«Οἱ συγκοινωνίες γιὰ τὸ στρατὸ εἶναι ὅ,τι οἱ ἀρτηρίες καὶ φλέβες στὸν ἀνθρώπινο ὀργανισμό».

I. Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ μηχανοποίηση τοῦ πολέμου, δημιούργησε σοβαρές ἀνάγκες καί προβλήματα ἀνεφοδιασμοῦ, πού ἀπ' τήν ἐπίλυσή τους ἐξαρτᾶται ἡ ἔκβαση τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἡ ἴδια ἡ συντήρηση τῶν στρατευμάτων.

Τό γεγονός αὐτό, μᾶς ἐπιτρέπει νά ἐκτιμήσουμε τήν ἀξία τοῦ σαμποτάζ, πού στόν τελευταῖο πόλεμο ἔπαιξε σημαντικό ρόλο, ἰδιαίτερα στόν ἀγῶνα τῶν σκλαβωμένων χωρῶν καί τῶν παρτιζάνων στή Σοβ. Ἕνωση. Στή στρατιωτική γλῶσσα τό σαμποτάζ σημαίνει τήν αἰφνιδιαστική ἐνέργεια, πού γίνεται στά μετόπισθεν τοῦ ἐχθροῦ μέ σκοπό νά ἐπιφέρει ἀπώλειες σέ προσωπικό καί ὑλικό, στό σύστημα ἐφοδιασμοῦ καί συντήρησης, στά μέσα παραγωγῆς καί συγκοινωνίας καί στό ἠθικό του.

Γενικώτερα, ἡ ἀνάπτυξη τῆς σαμποταριστικῆς δράσης ἀποβλέπει στήν ἀνατροπή τῶν προθέσεων τοῦ ἐχθροῦ καί μέ τή συνεχῆ τριβή καί καταπόνησή του στή ματαίωση τῆς πολεμικῆς του προσπάθειας. Ἔχει μεγάλη σημασία γιά κάθε μορφή πολέμου (ἰδιαίτερα στόν ἀνταρτοπόλεμο) κι' ἐπιβάλλεται γιά τούς παρακάτω λόγους.

α) Ὑποχρεώνει τόν ἀντίπαλο νά διασκορπίζει τίς δυνάμεις του γιά τή φρούρηση τῶν συγκοινωνιῶν καί τήν προστασία τῶν μεταφορικῶν του μέσων.

β) Ἐπιβραδύνει ἤ ἀπαγορεύει γιά ὁρισμένο χρόνο τή συγκέντρωση δυνάμεων καί μέσων τοῦ ἐχθροῦ.

γ) Μέ ἐλάχιστες καί πολλές φορές δίχως ἀπώλειες, προκαλεῖ μεγάλη φθορά στό ἔμψυχο ὑλικό τοῦ ἀντιπάλου (καθημερινή αἱμορραγία ἀπ' τό ναρκοπόλεμο).

δ) Ἀχρηστεύει τά μηχανοκίνητα καί μεταφορικά του μέσα.

ε) Ἐξασφαλίζει μέ λιγότερες θυσίες τό ξύλωμα τοῦ ἀμυντικοῦ του συστήματος.

στ) Δημιουργεῖ αἴσθημα ἔλλειψης ἀσφάλειας γιά τόν ἀντίπαλο, φέρνει σύγχυση καί πανικό στά μετόπισθεν καί σπάζει τό ἠθικό του.

Στην περίοδο τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου, λαμπρή σαμποταριστική δράση ἀνάπτυξαν τά κινήματα ἀντίστασης στίς κατεχόμενες χῶρες τῆς Εὐρώπης καί τῆς Σοβ. Ἕνωσης, γεγονός πού ἀνάγκασε τούς χιτλερικούς νά ἀπασχολοῦν ὁλόκληρες μεραρχίες στό ἀπέραντο συγκοινωνιακό τους δίχτυ.

Ἡ χώρα μας στήν περίοδο τῆς πρώτης κατοχῆς ἀντιπροσωπεύτηκε ἐπάξια στό εἶδος αὐτό τοῦ πολέμου καί οἱ θρυλικοί σαμποτέρ τοῦ ΕΛΑΣ ξαναζωντάνεψαν καί στερέωσαν τίς σαμποταριστικές παραδόσεις τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τῆς δράσης τους εἶναι ἡ καταστροφή τῆς γέφυρας Γοργοπόταμου, ἡ ἀνατίναξη τῆς ταχείας γερμανικῆς ἁμαξοστοιχίας στά Τέμπη, τό γενικό σαμποτάζ πού βοήθησε τίς ἀποβατικές ἐπιχειρήσεις στή Σικελία, κλπ.

II. Στό σημερινό ἀγῶνα πού διεξάγει ὁ Δημοκρατικός μας στρατός οἱ καταστροφές καί ὁ ναρκοπόλεμος ἔχουν ξεχωριστή σημασία, γιατί:

α) Ὁ ἐχθρός ἀπ' τή φύση τοῦ πολέμου εἶναι ἀναγκασμένος νά κινεῖται παντοῦ, σέ ἀντίθεση μέ τούς χω-

τλερικούς πού ἐνδιαφέρονταν μονάχα γιά τίς βασικές ἀρτηρίες ἐφοδιασμοῦ τους. Κατά συνέπεια οἱ δυνατότητες προσβολῆς τῶν συγκοινωνιῶν του εἶναι πιό εὐνοϊκές, γιατί ἡ φρούρησή τους —ἐκτός ἀπό τά σοβαρά τεχνικά ἔργα— εἶναι ἀδύνατη.

β) Ἡ ἐξάρθρωση τοῦ συγκοινωνιακοῦ διχτύου τοῦ ἀφαιρεῖ τήν δυνατότητα συγκέντρωσης δυνάμεων καί μέσων στούς χώρους, πού χρησιμοποιεῖ σάν βάσεις ἐξόρμησης γιά ἐκκαθαριστικές ἐπιχειρήσεις, καθώς καί τή γρήγορη μετακίνηση δυνάμεων στά ἀποφασιστικά σημεῖα τῶν μαχῶν.

γ) Οἱ καταστροφές τεχνικῶν ἔργων καί μέσων συγκοινωνίας εἶναι ἐπί πλέον καί μιά σοβαρή μορφή οἰκονομικοῦ πολέμου, γιατί ἡ ἀνακατασκευή τους εἶναι πολυδάπανη καί χρειάζεται εἰδικευμένο προσωπικό, ὑλικά καί τεχνικά μέσα.

Ἔτσι ὁ ρόλος καί ἡ σημασία τοῦ σαμποτάζ στήν ἰδιομορφία τοῦ σημερινοῦ πολέμου ἐπιβάλλει ν' ἀφομοιώσουμε καλύτερα τή μορφή αὐτή δράσης καί νά μποῦμε στό νόημα τῆς σαμποταριστικῆς τέχνης καί ταχτικῆς, ἐξετάζοντας περισσότερο τά κενά καί τίς ἀδυναμίες, πού παρουσίασε μέχρι σήμερα.

ΙΙΙ. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΑΜΠΟΤΑΖ. Ἡ δράση πού ἀνάπτυξε μέχρι τώρα ὁ Δημοκρατικός μας στρατός ἄν καί εἶναι ἀξιόλογη, χαρακτηρίζεται ἀπό μιά σειρά ἀδυναμίες, πού σέ γενικές γραμμές συνοψίζονται:

1) Στήν ἀνεπάρκεια τεχνικῆς κατάρτισης καί ἔλλειψη πείρας σημαντικοῦ ἀριθμοῦ στελεχῶν, πού εἶχε σάν συνέπεια σέ ὁρισμένες περιοχές τήν ἄσκοπη σπατάλη ἐκρηχτικοῦ ὑλικοῦ.

2) Στήν ἔλλειψη ὀργανωτεχνικῆς προπαρασκευῆς (καταφύγια, ἀποθῆκες ἐκρηχτικῶν ὑλῶν καί τροφίμων, συνδέσεις κλπ.) πού στάθηκε σοβαρό ἐμπόδιο στήν ἀνάπτυξη καί ἔνταση τῆς σαμποταριστικῆς δράσης κατά τή διάρκεια τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων.

3) Στήν ὑποτίμηση τοῦ σαμποταριστικοῦ παράγοντα, πού ἐκδηλώθηκε ἰδιαίτερα σέ ὁρισμένα περιφερειακά Ἀρχηγεῖα, α) μέ τήν πρόχειρη καί ἀψυχολόγητη ἐπιλογή τοῦ ὑλικοῦ στή συγκρότηση τῶν τμημάτων ἄν καί διέθεταν εἰδηκευμένους σαμποτέρ, πού τούς χρησιμοποιοῦσαν στό πεζικό, ἐπιμελητεῖες, γραφεία πληροφοριῶν κλπ. β) Μέ τήν ἀνάθεση στά τμήματα σαμποτέρ ἀποστολῶν, πού δέ συμβιβάζονται μέ τήν ἰδιότητα καί τή φύση τοῦ ὅπλου τους (φυλάκια, ἀποστολές συνοδείας, βοηθητικές ὑπηρεσίες κλπ). Χαραχτηριστικό εἶναι ἕνα γράμμα σαμποταριστῆ, πού ἀναφέρεται, στήν πιό πάνω περίπτωση. «.... Ἐμεῖς πού μέ τή δράση μας μποροῦμε νά χτυπήσουμε κατακέφαλα τόν ἐχθρό, εἴμαστε τώρα σκοπιές στό Ἀρχηγεῖο καί φκιάνουμε κρεββάτια....».

Εἶναι φυσικό ἡ τέτοια μεταχείριση εἰδικευμένων τμημάτων νά ἐκφυλίζει τήν ἀγωνιστική τους διάθεση καί ν' ἀποξενώνει τούς μαχητές ἀπ' τήν ἀποστολή τους. Γενικά, ἔχει διαπιστωθεῖ πώς δέ δόθηκε ἡ ἀπαιτούμενη προσοχή οὔτε ἡ ἀνάλογη βοήθεια καί τό σπουδαιότερο δέν ἐκδηλώθηκε τό ἐνδιαφέρον τῶν διοικήσεων νά παρακολουθήσουν ἀπό κοντά τή ζωή καί τή δράση τῶν σαμποτέρ μας.

IV. Η ΤΑΧΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΟ ΣΑΜΠΟΤΑΖ. Ὁ βασικός παράγοντας, πού ἐξασφαλίζει τήν ἐπιτυχία στό σαμποτάζ, εἶναι ἡ ταχτική δηλ. οἱ μέθοδες δράσης πού ἐφαρμόζουν τά τμήματα στήν πραγματοποίηση τῶν ἀποστολῶν.

Ἡ σαμποταριστική δράση στήν ἐμβρυώδικη μορφή τῆς ἀνάπτυξής της, χαρακτηρίζεται ἀπ' τίς σποραδικές καί

άτεχνες ναρκοθετήσεις, δίχως καθορισμένο σκοπό καί σχέδιο, καταστροφές γεφυρών, άπλές άνατινάξεις σιδηροτροχιών καί τό σπουδαιότερο, άπ' τήν άδυναμία τών διοικήσεων πεζικού καί τών στελεχών σαμποτέρ νά συντονίζουν τίς ένέργειες καί νά συλλάβουν τό νόημα καί τή σημασία τής δουλειάς.

'Αξίζει νά σημειωθεΐ, πώς μέσα στήν πορεία τής δράσης καταβλήθηκαν φιλότιμες προσπάθειες καί ή ταχτική μας βελτιώθηκε ώς ένα βαθμό. Σοβαρή έπιβεβαίωση αύτών τών προσπαθειών είναι:

—Οί καταστροφές, στό σιδηροδρομικό καί όδικό δίχτυ τής Δυτ. Θεσσαλίας τό Φλεβάρη τοΰ 1947 στίς παραμονές τής «έαρινής έκστρατείας», μέ τρίμηνη διακοπή τής συγκοινωνίας (γέφυρες 'Ενιππέα, Πάμισου, Καλέντζη κλπ.).

—Οί άνατινάξεις τών ήλεχτρικών έργοστασίων Βέρροιας, Λιτόχωρου καί τελευταία τών Σερρών.

—Ό ναρκοπόλεμος άντιπερισπασμού κατά τή διάρκεια τών έκκαθαριστικών έπιχειρήσεων στά "Αγραφα.

—Οί συχνές άνατινάξεις άμαξοστοιχιών στήν περιοχή 'Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης σέ άντίθεση μέ τήν προηγούμενη ταχτική, πού περιορίζονταν στίς άπλές καταστροφές σιδηροδρομικής γραμμής.

—Οί καταστροφές άτμομηχανών καί τροχαίου ύλικοΰ στούς σιδηροδρομικούς σταθμούς Λάρισσας, Κιλκίς κλπ.

—Οί προσβολές φάλαγγας αύτοκινήτων στό δρόμο Καλαμπάκας—Γρεβενών καί διλοχίας πεζικοΰ στήν περιοχή Πάϊκου—Βερμίου μέ άπ' εύθείας πυροδότηση ύπονομευμένων κατά μήκος δρόμων.

—Ή τελευταία έπίδοση στίς καταστροφές καί ναρκοπόλεμο όλων τών 'Αρχηγείων Μακεδονίας, Θράκης καί 'Ηπείρου.

Οί παραπάνω έπιτυχίες έχουν τή σημασία τους, δέν άντιπροσωπεύουν όμως παρά έλάχιστο ποσοστό άπ' όσα μπορούσαν νά πραγματοποιηθοΰν, άν παρουσιάζαμε λιγότερα κενά στήν τεχνική μας κατάρτιση καί έφαρμόζαμε καλύτερη ταχτική. Πρός τήν κατεύθυνση αύτή χρειάζεται άκούραστη κι' έπίμονη προσπάθεια μέ βάση τίς παρακάτω άρχές καί μέθοδες δράσης.

1) Στίς καταστροφές νά 'χουμε ύπόψη ότι: ή άξία τους χαραχτηρίζεται.

α) 'Απ' τή σοβαρότητα έπιβράδυνσης στή συγκοινωνία τοΰ έχθροΰ.

β) 'Απ' τό συντονισμό καί τήν προσαρμογή τους στίς γενικότερες έπιδιώξεις τών μεγάλων μονάδων.

γ) 'Απ' τήν έκταση καί τό βάθος τους στό έσωτερικό τής έχθρικής τοποθεσίας.

δ) 'Απ' τήν προσπάθεια παρενόχλησης στήν άνακατασκευή τους (έπιτήρηση).

Ή έκτέλεσή τους προϋποθέτει:

α) Σοβαρή μελέτη, προπαρασκευή καί όργάνωση.

β) Βαθμό καταστροφής άνάλογο μέ τόν έπιδιωκόμενο σκοπό.

γ) Σωστή κατανομή προσωπικοΰ, μέσων καί ύλικοΰ, πού νά έξασφαλίζει τή σειρά σπουδαιότητας στίς καταστροφές.

Παράδειγμα κακής κατανομής ύλικοΰ έχουμε στήν τελευταία έπιχείρηση τής Κόνιτσας, πού κατά τή διάρκειά της δέν έμπυρευματίστηκε ή γέφυρα «Βοϊδομάτη» άν καί μπορούσε νά έξοικονομηθεΐ ύλικό άπό δευτερεύουσες άνατινάξεις καί ναρκοθετήσεις, πού έγιναν σέ άλλα σημεία.

2) Στό ναρκοπόλεμο, ό έχθρός πρέπει νά βρίσκει άντιμέτωπους τούς σαμποταριστές μας, σέ κάθε του βήμα. Αύτοΰ βρίσκεται ή βάση τής ταχτικής μας καί τό χαραχτηριστικό της γνώρισμα, πού πραχτικά θά πρέπει νά έκφράζεται:

α) Μέ τίς τολμηρές, έντεχνες καί στά πιό άπίθανα σημεία γιά τόν έχθρό ναρκοθετήσεις, παγιδεύσεις καί παραπλανητικά ναρκοπέδια.

β) Μέ τίς κατά μήκος υπονομεύσεις δρόμων καί σιδηροδρομικών γραμμών γιά καταστροφή καί διάλυση έχθρικών φαλάγγων καί άμαξοστοιχιών.

γ) Μέ ύπονομεύσεις καί τοποθέτηση ναρκοπαγίδων στά μονοπάτια, ένάντια στό έχθρικό πεζικό. Οί πυροδοτήσεις αυτές (όπως καί οί προηγούμενες) θά πρέπει κατά προτίμηση νά είναι ένεργητικές (ήλεχτρικά μέσα, παγίδες έλξης κλπ.).

δ) Μέ τίς έπιβραδύντικές διατάξεις καταστροφών σέ χαρακτηριστικά ύψώματα (έναλασσόμενες φάσεις άγώνα), στούς χώρους άνατινάξεων καί συγκεντρώσεων τού έχθρού.

3) Οί σαμποτέρ κι' έλεύθεροι σκοπευτές μας. Κάτω άπό όποιεσδήποτες συνθήκες καί ίδιαίτερα κατά τήν περίοδο έκκαθαριστικών έπιχειρήσεων:

—Προσβάλλουν άποφασιστικά μέ σοβαρές καταστροφές καί συστηματικό ναρκοπόλεμο τούς κύριους δρόμους άνεφοδιασμού τού έχθρού.

—'Ενεργούν γιά άντιπερισπασμό στούς σπουδαιότερους στόχους μέσα στ' άστικά κέντρα (Σταθμούς διοικήσεων, στρατώνες, άεροδρόμια, γραφεία άντιδραστικών όργανώσεων καί συγκεντρώσεις, ήλεκτρικά καί πολεμικά έργοστάσια, έγκαταστάσεις πετρελαίου, καυσίμων, σιδηροδρομικούς σταθμούς, άποθήκες πυρομαχικών, λιμάνια, τηλεφωνικά κέντρα καί σταθμούς άσυρμάτου.

—'Εξοντώνουν προσωπικότητες τής άντίδρασης, μεμονωμένους άξιωματικούς, συνδέσμους, μοτοσυκλετιστές, προσέχοντας τά έγγραφα πού θά πέσουν στά χέρια τους νά προωθούνται μέ τόν πιό γρήγορο καί σίγουρο τροπο στή διοίκηση τής μονάδας τους.

—'Αναπτύσσουν ένεδρευτική δράση στά μετόπισθεν, ναρκοθετούν καί παγιδεύουν τά μονοπάτια, τά σημεία ύδρευσης τού έχθρού, χαρακτηριστικά ύψώματα καί παρατηρητήρια άπ' όπου συμπτύσσεται τή νύχτα, κλπ.

Οί παραπάνω μαχητές μας θά πρέπει νά διακρίνονται:

Γιά τήν άρτια τεχνική τους κατάρτιση (χρήση ώρολογιακών μηχανισμών, παγίδων κλπ.).

Τήν έφευρετική ίκανότητα κι' έπινόηση.

Τό τολμηρό έπιθετικό τους πνεύμα.

Τήν καταπληχτική γρηγοράδα στήν έκτέλεση.

Τήν πρωτοβουλιακή άντιμετώπιση τής κατάστασης στίς δύσκολες στιγμές..

Τήν άδιάλλακτη έπιμονή στήν έκπλήρωση τής άποστολής τους.

Οί μαχητές μας αύτοί θά πρέπει νά γίνουν καθημερινός βραχνάς κι' έφιάλτης γιά τόν έχθρό.

Υ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ. Βασική διαπίστωση, πού στηρίζεται στήν άντικειμενική έξέταση τής κατάστασης, είναι πώς στόν τομέα τού σαμποτάζ ύπάρχουν άπεριόριστες δυνατότητες, πού έπιτρέπουν τίς πιό αίσιόδοξες προοπτικές γιά άνάπτυξη σοβαρής δράσης.

Οί μαχητές μας έχουν τώρα βελτιώσει κατά πολύ τήν τεχνική τους κατάρτιση, συγκεντρώνουν άπ' τήν δράση τους πολύτιμη πείρα καί τό σπουδαιότερο διαθέτουμε σ' όλα τά 'Αρχηγεία καί μονάδες άρτια έκπαιδευμένα στελέχη.

Μέ τήν τελευταία διάρθρωση τού Δ. Σ., τήν πλαισίωση όλων τών μονάδων άπό τμήματα σαμποτέρ καί τή συγκρότηση τού σώματος έλεύθερων σκοπευτών, ξανοίγονται καινούργιοι όρίζοντες γιά πιό άποφασιστικούς άγώνες.

Ό μοναρχοφασισμός, μπροστά στό άδιέξοδο, ζαλισμένος άπ' τ' άπανωτά

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο ΟΜΑΔΙΚΟΣ ΟΛΜΟΣ

Στό δεύτερο δεκαήμερο τοῦ Φλεβάρη ἐκδόθηκε καί κυκλοφόρησε στίς μονάδες τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ, ἔπειτα ἀπό ἔγκριση τοῦ Γεν. Ἀρχηγείου, τό βοήθημα ἐκπαίδευσης «Ὁ ὁμαδικός ὅλμος». Τό βοήθημα αὐτό ἐκπονήθηκε ἀπό τή Σχολή ἀξιωματικῶν τοῦ Γ.Α. μέ βάση τίς σημειώσεις τῶν μαθητῶν ἀπό τά μαθήματα πού διδάχθηκαν στή Β΄ σειρά. Περιέχει τά ἀπαραίτητα στοιχεῖα ὀνοματολογίας, λειτουργίας καί ὑπηρέτησης τοῦ ὅλμου καί ἐκθέτει τούς τρόπους βολῆς καί ταχτικῆς χρησιμοποίησής του.

Ὅπως εἶναι γνωστό, ὁ ὅλμος εἶναι τό βασικώτερο ὅπλο συνοδείας τοῦ πεζικοῦ. Τά πυρά του εἶναι πολύ δραστικά καί ἔχουν τά ἴδια περίπου ἀποτελέσματα μέ τό πυροβολικό τῶν 7,5 χιλιοστῶν. Ἐπειδή ἡ μεταφορά του εἶναι σχετικά εὔκολη, μπορεῖ νά συνοδεύει τίς μονάδες πεζικοῦ σέ ὅλες τίς φάσεις τοῦ ἀγῶνα. Ἰδιαίτερα στό Δημοκρατικό στρατό παίζει σπουδαιότατο ρόλο.

Γιά νά εἶναι ὅμως ἡ δράση του ἀποτελεσματική καί μέ μικρό σχετικά ἀριθμό βλημάτων νά ἔχουμε τίς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες, χρειάζεται οἱ μαχητές καί τά στελέχη μας νά ξέρουν καλά τόν τρόπο τῆς χρησιμοποίησής του. Γι' αὐτό τό βιβλιαράκι αὐτό θά πρέπει νά μελετηθεῖ προσεχτικά ἀπό ὅλους τούς συναγωνιστές τοῦ πεζικοῦ καί ξεχωριστά ἀπό κείνους πού ἀνήκουν σέ τμήματα ὅλμων. Θά εἶναι γι' αὐτούς ἕνα πολύτιμο βοήθημα, πού θά συμβάλλει ἀσφαλῶς στήν καλύτερη τεχνική στρατιωτική τους κατάρτιση. Με προτάσεις τῶν ἀξιωματικῶν μας, βγαλμένες ἀπό τήν πραχτική πολεμική τους πεῖρα, μπορεῖ νά συμπληρωθεῖ καί νά ξαναβγεῖ ἀργότερα σέ καινούργια ἔκδοση. Τέτοιες προτάσεις μποροῦν να σταλοῦν στή Σχολή.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

Στό ἴδιο χρονικό διάστημα ἐκδόθηκε ἐπίσης καί στάλθηκε στίς μονάδες τό βοήθημα ἐκπαίδευσης «Σημειώσεις τοπογραφίας» πού ἐκπονήθηκε ἀπό τό συν. αγ. ταγματάρχη τοῦ πυροβολικοῦ Στεφόπουλο Χρῆστο (Κίτσο). Στό βιβλίο αὐτό δίνονται ἁπλά καί κατανοητά τά βασικά στοιχεῖα τοπογραφίας, πού πρέπει νά ξέρουν οἱ διοικητές πυροβολαρχιῶν ἤ ἀνεξάρτητων οὐλαμῶν πυροβολικοῦ για τήν τοπογραφική προπαρασκευή τῆς βολῆς.

Ἀπό δῶ καί μπρός πού ὀργανώνονται καί ἀναπτύσσονται μονάδες πυροβολικοῦ στό Δημοκρατικό στρατό, ἡ εἰδίκευση ἀξιωματικῶν στό ὅπλο αὐτό γίνεται ἀπαραίτητη. Ἕνα κομμάτι τῆς εἰδικῆς αὐτῆς ἐκπαίδευσης, εἶναι καί ἡ τοπογραφική ὀργάνωση τῆς βολῆς πυροβολικοῦ πού στηρίζεται πάνω στή γνώση τῆς τοπογραφίας. Μέ τήν τελεία ὀργάνωση τῆς βολῆς, μποροῦμε νά ὑπολογίζουμε μέ μεγάλη ἀκρίβεια τά στοιχεῖα προπαρασκευῆς καί νά κάνουμε βολή μέ καλά ἀποτελέσματα καί στήν περίπτωση πού δέ βλέπουμε καθόλου τό στόχο.

Ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί μας τοῦ πυροβολικοῦ πρέπει νά τό μελετήσουν προσεχτικά καί νά τό ἐφαρμόσουν πραχτικά μόλις οἱ μονάδες μας πυροβολικοῦ ἐφοδιαστοῦν μέ τά ἀναγκαῖα τοπογραφικά ὄργανα.

Τό βιβλιαράκι αὐτό εἶναι ἀσφαλῶς ἕνα ἀπαραίτητο βοήθημα γιά ὅλα τά στελέχη τοῦ πυροβολικοῦ μας.

χτυπήματα τοῦ Δημ. στρατοῦ, προετοιμάζεται γιά ἄλλη μιά φορά νά ἐκστρατεύσει ἐνάντιά μας κι' ὅπως εἶναι φυσικό, θά προσπαθήσει μέ κάθε τρόπο νά κρατήσει τίς βασικές συγκοινωνιακές του ἀρτηρίες. Ἔτσι, στούς ἡρωϊκούς σαμποταριστές μας πέφτουν πιό βαρειά καί ὑπεύθυνα καθήκοντα. Θά πρέπει ἀρχίζοντας ἀπό τώρα, ἀκούραστα καί συστηματικά, μέ ἀλύγιστη ἐπιμονή καί ὑπερένταση τῶν προσπαθειῶν τους,

—Νά ἐξαρθρώσουν ὅσο τό δυνατό πιό μόνιμα, μέ σοβαρές καταστροφές τίς συγκοινωνίες τοῦ ἐχθροῦ.

—Νά καταφέρουν τολμηρά καί ἀποφασιστικά χτυπήματα στίς φάλαγγες αὐτοκινήτων καί ἁμαξοστοιχίες.

—Ν' ἀχρηστέψουν τό σιδηροδρομικό του δίχτυ, ὅπου λειτουργεῖ.

—Νά μεταφέρουν τή δράση τους στίς φωληές τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, μέσα στ' ἀστικά κέντρα.

Ὁ σαμποταριστικός ἀγῶνας, χαραχτηριστικό γνώρισμα κι' ἀναπόσπαστο κομμάτι τῆς ταχτικῆς τοῦ Δημοκρατικοῦ μας στρατοῦ, εἶναι προορισμένος ἀπ' τή φύση του νά παίξει σημαντικό ρόλο στόν πόλεμο πού διεξάγουμε. Ἡ καλύτερη ὀργάνωση, ἡ συστηματοποίηση καί τό ἅπλωμα του σ' ὁλάκαιρη τή χώρα, θά στοιχίσει ἀκριβά στούς φασίστες καί θά μᾶς φέρει πιό κοντά καί μέ λιγότερες θυσίες στή νίκη.

ΝΙΤΡΟΥΖΙ (18-27/11/1947)

ΓΕΡ. ΜΑΛΤΕΖΟΥ, συντ)ρχη του πεζικού

I. ΓΕΝΙΚΑ

Οι επιχειρήσεις στην περιοχή Νιτρούζι της περιοχής του Βοΐου αποτελούν τὸ δεύτερο και τελευταίο μέρος της χειμερινής εκστρατείας των μοναρχοφασιστικών δυνάμεων στις περιοχές Βοΐου—Γράμμου, πού άρχισε στις 11)11 στον τομέα της 23ης ταξιαρχίας (Μοναχήτι—Τσούκα Καρόλη).

Ἡ κατεύθυνση επίθεσης του έχθρού (Γρεβενά—Δοτσικό) ήταν και ή άποφασιστική. Τὸ έδαφος προσφέρεται γιά ἀνάπτυξη δυνάμεων και ὁ ἀνεφοδιασμός διευκολύνεται μὲ τὸν αὐτοκινητόδρομο Γρεβενά—Καληράχη—Δοτσικό. Ἐξ' ἄλλου μὲ την κατάληψη του Δοτσικού κόβεται ὁ βασικός δρόμος ἐπικοινωνίας μὲ τὸ ὀρεινό συγκρότημα Ὄρλιακα, ἀποκαλύπτονται τὰ πλευρά της διάταξης των τμημάτων μας στὸ συγκρότημα Κοπάνες-Ὄρλιακα και τὰ τμήματα του Δημοκρατικού στρατού είναι ὑποχρεωμένα νὰ τραβηχθούν στις ἄγονες περιοχές του Σμόλικα—Γουμάρας—Αύγό σε παραμονές μάλιστα πτώσης χιονιού.

Τὸ Γενικό Ἀρχηγείο έγκαιρα είδε τις προθέσεις του έχθρού και μὲ έπιτυχία καθόρισε ότι στην κατεύθυνση αυτή ὁ έχθρος θα καταβάλει την κύρια προσπάθειά του. Γιά τὸ σκοπό αυτό διέθεσε τακτικά στὸ Ἀρχηγείο Δυτικής Μακεδονίας δυό τάγματα πεζικού.

Τὸ Ἀρχηγείο Δυτικής Μακεδονίας έγκαιρα ταχτοποίησε τη διάταξη των τμημάτων στὸν τομέα Βοΐου—Γράμμου στὰ πλαίσια των δυνατοτήτων και καθόρισε τις ἀποστολές των μονάδων έν ἀναμονή της έχθρικής έπίθεσης.

Ὁ έχθρός στην κατεύθυνση αυτή διέθεσε τις παρακάτω δυνάμεις: α) δυό τάγματα της 23ης ταξιαρχίας της II μεραρχίας, β) τὸ 508 τάγμα της 22 ταξιαρχίας της II μεραρχίας, γ) δύο τάγματα της 33 ταξιαρχίας, δ) 2 πυροβόλα και ε) ἀεροπορία.

Τὸ Ἀρχηγείο Δυτικής Μακεδονίας διέθεσε στὸν κεντρικό τομέα μὲ ἀριστερό όριο Τάλιαρος (ναι) και δεξιό Νικούλα(ναι) την 32 ταξιαρχία συνολικής δύναμης τριών ταγμάτων ελαττωμένης δύναμης και 2 πυροβόλα.

II. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΑΞ)ΧΙΑΣ

Ἡ ἀρχική διάταξη της ταξιαρχίας ήταν: ένα τάγμα (ἀπὸ Νικούλα (1084)—ναι μέχρι ὑψώματα Μεγάρων (ναι), ένα τάγμα ὑψώματα Καλλονής—Τρικόρφου, λόχος Δημοκρατικής νεολαίας Τάλιαρος—Χονδρά δένδρα και ἀπὸ 22)11 ένα ταγμα στὰ ὑψώματα Κομέντση σὰν έφεδρεία της ταξιαρχίας. Συνολικά και σε κατ' εὐθείαν ἀπόσταση ή ταξιαρχία είχε νὰ καλύψει 30 χιλιόμετρα μέτωπο και μάλιστα σε έδαφος βατό σ' όλα σχεδόν τὰ σημεία, παρ' όλο πού τέμνεται ἀπὸ βαθειές χαραδρώσεις. Ἡ ταξιαρχία συνδέονταν δεξιά στα ὑψώματα Ἀναβρύτων μὲ τμήμα της 23 ταξιαρχίας και ἀριστερά στὰ ὑψώματα Προφήτη Ἠλία Πενταλόφου μὲ τμήματα της 14 ταξιαρχίας. Ἐφεδρεία του Ἀρχηγείου ένα τάγμα ελαττωμένης δύναμης στην περιοχή Πευκόφυτου.

Μὲ βάση τους παράγοντες ἀποστολή, πιθανές δυνάμεις και προθέσεις του έχθρού, διατιθέμενες δυνάμεις και μέσα και τὸ έδαφος, ή ταξιαρχία συνέλαβε την ιδέα του ἀμυντικού ελιγμού πάνω στην εξής βάση: α) Νὰ χτυπηθεί ὁ έχθρός ἀπὸ τη βάση του εξόρμησης σε διαδοχικές θέσεις ἄμυνας, μὲ σκοπό νὰ του φθείρει τις δυνάμεις όσο είναι δυνατό περισσότερο, νὰ τὸν καθυστερήσει στὸ μεγαλύτερο δυνατό χρόνο και νὰ τὸν εξαναγκάσει νὰ χρησιμοποιήσει και τις έφεδρικές του δυνάμεις πρόωρα γιὰ νὰ του ματαιώσει τὸ ἀποφασιστικό χτύπημα. β) Νὰ προετοιμάσει, σε κατάλληλο σημείο και στιγμή, ἀποφασιστική ἀντεπίθεση γιὰ τη συντριβή των τμημάτων έπίθεσης και ἀνατροπή της διάταξης του έχθρού.

III. ΕΧΤΕΛΕΣΗ

Τὰ τμήματα 32 ταξιαρχίας ἀντιμετώπισαν σε πολλές διαδοχικές θέσεις τις έπιθετικές προσπάθειες του έχθρού και έδωσαν έπί 8 μέρες πολλές ἀμυντικές και έπιθετικές μάχες, στις όποίες προκάλεσαν στὸν έχθρο σοβαρές ἀπώλειες. Οι κυριότερες ἀπ' αυτές τις μάχες ήταν οι παρακάτω.

1) Στις 18)11 μὲ δυό έχθρικά τάγματα (504 Μέγαρα) 505 Καληράχη.

2) Στις 19)11 μὲ τὸ 505 στὰ ὑψώματα Νικούλας και Ἀναβρύτων.

3) Στίς 20)11 μέ τό 505 στά ὑψώματα Ἀναβρύτων, μέ τό 508 μεταξύ Κορυφῆς—Τριφόρφου.

4) Στίς 21)11 μέ τό 504 σύν διλοχία στά ὑψώματα Νιτρούζι, μέ τό 505 στά ὑψώματα Νικούλα, μέ τό 508 στά ὑψώματα Τρικόρφου.

5) Στίς 22)11 μέ τά 504, 505 καί 508 τάγμα στά ὑψώματα Νικούλα, Νιτρούζι, Καλλονῆς.

6) Στίς 23 ὁ ἐχθρός μετέφερε ἐνισχύσεις 2 τάγματα τῆς 33 ταξιαρχίας πού τά ἀπέσυρε ἀπό τή περιοχή Μοναχήτι.

7) Στίς 24 μέ τρία τάγματα στά ὑψώ- Κυπαρισιοῦ Νιτρούζι καί Ἁγίου Κοσμᾶ.

Τή νύχτα τῆς 24 πρός 25 ἡ 32 ταξιαρχία κατέλαβε τίς παρακάτω θέσεις: 1 τάγμα στά ὑψώματα Ἀη-Θανάση—Σκάλα, 1 τάγμα στά ἀντερείσματα Ποσσαβορο-Πεσολοῦρι καί 1 τάγμα στά ὑψώματα Κομέντζι.

Στίς 25)11 ὁ ἐχθρός δέν κινήθηκε ὕστερα ἀπό τή φθορά πού ἔπαθε τήν προηγούμενη. Μόνον ἔγινε ἀγώνας ἐλαφρῶν προκαλυπτικῶν τμημάτων μέ ἀνιχνευτικά τμήματα τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ ἐχθρός εἶχε τή μέρα αὐτή ἀπώλειες 6 νεκρούς. Τά δικά μας τμήματα 1 νεκρό καί 3 τραυματίες.

Τή μέρα αὐτή ἡ 32 ταξιαρχία προπαρασκεύασε τήν ἀντεπίθεση. Ὕστερα ἀπό τίς ἀναγνωρίσεις, τίς βραδυνές ὧρες τό πυροβολικό καί τά ἄλλα μηχανήματα πυρός ταχθηκαν στίς θέσεις βολῆς.

Κατάλληλο σημεῖο γιά ἀντεπίθεση διαλέχτηκε τό ὕψωμα 1173 τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Μεσολουριοῦ, πού ἀπό τήν κατεύθυνση τοῦ ἐχθροῦ παρουσιάζει τήν ὑποχρεωτική διάβαση τῆς Σκάλας καί ἀπό τήν κατεύθυνση ἐπίθεσης τίς βάσεις ἐξόρμησης Κομέντζι καί τό Β.Α. ἀντέρεισμα Ἀη-Θανάση σέ διάταξη εἰσέχουσας.

Τήν ἴδια μέρα, ὥρα 12, ἡ ταξιαρχία ἐξέδωκε τή διαταγή ἐπιχειρήσεων καί ἔδωκε προφορικά ἀναλυτικώτερα ὁδηγίες στίς διοικήσεις τῶν ταγμάτων.

Τίς πρωϊνές ὧρες τῆς 26)11)47 ὁ ἐχθρός συνέχισε τήν ἐπίθεσή του μέ προπαρασκευή πυροβολικοῦ, ὅλμων καί ἀεροπορίας στά ὑψώματα Σκάλα—Ἀη-Θανάση (1173) πού τά ὑπεράσπιζε ἕνας λόχος. Στό πρῶτο κλιμάκιο ἐπίθεσης τοῦ ἐχθροῦ δέ χωροῦσε πάνω ἀπό ἕνας λόχος. Στίς ἀλλεπάλληλες ἐπιθέσεις ὁ ἐχθρός ἔπαθε μεγάλη φθορά. Στίς 14 ἡ ὥρα ὁ λόχος ἄρχισε νά συμπτύσσεται ἀπό τά ὑψώματα 1173, ἀφήνοντας ἐλαφρές ὁμάδες ἐπαφῆς μέ τόν ἐχθρό. Μέχρι 16. 15' ὁ ἐχθρός κατέλαβε τό 1173 καί ὅλο τό 519 ἐχθρικό τάγμα ἐγκαταστάθηκε μεταξύ Σκάλας—1173. Σ' αὐτόν ἀκριβῶς τό στενό χῶρο ἦταν προσαρμοσμένα τά πυρά τῆς βάσης πυρός, πού ἀποτελοῦνταν ἀπό 2 πυροβόλα, 4 ὅλμους καί 6 πολυβόλα.

Στίς 16.15' ἀκριβῶς ἀρχίζει ἡ προπαρασκευή τῆς βάσης πυρός καί στίς 16,30' ἄρχισε ἡ ἐπίθεση. 3 λόχοι κατά μέτωπο γιά τήν κατάληψη τοῦ 1173, 2 λόχοι γιά τήν κατάληψη τοῦ ὑψώματος 1107 γιά τήν ἀποκοπή τοῦ ἐχθροῦ ἀπό Νιτρούζι καί ἕνας λόχος γιά τήν κατάληψη τοῦ ἀντερείσματος μεταξύ Σκάλας-ὑψώματος Καλλονῆς γιά τήν ἀποκοπή τοῦ ἐχθροῦ ἀπό τό δρομολόγιο διαφυγῆς πρός Κυπαρίσι.

Ἡ αἰφνιδιαστική καί μαζική συγκέντρωση τῶν πυρῶν τῆς βάσης πυρός πάνω στίς ἐχθρικές ἀντιστάσεις, ἔδωκε φτερά στούς μαχητές μας, πού κατόρθωσαν μέσα σέ 2 ὧρες νά καταβάλουν ὅλες τίς ἐχθρικές ἀντιστάσεις. Ὁ ἐχθρός, ἐγκαταλείποντας τά πάντα καί ἐκμεταλλευόμενος τό σκοτάδι πού ἄρχισε νά πέφτει, σκόρπισε μέσα στίς χαράδρες γιά νά σωθεῖ. Γλύτωσε ἀπό σίγουρη αἰχμαλωσία ὁλόκληρο τό ἐχθρικό τάγμα, γιατί οἱ πτέρυγες ἑλιγμοῦ ἐνήργησαν μέ δισταγμό σέ ἀντίθεση μέ τά τμήματα τῆς κατά μέτωπον ἐπίθεσης πού ἐνήργησαν μέ ταχύτητα καί ἐκμεταλλεύτηκαν τήν ἐπιτυχία καταδιώκοντας τόν ἐχθρό μέχρι Βερβέρα.

Τήν ἴδια νύχτα ἡ ταξιαρχία, σέ συνεργασία μέ τμήματα τῆς 23 ταξιαρχίας, συνέχισε τήν ἐπίθεση στά ἐφεδρικά τμήματα τῆς 33 ταξιαρχίας χωρίς νά κατορθώσουν νά ἀνατρέψουν τόν ἐχθρό ἀπό τά ὑψώματα Νιτρούζι, παρά τίς σοβαρές ἀπώλειες πού τοῦ προξένησαν.

Τάγμα τῆς 32 ταξιαρχίας μας ἐνήργησε τίς πρωϊνές ὧρες στά ὑψώματα Καλλονῆς καί ἀνέτρεψε τόν ἐχθρό πού συμπτύχθηκε πρός Κορυφή.

Στή μάχη τῆς 26)11 ὁ ἐχθρός εἶχε 48 νεκρούς καί πολλούς τραυματίες πού δέν ἐξακριβώθηκαν. Δικές μας ἀπώλειες 3 νεκροί καί 15 τραυματίες. Ἀνάμεσα στούς νεκρούς ὁ ἡρωϊκός λοχαγός Βιγιανος Κυρτσόγλου. Πάρθηκαν συνολικά λάφυρα: 2 ὁλμοβόλα, 4 ὁμαδικοί ὅλμοι μέ 100 βλήματα, 3 ὁλμίσκοι μέ 180 βλήματα, 9 ὅπλα μπρέν μέ 90.000 φυσίγγια, 8 τόμσον μέ 9.000, 82 ὅπλα, δυό ἀσύρματοι Νο 22, 3 Νο 18, 2 ἀσύρματοι βαλίτσες νέου τύπου, 8 μπαταρίες, 1 δυναμό, χλαῖνες 150, 180 κέρινα ἀδιάβροχα, 950 κουβέρτες, 150 δίκωχα, 200 κράνη, 150 σκαπανικά ἐργαλεῖα, 90 μεταγωγικά εἰδικοῦ φόρτου, 45 μεταγωγικά κοινοῦ φόρτου, 3 κέλητες, 319 ταινίες ὁπλοπολυβόλου, 800 χειροβομβίδες, πάνω ἀπό 1.500 ὀκ. τρόφιμα, 240 χιτώνια μέ ἀτομικά εἴδη, τό ἀρχεῖο τοῦ τάγματος καί διάφορα ἄλλα

είδη (καζάνια, τριχιές κ.λ.π).

Συνολικά ὁ ἐχθρός ἀπό 18)11 ὡς 27)11 εἶχε τίς παρακάτω ἀπώλειες:

Νεκροί 225, τραυματίες ἐξακριβωμένοι 112, αἰχμάλωτοι 1 αὐτόμολος 1.

Τά τμήματά μας εἶχαν ἀπώλειες: Νεκροί 21, τραυματίες 60, ἀγνοούμενοι 2. Ἀνατινάχθηκαν 2 αὐτοκίνητα τοῦ ἐχθροῦ.

IV. ΘΕΤΙΚΑ

α) Ἡ γενική διάταξη τῶν τμημάτων στόν τομέα Βοΐου—Γράμμου ἦταν σωστή. Μέ τήν ἀπόφαση τοῦ Ἀρχηγείου νά μή διεισδύσει πρόωρα ἡ 23 ταξιαρχία ἐπιθετικό ἐλιγμό πρός Χάσια δόθηκε ἡ δυνατότητα νά διατεθοῦν μεγαλύτερες δυνάμεις στόν κεντρικό τομέα καί νά ὑποστηριχθοῦν οἱ ἐνέργειες τῆς 32 ταξιαρχίας μέ ἐνέργειες τῶν τμημάτων τῆς 23 στά νῶτα τοῦ ἐχθροῦ.

β) Ἡ ἰδέα ἐλιγμοῦ τῆς ταξιαρχίας ἦταν σωστή καί ἀνταποκρίνονταν στούς δοσμένους παράγοντες.

γ) Ἡ διοίκηση τῆς ταξιαρχίας διηύθυνε μέ σταθερότητα τόν ἀμυντικό ἐλιγμό τῶν τμημάτων καί μέ δεξιοτεχνία ἐνήργησε τήν ἀντεπίθεση τῆς 26ης.

δ) Οἱ μαχητές καί τά κατώτερα στελέχη ἔδειξαν ἐπιμονή, πειθαρχία καί ἀποφασιστικότητα στήν ἐφαρμογή ἑνός τόσο λεπτοῦ ἐλιγμοῦ.

ε) Τό πυροβολικό χρησιμοποιήθηκε σέ κατάλληλη στιγμή καί αἰφνιδίασε τόν ἐχθρό.

V. ΑΡΝΗΤΙΚΑ

α) Ἡ ἄμυνα στό ἰσχυρό συγκρότημα Βερβέρα—Νικολλα δέν παρατάθηκε ὅσο ἔπρεπε.

β) Στήν ἀντεπίθεση τῆς 26)11 οἱ διοικήσεις τῶν τμημάτων ἐλιγμοῦ πού κινήθηκαν στά πλευρά καί νῶτα τοῦ ἐχθροῦ δέν ἐνήργησαν μέ ταχύτητα καί ἀποφασιστικότητα, μέ ἀποτέλεσμα νά μήν καταλάβουν ἔγκαιρα τά σημεῖα διαφυγῆς τοῦ ἐχθροῦ καί νά ἀποφύγει τήν αἰχμαλωσία ὁλόκληρο τό 519 ἐχθρικό τάγμα.

γ) Τά τμήματα ἀπέφυγαν νά κάνουν ἀντιαεροπορική βολή.

δ) Οἱ διοικήσεις τῶν τμημάτων δέν ἐπέβλεψαν γιά τήν ὀργάνωση τοῦ ἐδάφους στίς διαδοχικές θέσεις ἄμυνας.

VI. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἡ νίκη στό Νιτρούζι ἔχει μεγάλη στρατιωτική καί πολιτική σημασία. Στρατιωτικά: Οἱ δυνάμεις τοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἔπαθαν μεγάλη φθορά σέ ἔμψυχο καί ἄψυχο ὑλικό, πολιτικά: χρεωκόπησε ἡ ἰδεολογική καμπάνια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ γιά τή χειμερινή ἐκστρατεία, μειώθηκε τό κῦρος τοῦ Σοφούλη καί μεγάλωσε ἡ φαγωμάρα ἀνάμεσα στό Σουφουλο-Τσαλδαρικό κατασκεύασμα. Ἠθικά: Ὁ ἑλληνικός λαός ἀκόμα μια φορά εἶδε τή δύναμη καί τόν ἡρωϊσμό τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ.

Πολύ θά ὠφεληθοῦν τά στελέχη ἀπό τή μελέτη τῶν συμπερασμάτων τῆς μάχης τοῦ Νιτρουζιοῦ, πού εἶναι μιά σοβαρή καί λεπτή ἐπιχείρηση. Συνοψίζουμε ὁρισμένα γενικά συμπεράσματα.

α) Ἀποδείχθηκε γιά μιά ἀκόμη φορά σωστή ἡ διαπίστωση τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου ὅτι ἡ ἀνατροπή τοῦ ἐχθροῦ σέ μιά κατεύθυνση ἔχει σάν ἀποτέλεσμα τό σταμάτημά του καί στίς ἄλλες κατευθύνσεις. Για νά πραγματοποιηθεῖ αὐτό χρειάζεται νά ἔχει διαλεχτεῖ ἡ κατεύθυνση τοῦ ἀποφασιστικοῦ χτυπήματος καί νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ μεγαλύτερη δυνατή συγκέντρωση δυνάμεων στήν κατεύθυνση αὐτή, γιά νά εἶναι δυνατή καί ἡ ἐκμετάλλευση τῆς ἐπιτυχίας σέ μεγαλύτερο βάθος καί μεγαλύτερη ἔκταση. Μέ τή φθορά τοῦ ἐχθροῦ καί τήν ἀποφασιστική ἀνατροπή σέ μιά κατεύθυνση μποροῦμε νά ἐφαρμόσουμε τόν ἐπιθετικό ἐλιγμο πού θά κριθεῖ ἀναγκαῖος.

β) Ὁ ὅλος ἀγώνας στήν περιοχή Νιτρούζι ἔχει τή μορφή ἐλαστικῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας, σέ διαδοχικές τοποθεσίες στά πλαίσια τοῦ τάγματος καί λόχου, μέ ὀργανωμένη ἀντεπίθεση στά πλαίσια τῆς ταξιαρχίας σέ ἀπό πρίν διαλεγμένο μέρος. Ἡ τέτοια μορφή ἀγώνα ἐνδείκνυται στήν περίπτωση πού ὁ συσχετισμός τῶν δυνάμεων καί ἡ ἔκταση τοῦ μετώπου δέν ἐπιτρέπουν την ὀργάνωση μιᾶς τοποθεσίας ἀντίστασης πού νά ἔχει συνοχή, τό ἀπαραίτητο βάθος μέ ἐξασφαλισμένα πλευρά. Μονο σέ στενο μέτωπο φύσει ὀχυρό, μέ ὑποχρεωτικές γιά τόν ἐχθρο διαβάσεις, μέ καλη ὀργάνωση τοῦ ἐδάφους καί μέ ἐξασφάλιση τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ σέ τρόφιμα καί πολεμικό ὑλικό δικαιολογεῖται ἡ ἀπόφαση γιά ἄμυνα χωρίς ἰδέα ὑποχώρησης.

γ) Στίς πρῶτες θέσεις ἄμυνας καί στίς διαδοχικές, ὁ ἀγώνας πρέπει νά ἔχει περισσότερο ἐνεδρευτικό χαρακτῆρα, νά χτυπᾶμε τόν ἐχθρό ἀπό κοντά σέ συνδυασμό μέ ἀνταρτοπόλεμο στά πλευρά καί νῶτα, ναρκοπόλεμο καί καταστροφές, δράση τῶν ἐλεύθερων σκοπευτῶν, ὑπονόμευση ὑψωμάτων πού ὑπολογίζουμε ὅτι θά καταλάβει ὁ ἐχθρός καί ἀνατίναξη σέ κατάλληλη στιγμή, παγιδεύσεις ἡμιονικῶν δρόμων καί ἀτραπῶν κ.λ.π. Σέ φύσει ὀχυρά σημεῖα ἐπιβάλλεται ἐπίμονη ἄμυνα μέ μελετημένο σχέδιο πυρός καί ἄμεσες τοπικές ἀντεπιθέσεις διμοιριῶν καί λόχων. Τά πολυβόλα

ΤΑ 30-ΧΡΟΝΑ ΤΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Στίς 23 τοῦ Φλεβάρη ἡ Σοβιετική Ἕνωση καί μαζί της οἱ δημοκρατικές χῶρες κι' ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι καί καταπιεζόμενοι σ' ὁλόκληρο τόν κόσμο, γιορτάζουν τά 30 χρονα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ.

Ἡ δημιουργία τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀποτελεῖ ἕνα μεγάλο ἱστορικό γεγονός. Γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας οἱ ἐκμεταλλευόμενες λαϊκές μάζες, πέρνοντας τήν ἐξουσία στά χέρια τους, ὀργάνωσαν ἕνα στρατό νέου τύπου, πού σάν σκοπό του εἶχε νά ὑπερασπίσει καί νά κατοχυρώσει τή λαϊκή ἐξουσία, νά περιφρουρήσει τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ στό ἕνα ἕκτο τῆς γῆς καί τέλος νά βοηθήσει καί τίς ἄλλες χῶρες γιά ν' ἀποτινάξουν τήν καπιταλιστική σκλαβιά.

Εἶναι γεγονός πώς ἡ Ἐθνοφρουρά τῆς Κομμούνας τοῦ Παρισιοῦ ἀποτελεῖ τόν πρόδρομο τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Τότε ὅμως ἐπρόκειτο γιά μιά ἱστορικά προωθημένη, ἀλλά γεμάτη ἐπαναστατική ἔξαρση καί μεγαλεῖο, πρωτοβουλία τῶν λαϊκῶν μαζῶν, πού θέλανε, ὅπως εἶπε ὁ Μάρξ, «νά καταλάβουν ἐξ' ἐφόδου τόν οὐρανό». Ἀντίθετα ἡ Ὀχτωβριανή ἐπανάσταση κι' ὁ Κόκκινος στρατός της πραγματοποίησαν μιά ἀποφασιστική ἔφοδο ἐνάντια στό σάπιο καθεστός τῶν τσιφλικάδων καί τῶν καπιταλιστῶν τῆς τσαρικῆς Ρωσίας καί ταυτόχρονα κλόνισαν καί προξένησαν ἀνεπανόρθωτο ρῆγμα στό παγκόσμιο οἰκοδόμημα τοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἀπό τήν ἀρχή ἀκόμα τῆς δημιουργίας του ὁ Κόκκινος στρατός ἀναπτύχθηκε, ἀνδρώθηκε καί ἀτσαλώθηκε μέσα σέ ἀδιάκοπες καί σκληρές μάχες μέ τόν ἐχθρό, παλεύοντας συγχρόνως καί νικώντας ἀπίστευτες δυσκολίες καί στερήσεις. Γι' αὐτό σήμερα οἱ μαχητές καί τά στελέχη τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ μας, μελετώντας ὅσο μποροῦν καί ἀφομοιώνοντας τήν ἱστορία καί τούς ἀγῶνες τοῦ Κόκκινου στρατοῦ θἄχουν πολλά, πάρα πολλά νά διδαχτοῦν.

***

Ἀμέσως μετά τήν ἐπικράτηση τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, ὅλοι οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστές, οἱ σπουδαιότεροι στρατιωτικοί τους κι' οἱ πουλημένοι κοντυλοφόροι τους, ἔγιναν προφῆτες κι' ἀρχίσανε νά προλέγουν τό σύντομο καί οἰκτρό τέλος της. Τίς προφητεῖες καί τίς ἐλπίδες τους τίς στηρίζουν στά παρακάτω.

1) Στό ὅτι ἡ Σοβ. Ἕνωση δέν εἶχε στρατό συγκροτημένο καί ὀργανωμένο, ἀλλά ἀπείθαρχα, καθώς πίστευαν, μπουλούκια.

2) Στό ὅτι δέ διέθετε ἔμπειρα στρατιωτικά στελέχη, πού νά κατέχουν

καὶ οἱ ὅλμοι τοῦ τάγματος στὶς περιπτώσεις αὐτές πρέπει νά χρησιμοποιοῦνται κυριως γιά τὴν ὑποστήριξη τῶν ἄμεσων ἀντεπιθέσεων, ποὺ πρέπει νά προσχεδιάζονται σέ τόπο καὶ χρόνο. Τή νύχτα μέ κρούσεις καὶ σοβαρότερες ἐνέργειες μέ ἐφεδρικά τμήματα δέν πρέπει νά ἀφίνεται ἥσυχος ὁ ἐχθρός

δ) Τά πολυβόλα ἀποδείχθηκαν τό σοβαρότερο ὅπλο τῆς βάσης πυρὸς γιά τὴν ὑποστήριξη τῆς ἀντεπίθεσης τοῦ πεζικοῦ.

ε) Ἡ ἀντιαεροπορική βολή, στηριγμένη μοναχα στά πυρά τῶν τμημάτων ἐπαφῆς ἤ καὶ τῶν ἐφεδρικῶν ποὺ εἶναι φυσικό νά εἶναι ἀπασχολημένα μέ τίς ἐπίγειες ἀποστολὲς δέν εἶναι ἀποδοτική. Εἶναι φανερή ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργάνωσης χωριστῶν σχηματισμῶν ἀντιαεροπορικῶν πολυβόλων μέ κύρια ἀποστολή τὴν ἀντιαεροπορική βολή ἐνάντια στά ἀεροπλάνα ποὺ πετᾶνε χαμηλά.

στ) Τά στελέχη πρέπει νά κατανοήσουν ὅτι μέ τὴν ἐπιμονή γιά τὴν ὀργάνωση θέσεων μάχης γίνεται οἰκονομία αἵματος.

καλά τήν τέχνη τοῦ πολέμου, γιατί ἡ μεγάλη πλειοψηφία ἀπό τούς ἐπαγγελματίες ἀξιωματικούς τάχτηκε μέ τούς ἀντεπαναστάτες.

3) Στό ὅτι ἡ Σοβιετική κυβέρνηση δέ διέθετε τό ἀναγκαῖο σέ ποσότητα καί ποιότητα πολεμικό ὑλικό, γιά νά ἐξοπλίσει ἕναν πολυάριθμο στρατό καί νά διεξάγει ἕνα μακροχρόνιο πόλεμο. Ἡ πολεμική της βιομηχανία εἴταν καθυστερημένη καί ἀπό ἄλλες χῶρες εἴταν ἀδύνατο νά πάρει πολεμικό ὑλικό, ἐνῶ ὁ στρατός τῶν ἀντεπαναστατῶν ἀνεφοδιαζόταν ἄφθονα ἀπό τούς ξένους ἰμπεριαλιστές.

4) Στό ὅτι τό νέο σοβιετικό κράτος εἶχε χάσει τίς πιό πλούσιες περιοχές τῆς Ρωσίας. Ἔτσι ὁ πληθυσμός καί ὁ στρατός ὑπόφεραν φοβερά ἀπό πεῖνα καί γύμνια.

***

Μέ τέτοιους λογαριασμούς κι' ἐλπίδες οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστές κι' οἱ ντόπιοι ἀντεπαναστάτες ἐπιχείρησαν νά συντρίψουν τή σοβιετική ἐξουσία. Δεκατέσσερες καπιταλιστικές χῶρες, μ' ἐπικεφαλῆς τούς ἀγγλογάλλους καί δεκάδες τσαρικούς στρατηγούς καί ναυάρχους περικύκλωσαν μέ τό στρατό τους τή σοβιετική χώρα καί προχωροῦσαν ἀπ' ὅλες τίς κατευθύνσεις πρός τήν καρδιά τῆς Ρωσίας. Σ' αὐτές τίς κρίσιμες γιά τήν ἐπανάσταση στιγμές, ἡ σοβιετική κυβέρνηση κήρυξε τή σοσιαλιστική πατρίδα σέ κίνδυνο. Ὁ Λένιν ἔρριξε τό σύνθημα «τά πάντα γιά τό μέτωπο». Κι' ἑκατοντάδες χιλιάδες ἐργάτες καί ἀγρότες ἔτρεχαν ἐθελοντές στόν Κόκκινο στρατό. Τό κόμμα τῶν μπολσεβίκων ἀναπροσάρμοσε ὅλη τήν οἰκονομική, πολιτική καί πνευματική ζωή τῆς χώρας στίς πολεμικές ἀνάγκες.

Ὁ πόλεμος διεξάγεται χωρίς δισταγμούς καί ταλαντεύσεις, μέ ἀμείλιχτη ἀδιαλλαξία καί ἀποφασιστικότητα. Ὁ Λένιν διακηρύχνει ὅτι: «Ὅποιος δέ βοηθάει πέρα γιά πέρα καί χωρίς ὅρους τόν Κόκκινο στρατό, δέ δυναμώνει μέ ὅλες του τίς δυνάμεις τήν τάξη καί τήν πειθαρχία σ' αὐτόν, εἶναι προδότης καί ἔχτρωμα». Σέ ἄλλη πάλι περίπτωση γράφει: «Μιά καί ὁ πόλεμος ἔγινε ἀναπόφευχτος—ὅλα γιά τόν πόλεμο. Καί ἡ παραμικρότερη χαλάρωση καί ἔλλειψη ἐνεργητικότητας πρέπει νά τιμωρηθεῖ σύμφωνα μέ τό νόμο ἐν καιρῷ πολέμου».

***

Ἔτσι ὁ Κόκκινος στρατός ματαίωσε τά σχέδια τῶν ξένων ἰμπεριαλιστῶν καί τῶν ντόπιων πραχτόρων τους καί κατόρθωσε νά τούς συντρίψει. Αὐτό τό πέτυχε κατά πρῶτο λόγο, γιατί κατόρθωσε νά ὑπερνικήσει ὅλες τίς δυσκολίες, τίς ἀδυναμίες καί τίς ἐλλείψεις. Τό κόμμα τῶν μπολσεβίκων στίς ἀρχές τοῦ 1918 εἶχε ρίξει τό σύνθημα νά φτάσει σύντομα ἡ δύναμη τοῦ Κόκκινου στρατοῦ στό ἕνα ἑκατομμύριο. Σέ λίγο ὅμως φάνηκε ὅτι τό ἕνα ἑκατομμύριο δέν ἔφτανε κι' ὅτι στό τέλος τοῦ 1918 ἔπρεπε νά φτάσουν στά 3 ἑκατομ. πειθαρχημένου ταχτικοῦ στρατοῦ! «Ἡ θά δημιουργήσουμε πραγματικό ἐργατοαγροτικό, κυρίως ἀγροτικό, αὐστηρά πειθαρχιμένο στρατό καί θά ὑπερασπίσουμε τή δημοκρατία, ἤ θά χαθοῦμε», ἔλεγε ὁ Στάλιν. Καί τόν δημιούργησαν. (Τότε μετατράπηκε καί ἡ ἐθελοντική ἐπιστράτευση σέ ὑποχρεωτική).

Τό καθῆκον αὐτό πραγματοποιήθηκε πέρα γιά πέρα κι' ὁ Κόκκινος στρατός βγῆκε νικητής. Ἡ νίκη του χρωστιέται βασικά στούς παρακάτω παράγοντες:

1) Στή σωστή λαϊκή πολιτική τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, πού ὁ λαός τήν ὑποστήριξε μέ κάθε τρόπο μέχρι τέλους.

2) Στό ὅτι ὁ Κόκκινος στρατός εἶταν ἐφωσιωμένος στό λαό καί ὑποστήριξε τό λαό. «Εἶναι παιδί τοῦ λαοῦ

κι' ἄν εἶναι πιστός στό λαό του, θά ἔχει τήν ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ, θά νικήσει. Κι' ὁ στρατός πού πάει ἐνάντια στό λαό του, ἀναγκαστικά θά ὑποστεῖ ἥττα». (Ἀπό τήν «Ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. (μπ.).

3) Στό ὅτι ἡ σοβιετική ἐξουσία πραγματοποίησε στά μετόπισθεν ἕναν πολεμικό παλλαϊκό συναγερμό, πού ἐξυπηρετοῦσε τό μέτωπο μέ κάθε τρόπο.

4) Στό ὅτι οἱ μαχητές τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἔνοιωθαν καλά τούς σκοπούς καί τά καθήκοντα τοῦ πολέμου. Αὐτό δυνάμωνε μέσα τους τήν πειθαρχία καί τή μαχητικότητά τους καί τούς ἔδινε τή δύναμη νά γράφουν ἀθάνατες σελίδες μαζικοῦ ἡρωϊσμοῦ, τόλμης καί αὐτοθυσίας.

5) Ἡ νίκη τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ὀφείλεται στό ὅτι τόν ἡγετικό του πυρῆνα τόν ἀποτελοῦσαν οἱ μπολσεβίκοι, ποὔδιναν παντοῦ τό παράδειγμα τῆς πειθαρχίας, τῆς θυσίας καί τῆς χωρίς δισταγμούς ἀμείλιχτης πάλης στό μέτωπο καί στά μετόπισθεν.

6) Ἡ νίκη τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ὀφείλεται ἐπίσης στό ὅτι πέτυχε ν' ἀναδείξη τολμηρά μεσ' ἀπ' τίς γραμμές του στρατιωτικούς ἡγέτες νέου τύπου καί λαϊκούς ἥρωες αὐτοδημιούργητους. Ἀκόμα στό ὅτι μέ τήν πολιτική διαφώτιση καί διαπαιδαγώγηση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀσχολήθηκαν ἄνθρωποι σάν τό Λένιν, τό Στάλιν, τό Μολότωφ κλπ. Ἐπίσης οἱ πολιτικοί ἐπίτροποι ἔπαιξαν ἀποφασιστικό ρόλο στήν ἀνάπτυξη τῆς πολεμικῆς ἱκανότητας τοῦ στρατοῦ, στήν πολιτική του διαπαιδαγώγηση καί στό δυνάμωμά τῆς πειθαρχίας. «Χωρίς τόν πολιτικό ἐπίτροπο δέ θά εἴχαμε Κόκκινο στρατό», εἶχε εἰπεῖ ὁ Λένιν.

7) Ἄλλος σοβαρός παράγοντας τῆς νίκης στάθηκε τό γεγονός ὅτι στά μετόπισθεν τῶν ἀντεπαναστατῶν δροῦσαν τμήματα παρτιζάνικα, πού προξενοῦσαν μεγάλη φθορά στόν ἐχθρό.

8) Καί τέλος ἡ νίκη τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ὀφείλεται στό ὅτι ἡ Σοβιετική Ἕνωση δέν εἴταν μόνη στόν ἀγώνα της. Στό πλευρό της στάθηκαν οἱ ἐργαζόμενοι ὅλων τῶν χωρῶν, ἀκόμα κι' αὐτῶν πού εἶχαν ὀργανώσει τήν ἐπέμβαση.

***

Στά εἴκοσι χρόνια τῆς κατοπινῆς μεταπολεμικῆς εἰρηνικῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης, μαζί μέ τή βιομηχανία, τήν ἀγροτική οἰκονομία, τήν ἐπιστήμη καί τόν πολιτισμό τῆς ΕΣΣΔ, μεγάλωνε κι' ἡ δύναμη τοῦ Κόκκινου στρατοῦ, πού στεκόταν ἀποφασιστικό ἐμπόδιο στά ἐπεμβατικά σχέδια κυρίως τῶν ἀγγλογάλλων ἰμπεριαλιστῶν. Κι' ὅταν ἀργότερα ὁ Χίτλερ, μεθυσμένος ἀπό τίς προηγούμενες ἐπιτυχίες του θέλησε νά πραγματοποιήσει τά κοσμοκρατορικά ὑποδουλωτικά του ὄνειρα συντρίβοντας τόν Κόκκινο στρατό, πλήρωσε πολύ ἀκριβά αὐτή τήν ἀπόπειρά του.

Ὁ Χίτλερ γιά νά πετύχει ἐνάντια στή Σοβ. Ἕνωση μιά νίκη ἀποφασιστική καί σύντομη, φρόντισε νά ἐξασφαλίσει γιά λογαριασμό του δυό παράγοντες στρατηγικούς: τόν αἰφνιδιασμό καί τή συγκέντρωση ὑπέρτερων δυνάμεων σέ ἔμψυχο καί ἄψυχο ὑλικό. Ὅμως ὁ Κόκκινος στρατός, μ' ἕναν πρωτοφανή καί ἀπίστευτο γιά τή σύγχρονη στρατιωτική ἱστορία ὑποχωρητικό ἐλιγμό, μπόρεσε σχετικά σύντομα νά ἐξουδετερώσει αὐτούς τούς δυό παράγοντες. Καί ἀπό κείνη τή στιγμή ὁ στρατός τῆς Σοβ. Ἕνωσης μπῆκε στό δρόμο τῆς νίκης, γιατί ἡ τύχη τοῦ πολέμου θά κρινόταν πιά, καθώς προεῖπε τότε ὁ Στάλιν, ἀπό ἄλλους μόνιμους παράγοντες, «ὅπως ἡ σταθερότητα τῶν μετόπισθεν, τό ἠθικό τοῦ στρατοῦ, ἡ ποσότητα καί ἡ ποιότητα τῶν μεραρχιῶν, ὁ ὁπλισμός τοῦ στρατοῦ, οἱ ὀρ-

γανωτικές ίκανότητες τῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ».

Ἡ ἀνώτερη στρατηγική καί ταχτική τοῦ Κόκκινου στρατοῦ στάθηκε ἀποφασιστικός παράγοντας τῆς νίκης.

Ἡ σταλινική στρατηγική εἴταν σωστή καί ἀνώτερη ἀπό τή χιτλερική, γιατί ἔβγαινε ἀπό τή βαθειά κι' ἐπιστημονική μελέτη κι' ἐχτίμηση τῶν δυνατοτήτων τοῦ ἀντίπαλου καί τῶν δυνατοτήτων τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Σ' ὅλη τήν ἐξέλιξη τοῦ πολέμου καί σέ κάθε φάση του ξεχωριστά, ὁ Στάλιν, μέ κάθε λόγο του ἤ ἡμερήσια διαταγή του, ἀνακαλύπτει τό βασικό κρῖκο τῆς στιγμῆς, τό κλειδί, πού μ' αὐτό λύνονται τά συγκεκριμμένα γιά κάθε φάση τοῦ πολέμου προβλήματα καί καθορίζονται τά βασικά κάθε φορά καθήκοντα τῶν μαχητῶν, τῶν διοικητῶν, τῶν παρτιζάνων, καθώς καί τῶν μετόπισθεν.

Ἡ ταχτική τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀνανεωνόταν κι' ἐξελισσόταν ἀδιάκοπα. εἴταν τόσο εὐλύγιστη, ὥστε τούδινε τή δυνατότηταν' ἀντιμετωπίζει ὁποιαδήποτε κατάσταση καί νά συνδυάζει ὅλες τίς μορφές πολέμου, πλουτίζοντας καθημερινά τήν πολεμική του ἐπίδοση καί τέχνη. Μελετώντας κανείς τίς ἡμερήσιες διαταγές καί τούς λόγους τοῦ Στάλιν στό βιβλίο: «Ὁ μεγάλος πόλεμος γιά τήν Πατρίδα», βλέπει πῶς, μέ ἀδιάκοπες προσπάθειες καί μέσα στή φωτιά τῆς μάχης, τά στελέχη καί οἱ μαχητές τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀνέβαζαν προοδευτικά, ἀπό μέρα σέ μέρα, τίς μαχητικές καί πολεμικές ταχτικές τους ἱκανότητες, τήν πολεμική τους τέχνη, τή σιδερένια πειθαρχία καί τήν τάξη, τήν ὀργανωτική τους δουλειά.

***

Στόν πρῶτο λόγο του, τῆς 3 τοῦ Ἰούλη 1941, ἀμέσως ὕστερ' ἀπό τήν χιτλερική ἐπίθεση, ὁ Στάλιν καλεῖ τόν Κόκκινο στρατό, τόν Κόκκινο στόλο καί ὅλους τούς σοβιετικούς πολίτες, «νά ὑπερασπίζονται κάθε πιθαμή τῆς σοβιετικῆς γῆς, νά μάχονται ὡς τήν τελευταία σταγόνα τοῦ αἵματός τους γιά τίς πόλεις καί τά χωριά μας, νά ἐπιδείχνουν τό θάρρος, τήν πρωτοβουλία καί τήν ἐξυπνάδα, πού χαραχτηρίζουν τό λαό μας».

Μέ τήν ἡμερησία διαταγή του τῆς Πρωτοχρονιᾶς τοῦ 1942, ὁ Στάλιν διαπιστώνει ὅτι «Ὁ Κόκκινος στρατός ὀργανώθηκε καλύτερα καί ἔγινε πιό δυνατός, τά στελέχη τῶν ἀξιωματικῶν του ἀτσαλώθηκαν στίς μάχες καί οἱ στρατηγοί του ἔγιναν πιό ἔμπειροι καί πιό διορατικοί». Μέ τήν ἴδια διαταγή του διατάζει: Τούς ἁπλούς μαχητές νά γίνουν μαστόροι στή χρήση τοῦ ὅπλου τους. Τούς πολυβολητές, ὁλμιστές, πυροβολητές κλπ. νά μάθουν ἄριστα τόν ὁπλισμό τους. Τούς διοικητές τῶν στρατευμάτων νά μάθουν στήν ἐντέλεια τό ἔργο τῆς συνεργασίας τῶν διαφόρων ὅπλων, νά γίνουν μαστόροι στή διοίκηση τῶν στρατευμάτων. Καί τούς παρτιζάνους τούς διατάζει νά δυναμώσουν τόν ἀνταρτοπόλεμο στά μετόπισθεν τῶν γερμανῶν, νά καταστρέφουν τά ἐχθρικά μέσα σύνδεσης καί μεταφορῶν, νά καταστρέφουν τά ἐπιτελεῖα καί τό ὑλικό τοῦ ἐχθροῦ.

***

Στήν πρώτη περίοδο τοῦ πολέμου ὁ χιτλερικός στρατός εἶχε μεγαλύτερη πεῖρα πολεμική, χάρις στίς μεγάλες ἐπιχειρήσεις πού εἶχε διεξάγει στήν Εὐρώπη. Ὕστερα ὅμως ἀπό κάμποσους μῆνες ὁ Κόκκινος στρατός τόν ξεπέρασε καί σ' αὐτόν τόν τομέα. «Στήν πορεία τοῦ πολέμου ὁ Κόκκινος στρατός ἔγινε ἐπίλεκτος στρατός. Ἔμαθε νά χτυπάει θετικά τόν ἐχθρό, ὑπολογίζοντας τά ἀσθενῆ καί τά ἰσχυρά

του σημεία, όπως τό άπαιτεῖ ή σύγχρονη στρατιωτική ἐπιστήμη. Ἑκατοντάδες χιλιάδες καί ἑκατομμύρια μαχητές τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἔγιναν μαστόροι στό χειρισμό τοῦ ὅπλου τους —τουφέκι, σπαθί, πολυβόλο, κανόνι, ὅλμος, τάνκς, στά ἔργα τοῦ μηχανικοῦ, στήν ἀεροπορία. Δεκάδες χιλιάδες διοικητές τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ειδικεύτηκαν στήν ἡγεσία τοῦ στρατοῦ. Ἔμαθαν νά συνδυάζουν τό προσωπικό θάρρος καί τήν παλληκαριά, μέ τήν ἱκανότητα νά διοικοῦν τό στρατό στό πεδίο τής μάχης, ἀφήνοντας κατά μέρος τήν παράλογη καί ἐπικίνδυνη γραμμική ταχτική καί ἐφαρμόζοντας ἀποφασιστικά τήν ταχτική τῶν ἑλιγμῶν». (Ἡμερησία διαταγή τοῦ στρατάρχη Στάλιν στίς 28 τοῦ Φλεβάρη 1943.)

Τέλος μέ τήν ἡμερήσια διαταγή του τῆς 23 τοῦ Φλεβάρη 1945, λίγους μῆνες πρίν τό τέρμα τοῦ πολέμου, διαπιστώνεται ὅτι: «Οἱ ἔνδοξοι πολεμιστές τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἔμαθαν τώρα νά τσακίζουν καί νά ἐξοντώνουν τόν ἐχθρό μέ ὅλους τούς κανόνες τῆς σύγχρονης στρατιωτικῆς ἐπιστήμης. Οἱ μαχητές μας, πού τούς ἐμψυχώνει ἡ συνείδηση τῆς μεγάλης ἀπελευθερωτικῆς ἀποστολῆς τους, δείχνουν θαύματα ἡρωϊσμοῦ καί αὐταπάρνησης, συνδυάζουν μέ τέχνη τήν τόλμη καί τό θάρρος στή μάχη, χρησιμοποιώντας πλέρια τίς δυνάμεις καί τά μέσα τοῦ ὅπλου τους. Οἱ στρατηγοί καί οἱ ἀξιωματικοί τοῦ Κόκκινου στρατοῦ συνδυάζουν ἔντεχνα τά βαρειά χτυπήματα τῆς πανίσχυρης τεχνικῆς μέ ἀριστοτεχνικούς καί ὁρμητικούς ἑλιγμούς. Στόν τέταρτο χρόνο τοῦ πολέμου ὁ Κόκκινος στρατός ἔγινε πιό γερός καί πιό δυνατός ἀπό ὁποιαδήποτε ἄλλη φορά, ἡ πολεμική του τέχνική ἔγινε ἀκόμα πιό τέλεια καί ἡ μαχητική του ἱκανότητα πολλές φορές ἀνώτερη».

***

Ἔτσι πολέμησε καί νίκησε πάλι ὁ Κόκκινος στρατός. Καί σήμερα, πιό δυνατός ἀπό κάθε ἄλλη φορά, στέκεται ἄγρυπνος φρουρός τῆς ἀκεραιότητας τῆς Πατρίδας του καί πρωταθλητής στόν ἀγῶνα τῶν δημοκρατικῶν λαῶν γιά τή διαρκῆ εἰρήνη καί τήν πραγματική δημοκρατία, ἕτοιμος νά ματαιώσει τά ἰμπεριαλιστικά σχέδια ἐκείνων, πού θά ἐπιθυμούσανε νά μιμηθοῦν τό Χίτλερ. Οἱ μαχητές καί τά στελέχη τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ γιορτάζοντας τά 30χρονά του, πρέπει νάχουνε τό παράδειγμα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ φωτεινό ὁδηγό στό σημερινό τους ἀγῶνα. Ν' ἀνεβάσουν ἀκόμα πιό ψηλά τήν πολεμική τους τέχνη. Νά μάθουν νά συνδυάζουν ὅλες τίς μορφές πολέμου ἐνάντια στόν ἐχθρό. Νά δυναμώσουν ἀκόμα πιό πολύ τήν πειθαρχία, τήν ὀργάνωση καί τήν τάξη μέσα στό Δημοκρατικό στρατό. Νά βοηθοῦν τό λαό καί νά δημιουργοῦν ὅλο καί πιό στενούς δεσμούς μαζί του. Καί τέλος νάχουν μοναδική τους σκέψη καί φιλοδοξία πῶς θά καταφέρουν πιό δυνατά, πιό συντριφτικά χτυπήματα στόν ἐχθρό.

Α.

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΠΟ 21 ΤΟΥ ΓΕΝΑΡΗ — 15 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ

Συμπληρωματικά γιά τίς έπιχειρήσεις τοῦ Δημοκρατικοῦ στρατοῦ άπό την 1 ώς τίς 20 Γενάρη, έχουμε άκόμα 25 ένέργειες τοῦ Δ.Σ., ποὺ άπ' αὐτές 10 εἶναι έπιθετικές κρούσεις σέ πόλεις καί κέντρα. Οἱ σοβαρώτερες εἶναι: στούς Σοφάδες στη σχολή άξιωματικῶν Χαλκίδας, στίς Φέρρες. 13 σαμποτάζ κυρίως στή Θεσσαλία, 'Ανατολική Μακεδονία καί οἱ 2 έπιτυχημένες άμυντικές μάχες στό Παγγαῖο καί Πάϊκο δπου ό έχθρός άνατράπηκε όλοσχερῶς. Στίς παραπάνω ένέργειες, μέ δσα στοιχεῖα ὑπάρχουν ό έχθρός εἶχε 183 νεκρούς καί 187 τραυματίες, πολλές άπώλειες, σέ πολεμικό ὑλικό. 'Ακόμα προσχώρησαν 107 νέοι μαχητές στό Δημοκρατικο στρατό.)

21)1.—Τμήματα τοῦ άρχηγείου Κεντρικῆς Μακεδονίας, χτύπησαν 60 Μαῦδες στό χωριό Πλατανάκιο—'Αξιοῦ, τούς έξετόπισαν καί πῆραν πολλά λάφυρα.

—Σαμποτέρ τοῦ άρχηγείου 'Ανατολικῆς Μακεδονίας άνατίναξαν 2 σιδηροδρομικές γέφυρες μεταξύ Διλόφου- -Μαρασιᾶς.

22)1.—Σαμποτέρ τοῦ άρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας άνατίναξαν γέφυρα 10 μ μεταξύ Λεχόβου—'Ασπρογείων. Στον ἴδιο δρόμο άνατίναξαν μέ νάρκη αὐτοκίνητο.

—Τμήματα τοῦ άρχηγείου Κεντρικῆς Μακεδονίας μετά 4)ωρη μάχη κατέλαβον την κωμόπολη 'Ιερισσό, προξενώντας στον έχθρο άπώλειες 14 νεκρούς. Πιάστηκαν 3 αἰχμάλωτοι. Πάρθηκαν άφθονα λάφυρα. Στις γραμμές τοῦ Δ.Σ. προσχώρησαν 22 άνδρες καί γυναῖκες.

23)1.—Τμήματα τοῦ άρχηγείου 'Ηπείρου χτύπησαν έχθρικές δυνάμεις ποὺ κινήθηκαν πρός Δίλοφο καί τίς κυνήγησαν, προξενώντας τους άπώλειες 8 νεκρούς καί 14 τραυματίες.

—"Αλλα τμήματα τοῦ ἴδιου άρχηγείου χτύπησαν έχθρική βάση στή γέφυρα Μπαλντούμας. 'Επίσης χτύπησαν καί διάλυσαν φάλαγγα μεταγωγικῶν μέ άποτέλεσμα νά τραυματιστεῖ ό έπικεφαλής άνθυπολοχαγός. Πιάστηκαν 18 αἰχμάλωτοι στρατιῶτες μέ τόν όπλισμό τους. Κυριεύτηκαν 25 μεταγωγικά μέ τρόφιμα καί άλλα εἴδη.

—Τμήματα τοῦ άρχηγείου 'Ηπείρου μπῆκαν στά χωριά Ρηβοστίτσα, Πλατανιά' Παλιοκλίστη, Παλιοχῶρι, Κώτσικα τῆς 'Επαρχίας Φιλιατῶν. 28 πατριῶτες προσχώρησαν στο Δ.Σ.

24)1.—Τμήματα τοῦ άρχηγείου Δυτική Μακεδονίας χτύπησαν φάλαγγα αὐτοκινήτων ποὺ κινήθηκε άπό Καστοριά. Τό ἴδιο βράδυ χτύπησαν μοναρχοφασίστες ΝΑ τῆς Βασιλειάδας. 'Ανάμεσα στούς νεκρούς ποὺ εἶχε ό έχθρός εἶναι κι' ένας λοχαγός.

—Τμήματα τοῦ άρχηγείου Κεντρικῆς Μακεδονίας χτύπησαν διλοχία 'Εθνοφρουρᾶς μεταξύ 'Αρναία—Παναγιά καί τῆς προξένησαν πολλές άπώλειες. Πάρθηκαν λάφυρα.

25)1.—Τμήματα τοῦ άρχ. 'Αν Μακεδονίας Θράκης έμφανίστηκαν στά χωριά 'Αμαξάδες-Σούνιο-Σαχίνη. 56 πατριῶτες τῶν χωριῶν αὐτῶν κατατάχτηκαν στο Δ.Σ.

—Τμήματα τοῦ άρχ. Δυτ. Μακεδονίας χτύπησαν έχθρική φάλαγγα 3 λόχων στην περιοχή Καστοριᾶς. 'Η φάλαγγα διασκορπίστηκε μέ άπώλειες 19 νεκρούς καί 25 τραυματίες μοναρχοφασίστες. Πιάστηκαν 13 μεταγωγικά φορτωμένα καί πολύ ὑλικό.

—Τμήματα τῶν άρχηγείων Θεσσαλίας καί Ρούμελης καί λόχος τῆς Δημ. νεολαίας ὕστερα άπό 8ωρη σκληρή μάχη χτύπησαν καί άνέτρεψαν στά ὑψώματα Ψηλοράχη Νεοχωρίου λόχους όρεινῶν καταδρομῶν, ποὺ κινηθηκαν άπο Στυλίδα πρός Γκούρα. 'Απώλειες τοῦ έχθροῦ 26 νεκροί καί τραυματίες.

26)1.—Τμήματα τοῦ άρχηγείου Δυτ. Μακεδονίας χτύπησαν φάλαγγα αὐτοκινήτων στό δρόμο Φλώρινας—'Αγίας Παρασκευῆς. Σκοτώθηκαν καί τραυματίστηκαν πάνω άπό 40 μοναρχοφασίστες.

—Τμήματα τῶν άρχηγείων Ρούμελης—Θεσσαλίας χτύπησαν άποφασιστικά καί άνέτρεψαν μοναρχοφασιστικές δυναμεις 3 λόχων, ΛΟΚ, μιᾶς διμοιρίας μαυροσκούφηδων καί πολλῶν ΜΑΥ ποὺ κινήθηκαν πάλι πρόςΓκούρα προξενώντας τους σοβαρές άπώλειες σέ νεκρούς καί τραυματίες. 'Ανάμεσά τους εἶναι ένας λοχαγός νεκρός κι' ένας λοχαγός τραυματίας.

27)1.—Τμήματα τοῦ άρχ. Ρούμελης έπετέθηκαν κατά τῆς συμμορίας Λιγγου κι τῆς έθνοφρουρᾶς στό χωριό Καπ...βοτ-Τριχωνίας. Τά ὑπολείμματα τοῦ έχθροῦ, έγκαταλείποντας 19 νεκρούς, κατέφυγαν

στὸ Ἀγρίνι. Τὰ τμήματα τοῦ Δ.Σ. μπῆκαν στὸ χωριό. Πιάστηκαν 6 αἰχμάλωτοι. Πάρθηκαν πολλὰ λάφυρα.

—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Δυτικῆς Μακεδονίας ἀφοῦ ἐξουδετέρωσαν πολλὲς ἐχθρικὲς ἀντιστάσεις μπήκαν στὴν κωμόπολη Βελβενόος—Κοζάνης. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε πολλὲς ἀπώλειες σὲ νεκροὺς καὶ τραυματίες. 72 πατριῶτες τῆς κωμόπολης κατατάχτηκαν στὸ Δ.Σ.

28)1.—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Ρούμελης μετὰ 5ωρη μάχη κατέλαβαν τὸ ὀχυρωμένο χωριὸ Λευκαδα—Φθ ωτιδοφωκίδας. Ἀπελευθερώθηκαν 350 ξεσπιτωμένοι χωρικοί.

29)1.—Τμῆμα σαμποτὲρ τοῦ ἀρχ. Ἠπείρου ἀνατίναξε στὸ δρόμο Καλπάκι—Μπουραζάνι αὐτοκίνητο γεμᾶτο στρατιῶτες. Σκοτώθηκαν καὶ τραυματίστηκαν πολλοί.

—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Κεντρ. Μακεδονίας ἀντιμετώπισαν ἀποφασιστικὰ καὶ ἀνάγκασαν νὰ συμπτυχθοῦν στις βάσεις τους δυναμεις 500 μοναρχοφασιστῶν ποὺ ἐνήργησαν ἐκστρατεία στὸ Παγγαῖο ἀπὸ 27 μέχρι 29)1.

30)1.—Τμήματα τῆςΔημοκρατικῆς Νεολαίας τῶν ἀρχηγείων Ρούμελης—Θεσσαλίας μαζὶ καὶ μ' ἄλλες δυνάμεις, ἔτρεψαν σὲ πανικόβλητη φυγὴ στὰ ὑψώματα τῶν χωριῶν Κελεμένο καὶ Ἰντζέκι, δυο λόχους ἐθνοφρουρᾶς κι' ἕνα λόχο ΜΑΥδων καὶ τους κυνήγησαν ὣς τὸν κάμπο. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ: 26 ἐθνοφρουροὶ καὶ ΜΑΥ νεκροὶ καὶ πολλοὶ τραυματίες. Πιάστηκαν αἰχμάλωτοι 40 «ἐθνοφρουροί», 1 ἀνθυπολοχαγος καὶ 3 ΜΑΥδες. Λάφυρα: 60 ἀγγλικὰ τουφέκια, 5 ὁπλοπολυβόλα, 4 ἀτομικοὶ ὅλμοι, 19.000 σφαῖρες, πολλὰ βλήματα ὅλμου, κιάλια, πιστόλια, 180 κουβέρτες, χυλιοί, ἀντίσκηνα, τρόφιμα κ.λ.π.

Τμήματα τοῦ ἀρχ. Κεντρ. Μακεδονίας χτύπησαν 60 χωροφύλακες καὶ ΜΑΥδες στο χωριο Ριζὰ Χαλκιδικῆς. 10 φυλάκια τῶν μοναρχοφασιστῶν ἀνατινάχτηκαν μαζὶ μὲ τὰ πολυβολεῖα τους. Οἱ μαχητὲς τοῦ Δ.Σ. κυρίεψαν πολλὰ λάφυρα.

31)1.—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Δυτ. Μακεδονίας ἐπετέθηκαν ἐνάντια στὶς μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις τῶν χωριῶν Ἀμύγδαλα καὶ Κλεῖτο—Πτολεμαΐδας καὶ κατέλαβαν τὰ χωριά. Ἀπώλειες τοῦ ἐχθροῦ 16 χωροφύλακες καὶ ΜΑΥ καὶ 28 τραυματίες. Πάρθηκαν ἄφθονα λάφυρα. 29 πατριῶτες τῶν χωριῶν αὐτῶν κατατάχτηκαν στὸ Δ.Σ.

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Ρούμελης ἀνέτρεψαν τὶς φρουρές τῶν ΜΑΥ στὰ χωριὰ Ἁγία Λευτέρα καὶ Πεντάκορφο Τριχωνίας καὶ τοὺς προξένησαν ἀπώλειες 15 νεκροὺς καὶ πολλοὺς τραυματίες. Συνέλαβαν 7 αἰχμαλώτους καὶ κυρίευσαν λάφυρα 3 ὅλμους με πολλὰ βλήματα, 2 ἀσύρματους, 20.000 σφαῖρες κλπ.

—Τμῆμα τοῦ ἀρχ. Κεντρ. Μακεδονίας χτύπησε μοναρχοφασιστικὸ τμῆμα στὰ Ἄνω Σούρμενα καὶ τοῦ προξένησε ἀπώλειες 4 νεκρούς. Πυροβολικὸ τοῦ Δ.Σ. ἔβαλε κατα τοῦ ἐχθροῦ στη Μικρόβρυση καὶ τοῦ προξένησε σοβαρὲς ἀπώλειες.

1)2.—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Ἀν Μακεδονίας—Θράκης χτύπησαν λοχο ἐθνοφρουρᾶς στὸ Κούρνοβο, 5 χλμ. ἔξω ἀπ' τὸ Διδυμοτειχο. Μετὰ 5ωρη μάχη διελυσαν τοὺς μοναρχοφασιστες προξενῶντας τους πολλὲς ἀπώλειες. Πάρθηκαν ἄφθονα λάφυρα.

2)2.—Σαμποτὲρ τοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας ἀντιναξαν στὸ δρόμο Ἀμύνταιο—Πτολεμαΐδα στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο. Σκοτώθηκαν 4 χωροφύλακες καὶ 5 τραυματίστηκαν.

Σαμποτὲρ ἀνατίναξαν τὸ τραῖνο Δράμας—Θεσσαλονίκης. Καταστράφηκαν τελειως ἡ ατμομηχανη καὶ 3 βαγόνια. Στὸ ἕνα ἦταν ἡ δύναμη ἀσφάλειας.

—Σαμποτὲρ τοῦ Ἀρχηγειου Δυτικῆς Μακεδονιας ἀνατίναξαν στὸ δρόμο Καστοριᾶς—Βέργα στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο. Ἄλλοι σαμποτὲρ ἀνατίναξαν γέφυρα 30 μ. μηκους στο δρόμο Καστοριά—Νεστόρι.

—Πυροβολικο τοῦ ἀρχηγείου Ἀνατολικης Μακεδονίας—Θράκης ἔβαλε ἐνάντια στοὺς στρατῶνες της Κομοτινῆς. Τὰ μοναρχοφασιστικὰ τμήματα ἔφυγαν πανικόβλητα πρὸς Κνιδιο.

3)2.—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Κεντρικῆς Μακεδονίας ἐπετέθηκαν ἐναντια στὶς μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις στη Νέα Ζίχνη—Σερρῶν. 145 χωροφύλακες και δύναμη Ἱππικοῦ 150 ἀνδρῶν συμτύχθηκαν στὰ ὀχυρὰ τοῦ Διοικητηρίου.

—Σαμποτὲρ τοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας ἀνατίναξαν στὸ δρόμο Καστοριᾶς—Κορυσσός στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο. Σκοτώθηκαν 5 στρατιῶτες καὶ τραυματίστηκαν πολλοί.

—Ἄλλα τμήματα σαμποτὲρ ἀνατίναξαν γέφυρα στο δρόμο Μεσοποταμία—Καστοριά καὶ αὐτοκίνητο στρατιωτικὸ στὸ δρόμο Βογατσικό—Ὀρεστικό.

4)2.—Ἀπὸ δράση τμημάτων τῆς Πελοποννήσου διακόπηκε ἡ συγκοινωνία Ἀθήνα—Πάτρα.

5)2.—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας χτύπησαν μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις στὴν Ἀραβυσσό—Γιαννιτσῶν καὶ τοὺς προξένησε σοβαρὲς ἀπώλειες. Ἀνάμεσα στους νεκροὺς ειναι καὶ 2 ἀξιωματικοί.

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Ἠπείρου καταδίωξαν μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις 3 λόχων κομάντος ποὺ ἐπιχείρησαν νὰ διεισδύσουν στὶς γραμμές μας στὴν περιοχὴ Κεραμίτσας. Οἱ μοναρχοφασίστες ἐγκατέλειψαν 24 νεκρούς. Εἶχαν καὶ πολλοὺς τραυματίες. Πάρθηκαν 2 ἀσύρματοι καὶ πολλὰ ἄλλα λάφυρα.

—Σαμποτὲρ ἀνατίναξαν 2 στρατιωτικὰ αὐτοκίνητα στὸ δημόσιο Γιάννενα—Κόνιτσα. Σκοτώθηκαν καὶ τραυματίστηκαν 19 στρατιῶτες.

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Ρούμελης διείσδυσαν στὴν Πάρνηθα καὶ στὴν περιοχή της μέχρι ἀπόσταση 20 χλμ. ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Μὲ ἐπίθεση κατέλαβαν τὸ χωριὸ Πύλη. Οἱ μοναρχοφασίστες εἶχαν ἀπώλειες 9 νεκροὺς καὶ περισσότερους τραυματίες. Πάρθηκαν λάφυρα.

—Ἄλλα τμήματα μπῆκαν στὸ χωριὸ Σκοῦρτα. Οἱ χωροφύλακες καὶ ΜΑ-Ϋ-δες ἐγκατέλειψαν τὸ χωριὸ πανικόβλητοι.

8)2.—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας ἀντιμετώπισαν ἀποφασιστικὰ μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις 2 ταξιαρχιῶν ποὺ κινήθηκαν ἐπιθετικὰ στὴν περιοχὴ Νεστορίου καὶ Βοΐου.

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας ἐπετέθηκαν κατὰ μοναρχοφασιστικῶν δυνάμεων στὰ ὑψώματα Βακαρφούλας καὶ Κομνηνάδων καὶ τοὺς προξένησαν ἀπώλειες 26 νεκροὺς καὶ πολλοὺς τραυματίες.

—Σαμποτὲρ τοῦ ἀρχηγείου Ρούμελης ἀνατίναξαν τὸ ἠλεκτρικὸ ἐργοστάσιο τῆς Ἑταιρίας Κωπαΐδας στὴ Μπούκα.

—Σαμποτὲρ τοῦ ἀρχηγείου Ἀνατολικῆς Μακεδονίας—Θράκης ἀνατίναξαν σιδηροδρομικὴ γέφυρα μήκους 20 μ. καὶ 500 μ. σιδηροδρομικὴ γραμμὴ στὴ θέση Τρανὸ Ρέμμα—Σουφλιοῦ.

—Ἄλλοι σαμποτὲρ ἀνατίναξαν 2 στρατιωτικὰ αὐτοκίνητα στὸ δημόσιο Ἐχινοῦ—Μελήβια.

9)2.—Πυροβολικὸ ἀρχηγείου Κεντρικῆς Μακεδονίας ἔβαλε ἐνάντια σὲ στόχους στὴν πόλη τῆς Θεσσαλονίκης 150 βλήματα. Τμήματα τοῦ ἴδιου ἀρχηγείου χτύπησαν τοὺς μοναρχοφασίστες στὰ Ἑξαμίλια—Λαγκαδᾶ. Ἄλλα τμήματα χτύπησαν τοὺς μοναρχοφασίστες στὴ Λητή—Λαγκαδᾶ. 9 ἐθνοφρουροὶ παραδόθηκαν χωρὶς μάχη. Σαμποτὲρ ἀνατίναξαν στὸ 70 χιλιόμετρο τοῦ δρόμου Θεσσαλονίκης—Σερρῶν, μιὰ γέφυρα καὶ στοὺς δρόμους Θεσσαλονίκης—Σερρῶν καὶ Θεσσαλονίκης—Λαγκαδᾶ 4 αὐτοκίνητα.

—Ἄλλα τμήματα ἀφοῦ ἀνέτρεψαν τοὺς μοναρχοφασίστες μπῆκαν στο χωριὸ Ὡραιόκαστρο 7 χλμ. ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη. Ἄλλα τμήματα τοῦ ἴδιου ἀρχηγείου μπῆκαν στὸ χωριὸ Λαϊνά—Λαγκαδᾶ. Στην ἐμφάνισή τους οἱ δυνάμεις χωροφυλακῆς καὶ μαΰδων ἔφυγαν.

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Ρούμελης συγκρούστηκαν ἐπὶ 4 ὧρες μὲ μεγάλες μοναρχοφασιστικὲς δυνάμεις καὶ τοὺςπροξένησαν σοβαρὲς ἀπώλειες

—Τμήματα τοῦ ἀρχηγείου Ἀνατολικῆς Μακεδονίας—Θράκης χτύπησαν τάγμα ἐθνοφρουρᾶς στὸ Λυκοδρόμιο καὶ τὸ ἀνέτρεψαν.

10.—Τμήματα τοῦ ἀρχ. Κεντρ. Μακεδονίας χτύπησαν 100 Χωροφύλακες στὴ Δορκάδα—Λαγκαδᾶ καὶ τοὺς προξένησαν πολλὲς ἀπώλειες.

— Τμήματα Ἀρχ. Ρούμελης μπῆκαν στὸ Νεοχώρι καὶ Λεῦκτρα Θηβῶν, σαρώνοντας τοὺς ΜΑ-Ϋ-δες, 30 νέοι κατατάχτηκαν στὸ Δ. Σ.

12 2.— Τμήματα τοῦ Ἀρχ. Δυτ. Μακεδονίας μὲ ἐπίθεσή τους χτύπησαν καὶ ἀνέτρεψαν τὸν ἐχθρὸ ποὺ εἶχε κινηθεῖ στὶς περιοχὲς Νεστορίου καὶ Βοΐου ἀπ' τὶς 8)2 καὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ συμπτυχθεῖ βιαστικὰ στὶς βάσεις του. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα οἱ μοναρχοφασίστες εἶχαν 28 νεκροὺς ἐξακριβωμένους, ὑπερδιπλάσιους ποὺ πῆραν μαζύ τους καὶ πολλοὺς τραυματίες. Ἀνάμεσα στὰ πολλὰ λάφυρα ποὺ πῆραν τὰ τμήματα τοῦ Δ. Σ. εἶναι καὶ 3 ὁμαδικοὶ ὅλμοι.

— Τμήματα τοῦ ἀρχ. Ἀνατολ. Μακεδονίας—Θράκης ἐνήργησαν ἐπίθεση ἐνάντια στὴ μοναρχοφασιστικὴ φρουρὰ τοῦ Κιρκᾶ—Ἀλεξανδρούπολης. 40 πατριῶτες κατατάχτηκαν στὶς γραμμὲς τοῦ Δ.Σ.

—Σαμποτὲρ τοῦ ἴδιου ἀρχγείου ἀνατίναξαντοῦννελ μεταξὺ Κιρκᾶ — Σικάζης στὴν περιοχὴ Ἀλεξανδρούπολης.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΠΟ 20 ΓΕΝΑΡΗ — 20 ΦΛΕΒΑΡΗ

Στό τελευταῖο αὐτό διάστημα ἡ ἐσωτερική κατάσταση χαρακτηρίζεται ἀπό τή μιά μεριά μέ τή συνέχεια τῆς ἐπιθετικῆς δράσης τοῦ Δ.Σ.Ε. πού τμήματά του φθάνουν ὡς τά ἀστικά κέντρα Ἀθήνα—Θεσσαλονίκη Καί ἀπό τήν ἄλλη ἀπό τήν ἀνοιχτή ὑποταγή τῆς ψευτοκυβέρνησης τῆς Ἀθήνας στούς ἀμερικανούς μέ τή σύγχρονη στρατιωτική καί πολιτική τους προετοιμασία γιά τήν καινούργια τους ἐκστρατεία ἐνάντια στό Δ.Σ.Ε. καί γιά τά γενικώτερα ἐπιθετικά τους σχέδια στά Βαλκάνια. Ἡ κυριαρχία τῶν ἀμερικανῶν ἐκδηλώνεται στρατιωτικά μέ τήν ἀνάληψη ἀπ' αὐτούς οὐσιαστικά τῆς ἡγεσίας τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ, τήν ἀποστολή 70 ἀξιωματικῶν στίς μονάδες του καί μέ τή συμμετοχή τους ἀκόμα στίς ἐπιχειρήσεις (Θεσσαλονίκης, Ἀλιάκμονα). Πολιτικά ὑποχρέωσαν τά δυό κυβερνητικά κόμματα νά δηλώσουν ἀνοιχτά ὑποταγή σ' αὐτούς, παραμέρισαν τό Στράτο πού εἶχε «διαφωνίες» μαζί τους καί ἀνάγκασαν τό Σοφούλη—Τσαλδάρη νά ανακοινώσουν, ὕστερα ἀπό τίς φαγωμάρες τους, πώς θά συνεχίσουν τή συνεργασία τους καί στό μέλλον. Οἰκονομικά πῆραν στά χέρια τους καί τήν πιστωτική πολιτικήν καί τή διαχείρηση, διανομή τῶν τροφίμων.

Ταυτόχρονα προετοιμάζονται. Ἀλλάζουν τήν ἡγεσία τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ ἐπιτελείου καταργοῦν τή στρατιά Βορείου Ἑλλάδας καί ἐκτοπίζουν τό Βεντήρη, αὐξάνουν τό στρατό τους κατά 12.000 καί τά τάγματα ἐθνοφρουρᾶς ἀπό 48 στά 100, ἐπιστρατεύουν 6000 ἀκόμα χωροφύλακες, φέρνουν καινούργια ἀεροπλάνα καί πολεμικό ὑλικό. Ὀργανώνουν νέες ἀεροπορικές βάσεις στό Ἡράκλειο τῆς Κρήτης. Τά μεγάλα ἀφεντικά στέλνουν στήν Ἀθήνα τό ναύαρχο Κόνωλυ, ἀρχηγό τοῦ ἀμερικανικοῦ στόλου στόν ἀνατολικό Ἀτλαντικό καί τή Μεσόγειο καί ὁ Γρίσγουωλντ πηγαίνει στή Βεγγάζη τῆς Βόρειας Ἀφρικῆς. Ἀκόμα συνεχίζουν τίς προκλήσεις σέ βάρος τῶν γειτονικῶν Λαϊκῶν δημοκρατιῶν μέ τήν ἐνίσχυση τῆς λεγόμενης βαλκανικῆς ἐπιτροπῆς.

Μέσα στόν πανικό τους συνεχίζουν τή τρομοκρατία ἐνάντια στό δημοκρατικό λαό τῆς σκλαβωμένης Ἑλλάδας. Σκοτώνουν 3 ἀγωνιστές τῆς ἀντίστασης στήν Ἀθήνα καταδικάζουν 10 σέ θάνατο καί συνολικά περί τούς 70 σ' ὁλόκληρη τήν Ἑλλάδα, συνεχίζουν τίς μαζικές συλλήψεις καί τίς ἐξορίες.

Βάζουν λογοκρισία στίς ἐπιστολές, στόν τύπο τους, στά θεατρικά ἔργα καί ἀκόμα στίς ἀνταποκρίσεις τῶν ἀμερικανῶν δημοσιογράφων. Γιά νά κρύψουν τά ἐγκλήματά τους βάζουν τόν καλόγερο σέρ Δαμασκηνό καί ξαναζεσταίνει τό παραμύθι γιά βιασμούς καί ἐγκλήματα τῶν ἀνταρτῶν. Μέ τά γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης ἐκδηλώνονται ἄλλη μιά φορά μέσα στή δοσίλογη βουλή οἱ φαγωμάρες τους καί οἱ ἀνικανότητά τους νά ἀντιμετωπίσουν τό Δημοκρατικό στρατό.

* * *

Στό ἴδιο διάστημα συνῆλθε στήν ἕδρα τῆς προσωρινῆς Δημοκρατικῆς κυβέρνησης τό ὑπουργικό συμβούλιο. Καθόρισε μιά σειρά πραχτικά μέτρα τόσο σέ σχέση μέ τίς προετοιμασίες τοῦ ἐχθροῦ, ὅσο καί γιά τήν παραπέρα ἀνάπτυξη τῆς δραστηριότητας τοῦ Δ.Σ.Ε. Ἡ Προσωρινή Δημοκρατική κυβέρνηση ἐξέδωκε δύο νόμους ἕνα γιά τή γενική ἀμνηστεία τῶν κοινῶν καί πολιτικῶν ἀδικημάτων καί ἄλλον γιά τήν ἀκύρωση τῶν ἀγοραπωλησιῶν τῶν ἀκινήτων πού ἔγιναν στήν περίοδο τῆς γερμανικῆς κατοχῆς.

Ἀπελευθερώθηκαν καινούργια χωριά, συνεχίστηκαν οἱ ἐκλογές γιά τήν ἀνάδειξη τῶν ὀργάνων τῆς λαϊκῆς ἐξουσίας. Ἔγινε Γενική συνέλευση τῶν Λαϊκῶν συμβουλίων καί Λαϊκῶν δικαστηρίων Καστοριᾶς—Φλώρινας καί ἔγιναν τά ἐγκαίνια τοῦ πρώτου λαϊκοῦ νοσοκομείου στήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Ἔγινε ἔκκληση 54 ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν πού ὑπηρετοῦν στό Δημοκρατικό στρατό πρός τούς ἀξιωματικούς τοῦ μοναρχοφασιστικοῦ στρατοῦ να φυγοῦν ἀπό τόν ἀποικιακό στρατό καί νά ταχθοῦν στίς γραμμές τοῦ Δ.Σ.Ε.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΠΟ 20 ΓΕΝΑΡΗ — 20 ΦΛΕΒΑΡΗ

ΚΙΝΑ: Σύμφωνα μέ ἀνακοινωθέν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Λαϊκοῦ ἀπελευθερωτικοῦ στρατοῦ τῆς Κίνας, πού μετέδωσε τό πραχτορεῖο «Ἐλεύθερη Κίνα» ὁ λαϊκός στρατός ἀπελευθέρωσε ὥς σήμερα 2.390.000 χιλιόμετρα ἔδαφος (23 φορές σάν τήν Ἑλλάδα) μέ πληθυσμό πάνω ἀπό 168 ἑκομμύρια. Ἔχουν ἀπελευθερωθεῖ 468 πόλεις. Οἱ ἀντιδραστικές δυνάμεις τοῦ Τσάγκ-Κάϊ-Σέκ παρ' ὅλη τήν ἐνίσχυση πού ἔχουν ἀπό τόν ἀμερικάνικο ἰμπεριαλισμό συντρίβονται ἀπό τίς δυνάμεις τοῦ λαϊκοῦ στρατοῦ.

Ἡ ἀμερικανίδα δημοσιογράφος Λουΐζα Στρόμ, πού ἐπισκέφθηκε τήν Ἐλεύθερη Κίνα, γράφει σέ ἄρθρο της. «Ὁ Τσάγκ-Κάϊ-Σέκ χάνει τό παιγνίδι στόν ἀγῶνα μέ τούς κινέζους ἀγρότες. Σ' ἕναν ἀπό τούς μεγαλύτερους πολέμους τῆς παγκόσμιας ἱστορίας δίνει μιά μάχη ἀπό τά πρίν χαμενη. Στήν πραγματικότητα δέν πρόκειται γιά ἐμφύλιο πόλεμο ἀλλά γιά τή μεγαλύτερη ἀγροτική μεταρρύθμιση στόν ἱστορία τοῦ κόσμου. 400 ἑκατομμύρια ἀγρότες ἀπαλάσσονται ἀπό τά δεσμά τῆς φεουδαρχίας».

Στό 2ο ἑξάμηνο τοῦ 1947 ὁ Τσάγκ-Κάϊ-Σέκ ἔχασε 750.000 στρατιῶτες καί ἀξιωματικούς. Μέσα στούς 280.000 αἰχμαλώτους βρίσκονται 52 μόνιμοι στρατηγοί καί 54 ἔφεδροι. Κυριεύτηκε ἄφθονο πολεμικό ὑλικό. Σήμερα τά λαϊκά στρατεύματα βρίσκονται 5 χιλιόμετρα ἀπό τό Μοῦκδεν καί ἀπειλοῦν τό Νανκίν, πρωτεύουσα καί ἕδρα τοῦ Τσάγκ-Κάϊ-Σέκ.

ΙΤΑΛΙΑ. Τό λαϊκοδημοκρατικό κίνημα κάθε μέρα ἀνεβαίνει περισσότερο. Ἡ ἑνότητα τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων γίνεται πιό στέρεη. Στό συνέδριο τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος ὁ γραμματέας Μπόσσο τάχθηκε κατηγορηματικά ὑπέρ τῆς ἑνιαίας δράσης μέ τό κομμουνιστικό κόμμα.

Στίς 2 Φλεβάρη ἔγινε ἐθνική συνέλευση τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ μετώπου, ὅπου ἐγκρίθηκε καί τό πρόγραμμα τοῦ μετώπου γιά τόν ἐκδημοκρατισμό τῆς Ἰταλίας. Τό λαϊκοδημοκρατικό μέτωπο σημείωσε ὥς τώρα δυό ἐκλογικές νίκες στίς δημοτικές ἐκλογές παρ' ὅλη τή συνασπισμένη ἀντίδραση ὅλων τῶν ἀστικῶν καί καί νεοφασιστικῶν κομμάτων. Ἄρχισαν οἱ προσχωρήσεις πολλῶν προσωπικοτήτων καί ὁμάδων στό λαϊκοδημοκρατικό μέτωπο. Ἡ ὀργάνωση τοῦ ψευτοσοσιαλιστικοῦ κόμματος τοῦ Σαραγκάτ στό Παλέρμο καί τῆς νεολαίας τῆς Σαρδηνίας καί τῆς Ρώμης προσχώρησαν στό μέτωπο. Ἡ διαλυση τοῦ κόμματος τοῦ Σαραγκάτ συνεχίζεται.

Στή βόρεια Ἰταλία ξαπλώνεται τό κίνημα τῶν ἀγροτῶν γιά τήν κατάληψη τῶν ἀκαλλιέργητων ἐκτάσεων. Στήν Πεσκάρα 18.000 ἀγρότες κατέλαβαν 4.000.000 στρέμματα γῆς στήν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Πάδου.

Στό Μιλάνο καί στή Φλωρεντία ἔγιναν μεγάλες διαδηλώσεις τῶν ἀνέργων ἐργατῶν. Ἡ ἀστυνομία ἐπετέθηκε ἐνάντια στούς διαδηλωτές καί ἐτραυμάτισε πολλούς.

Διαδηλώσεις ἔγιναν στό Λιβόρνο καί σέ πολλές ἄλλες πόλεις τῆς Ἰταλίας. Σχολιάζοντας ἡ Οὐνιτά (ὄργανο τοῦ Κ.Κ.) τίς ἐπιθέσεις στή Φλωρεντία τῆς ἀστυνομίας γράφει πῶς αὐτές ἀποτελοῦν μέρος τοῦ σχεδίου τῆς συνασπισμένης ἀντίδρασης γιά τήν ἀναβολή τῶν ἐκλογῶν.

Κατά πληροφορίες ἀπό τή Ρώμη ἀναφέρουν πώς ἐξακολουθοῦν νά φθάνουν στήν Ἰταλία ἀμερικάνικα πολεμικά πλοῖα μέ πεζοναῦτες. Ἡ ἐκτελεστική ἐπιτροπή τοῦ Λαϊκοῦ Δημ.

Μετώπου θά διαμαρτυρηθεῖ ἐνάντια στά ἰμπεριαλιστικά σχέδια τῶν ἀμερικάνων πού παραβιάζουν τήν κυριαρχία τῆς Ἰταλίας.

ΑΛΒΑΝΙΑ: Ὁ Ἐμβέρ Χότζα μιλῶντας στή Λαϊκή βουλή πάνω στή διεθνή κατάσταση εἶπε ὅτι ἡ συμμαχία μέ τή Γιουγκοσλαβία τοῦ στρατάρχη Τίτο εἶναι μιά μεγάλη νίκη, πού ἐγγυᾶται τό μέλλον τοῦ ἀλβανικοῦ λαοῦ. Ἀπότυχαν πέρα γιά πέρα, συνέχισε ὁ ἀλβανός πρωθυπουργός, ὅλες οἱ προσπάθειες τῶν ἀμερικάνων καί τῶν ἄλλων ἰμπεριαλιστῶν νά προκαλέσουν ταραχές καί νά ἐνεργήσουν δολοφονικές ἀπόπειρες καί συγκρούσεις μέσα στήν Ἀλβανία. Ὁ ἀλβανικός λαός τούς ξεσκέπασε καί ματαίωσε ὅλα τά σχέδιά τους. Οἱ ἀμερικανοάγγλοι ἰμπεριαλιστές καί τά ὄργανά τους ἔχασαν κάθε ἐλπίδα πώς μποροῦν νά χτυπήσουν τή λαϊκή δημοκρατία τῆς Ἀλβανίας ἀπό τά μέσα καί γι' αὐτό περιορίζονται σέ ἐξωτερικές ἐπιθέσεις. Χρόνια τώρα οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστές καί οἱ ἕλληνες μοναρχοφασίστες προκαλοῦν τή Λαϊκή δημοκρατία τῆς Ἀλβανίας.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ: Ὁ στρατάρχης Τίτο στό γεῦμα πού ἔδωσε στούς ουντάρνικους τῆς Σερβίας ἔβγαλε ἕνα βαρυσήμαντο λόγο. Ὁ στρατάρχης ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶπε:

«Οἱ ἐμπρηστές τοῦ πολέμου θέλουν νά δημιουργήσουν πολεμική ψύχωση. Ἐμεῖς τούς λέμε· ὁ πόλεμος δέ θά γίνει γιατί δέν τόν θέλουν οἱ λαοί. Ἡ ἐμπρηστική προπαγάνδα εἶναι συνδεδεμένη μέ τό σχέδιο Μάρσαλ..... Συμπαθοῦμε τόν ἀγῶνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ πού ἔχει κάθε δικαίωμα νά ἀγωνίζεται γιά τή λευτεριά του. Ἐμεῖς θέλουμε τήν εἰρήνη στά σύνορα καί δέν θά ἐπιτρέψουμε σέ κανένα νά τήν διαταράξει καί νά μπεῖ ἔστω καί ἕνα βῆμα μέσα στό ἔδαφος μας. Ἀλλά οἱ προκλήσεις τῶν ἑλλήνων μοναρχοφασιστῶν πληθαίνουν τελευταῖα στά σύνορα τῆς Ἀλβανίας καί Βουλγαρίας καί λιγοστεύουν στά σύνορα τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ἡ Γιουγκοσλαβία εἶναι σκληρό καρύδι. Ἐμεῖς ὅμως τούς προειδοποιοῦμε ὅτι ἐξ ἴσου σκληρό καρύδι εἶναι γι' αὐτούς καί τά σύνορα τῆς Ἀλβανίας, πού μαζί της μᾶς συνδέει φιλία καί θά ὑπερασπίσουμε τά σύνορά της καθώς καί τῆς Βουλγαρίας.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ: Τό μῆνα αὐτό ὑπογράφτηκε ρουμανο-σοβιετικό σύμφωνο φιλίας, συνεργασίας καί ἀμοιβαίας βοήθειας.

—Στίς 21 Φλεβάρη ἄρχισε τίς ἐργασίες του τό ἱδρυτικό συνέδριο τοῦ Ἑνιαίου Ἐργατικοῦ κόμματος πού δημιουργεῖται ἀπό τήν ἕνωση τῶν κομμάτων Κομμουνιστικοῦ καί Σοσιαλιστικοῦ.

ΓΑΛΛΙΑ· Ἡ οἰκονομική κατάσταση χειροτερεύει. Πραγματοποιήθηκε ἡ ὑποτίμηση τοῦ φράγκου πού θάχει σάν συνέπεια νά αὐξηθεῖ ἡ ἀθλιότητα τῶν ἐργαζομένων. Ὁ γενικός γραμματέας τοῦ Κ.Κ. Τορέζ μιλῶντας στήν Ἐθνική ἀγροτική συνδιάσκεψη εἶπε ὅτι ἡ σημερινή κατάσταση πού βρίσκεται ἡ Γαλλία ὀφείλεται στό σχέδιο Μάρσαλ. Τόνισε ὅτι ἡ γῆ βρίσκεται στά χέρια ἀνθρώπων πού δέν τήν καλλιεργοῦν μόνοι τους ἐνῶ 2 ἑκατομ. ἀγρότες ἔχουν μόνο 10% τῆς καλλιεργήσιμης γῆς. Τό Κ.Κ.Γ. εἶπε ὁ Τορέζ, ἔχει δίκαιο ὅταν ζητάει νά δοθεῖ ἡ γῆ στούς καλλιεργητές, ὅταν καλεῖ τούς ἐργάτες καί τούς ὑπαλλήλους νά ἀγωνιστοῦν γιά τήν ἀπαλλοτρίωση τῆς γῆς.

—Σ' ὁλόκληρη τή Γαλλία σχηματίζονται ἐπιτροπές ἄμυνας τοῦ χωριοῦ ἐνάντια στό σχέδιο Μάρσαλ πού πάει νά καταστρέψει τό ἀγροτικό νοικοκυριό. Ἐπίσης σ' ὅλη τή Γαλλία επεχτεί-

νεται ὁ σχηματισμός μαζικῶν ἐπιτροπῶν γιά τήν ὑποστήριξη τῶν Ἐθνικῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας πού ἀπειλεῖται ἀπό τίς ἐπιθέσεις τῶν ἀμερικανῶν. Στό Παρίσι ἔγιναν συγκεντρώσεις τῶν ἐπιτροπῶν ὑπεράσπισεις τῆς βιομηχανίας ἀεροπλάνων καί τῆς βιομηχανίας αὐτοκινήτων. Βγῆκαν ψηφίσματα ὅπου καταχρίνεται δριμύτατα ἡ καμπάνια πού γίνεται μέ τό σκοπό νά δικαιολογήσει τήν ἐγκατάσταση τῶν βιομηχανιῶν στό ἐξωτερικό.

—Μέ τό ἄνοιγμα τῶν γαλλοϊσπανικῶν συνόρων οἱ λιμεργάτες τῆς Μασσαλίας δήλωσαν πώς δέν θά φορτώσουν οὔτε θά ἐκφορτώσουν ἐμπορεύματα, πού προορίζονται γιά τήν Ἰσπανία τοῦ Φράνκο.

ΕΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ: Στίς ἐκλογές πού ἔγιναν στό Μπρούξ τῆς πολιτείας Νέας Ὑόρκης γιά τήν ἀνάδειξη ἑνός βουλευτή ἐκλέχτηκε ὁ Ἰζάξον ὑποψήφιος τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος πού ὑποστηρίζει τόν Οὐάλλας. Ὁ Ἰζάξον πῆρε 22.397 ψήφους, ὁ ὑποψήφιος τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος 12.587 καί τοῦ ρεμπουπλικάνικου 1490. Τό Μπρούξ εἶταν προπύργιο τῶν δημοκρατικῶν (Τροῦμαν). Ὁ Οὐάλλας σέ λόγο του τόνισε πώς ἡ ἐκλογή τοῦ Ἰζάξον χαραχτηρίζει τή δυσφορία τῶν λαϊκῶν μαζῶν γιά τήν ἐσωτερική καί ἐξωτερική πολιτική τῆς κυβέρνησης Τροῦμαν.

—Ὁ γνωστός οἰκονομολόγος Μπαρούχ ὑπερασπιστής τῶν σχεδίων τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφαλαίου τῆς Ἀμερικῆς μιλώντας στήν ἐπιτροπή ἐπί τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀμερικανικοῦ Κογκρέσου εἶπε. «Πρέπει νά μαζευτοῦν ἀπό τήν Ἀμερική στά 5 πρῶτα χρόνια ὅλες οἱ πρῶτες ὕλες ἀπό τίς χῶρες πού θά πάρουν «βοήθεια». Ζήτησε ἀκόμα τή στρατιωτική ἕνωση τῶν δυτικῶν χωρῶν μέ ἐπικεφαλῆς τήν Ἀμερική. Οἱ προτάσεις αὐτές δείχνουν τούς σκοπούς τοῦ σχεδίου Μάρσαλ.

—Σύμφωνα μέ πληροφορίες πού μετέδωσε ἀγγλική ἐφημερίδα ἔγινε σύσκεψη ἀμερικανῶν καί ἄγγλων ἀντιπροσώπων πού καθόρισαν τά παρα κάτω μέτρα γιά τή λεκάνη τῆς Μεσογείου.

Ἐνίσχυση τῶν ἀμερικανικῶν καί βρεττανικῶν δυνάμεων στήν Μεσόγειο. Ἐγκατάσταση ἀεροπορικῶν βάσεων στή Β. Ἀφρική. Ἀποστολή νέων βρεττανικῶν στρατευμάτων ἀεροπορίας καί ἀμερικανῶν πεζοναυτῶν στήν Ἑλλάδα καί ἐγκατάσταση βρεττανικῶν ἀεροπορικῶν βάσεων στήν Κύπρο.

ΑΓΓΛΙΑ: Ὁ Μπέβιν στίς 22 Γενάρη ἔβγαλε τό γνωστό ἀντισοβιετικό, ἀντιδημοκρατικό καί ἐμπρηστικό του λόγο καί κάλεσε τά κράτη τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης νά ἑνωθοῦν σέ μιά δυτική ἕνωση.

—Ὁ ἡγέτης τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Ἐργατικοῦ κόμματος Ζιλιάκους κατέκρινε δριμύτατα τό λόγο τοῦ Μπέβιν καί τόνισε πώς δέ μπορεῖ νά ὑπάρξει συνεργασία Δυτ. Εὐρώπης καί Ἀμερικῆς ἄν δέν ἀλλάξει ἡ ἀγγλοαμερικάνικη πολιτική ἀπέναντι στή Σοβιετική Ἕνωση καί τίς λαϊκές δημοκρατίες. Ἡ ἀγγλική καί ἀμερικάνικη κυβέρνηση εἶπε, ὁ Ζιλιάκους, ξόδεψαν 1.200.000 δολλάρια γιά τήν καταπολέμηση τῶν ἀνταρτῶν καί οἱ ἀντάρτες εἶναι δέκα φορές περισσότεροι ἀπ' ὅ,τι ἦταν στήν ἀρχή καί ἔχουν περισσότερο ἔδαφος κάτω ἀπό τόν ἔλεγχό τους.

—Ἀπεργήσανε 5000 ἐργάτες λεωφορείων στή Σκωτία καί οἱ ἀνθρακωρύχοι στήν Νότιο Οὐαλία.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ. Πήραμε ἀρκετές μελέτες καί ἄρθρα γιά δημοσίευση. Τά ἄρθρα δημοσιεύονται μέ τή σειρά πού τά παίρνουμε.

Ἡ Συνταχτική Ἐπιτροπή

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΝΙΤΡΟΖΙ
ΚΛΙΜΑΞ 1:100 000
Β

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ Κλιμ. 1:200.000

....«Γιὰ τὸν πόλεμο ποὺ κάνουμε τὸ ξάφνιασμα τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὸ ξεχαρβάλισμά του στὰ πιὸ εὐαίσθητά του σημεῖα, τὸ χτύπημά του ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένει παίζουν σοβαρὸ ρόλο, γιατὶ ὄχι μόνο τοῦ χαλᾶν τὰ σχέδια καὶ τὶς προετοιμασίες του, ὄχι μόνο τοῦ ρίχνουν τὸ ἠθικό του καὶ μεγαλώνουν τὴ σύγχυση στὶς γραμμές του, μὰ καὶ προωθοῦν τὴν ὅλη δουλειά μας πρὸς τὶς κύριες ἐπιδιώξεις μας».

(Ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ σ. Ν. Ζαχαριάδη στὴ σύσκεψη τῶν κομματικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν στελεχῶν τοῦ Δ. Σ. Ε.).